

VARI NAMONA LUKA NA ETOREATO

Luka vaġa-foforina guruġari

Luka tu doketa tarimana, ma ġia tu irau bese tarimana. Ġia tu dia mo Iesu ġena mero 12 vekaravari ai tarimana ta, senaġi ġia tu Paulo ġesi erakaorakaoto-ġoi tauna.

Luka na mai Vari Namona tu Teofilo ġena etoreato. Etoreato laġanina tu 60 beiaġo 65 fakanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Luka ġena ura baregona Teofilo e Grik tarimari ema tarimarima mabarari maki beġene riba, Iesu tu Barau na evaġa-moġoniato, e tarima namo vedaureana, e tarimarima na Barau ġena vevaġa-maġuri beġene ġabia ġana uranai eruġa-boroġirito, benamo ġeri rakava eġwaiato, satauro ai emaseto, ema Iesu ġereġana ġenana moġo Barau ġena vevaġa-maġuri tarimarima na beġe ġabiani.

Luka ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Iesu keina na beiaġo mo etarimato varina - karoa 1:1-4:13
2. Iesu ġena vetuġunaġi ġauveiri eveirito variri - karoa 4:14-21:38
3. Iesu ġena midigumidigu ema ġena mase variri - karoa 22-23
4. Iesu ġena variġisi-ġenoġoi, e ġena tarimarima ġeri ai efoforito, ema guba vanuġana evaraġeto variri - karoa 24

Luka na Vari Namona etoreato Teofilo ġena

¹ Vere taumu Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Tari-marima ġutuma Iesu na eveirito veigari ġita fakarai variri varau ġetorerito. ² Tovotovona na tarimarima na matari na ġeġitarito dagarari ema ġeġobata-iaġirito variri ilailari ġevaġa-ribarato. ³ Moġa lorinai au maki atuġamaġini, namona maigā, Vere o, karakara ġeġorato dagarari sigana toġana na bavetau-ġitakauri, benamo ġeġorato ilailari ai ama torerini ġoi ġemu. ⁴ Benamo vau bono riba, ġevaġa-ribamuto-ġoi guruġari tu moġoni veġata.

Ioane Babatiso ġena ġora ġekiraġi-foforiato

⁵ Heroda, vere barana o kini, na Iudea tanona eġitaġauato-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa verena ta etanuto-ġoi arana Sakaria, Abia ġena doġoro tarimana. Ġaraġona arana tu Elisabeta. Ġia maki Arona senena, Rubu Veaġa vereri doġorori vavinenā. ⁶ Ġia tauri ruarua tu vei-iobukaiobuka tarimari Barau ġoiranai. Vereġauka ġena taravatu ema vevaġa-naġi mabarabarari ġekorana-iaġirito-ġoi ma nuġari mabarari ġesi. ⁷ Senaġi tauri ruarua asi naturi, korana Elisabeta tu gabani, ema ġia tauri ruarua tu varau ġeġaukato.

⁸ Ġaro ta Sakaria ġena vevaġa-veaġa ġauveiri eveirito Rubu Veaġai Barau ġoiranai, korana ġena doġoro ġeri nega dainai. ⁹ Benamo Rubu Veaġa vereri ġeri veigā ilailanai Sakaria ġeġabi-hidiato, muramura ma bonana namona bene gabu ġana. Moġa lorinai eraka-toġato Vereġauka ġena Rubu Veaġa nuġanai, ¹⁰ a tarimarima mabarari tu murikai ġeġuriġurito-ġoi muramura egabuto-ġoi nuġanai.

11 Benamo Veregauka ġena aneru ta ġia ġenai eforito, muramura goġuna ma bonana fatana veaġana aroriba rekenai eruġataġoto-ġoi. 12 Sakaria na eġitaiato nai, nuġana efarevaġito ema egarito. 13 Senaġi aneru na ekiraiato, ekirato, “Sakaria, asi nogari, korana ġemu ġauġau Barau na beseġaġia. Ġaraġomu Elisabeta na natumu ta beġabiani, arana bono vatoa Ioane. 14 Ġoi boiakuni, boverereni, tarimarima ġutuma maki ġia bemaġurini nai, beġe iakuni. 15 Korana Veregauka ġoiranai ġia tu vere baregonai beiaġoni. Ġia tu vine nanuna asi bene niua ema niuniu dagarari gwaġiġiri maki asigina moġo. Ġia roġo sinana dianai, Iauka Veaġa na bevaġa-vonuani. 16 Ġia na Isaraela tarimari vovoka beġori-kurerini Veregauka, ġeri Barau, ġenai. 17 Veregauka ġoiranai berakani Elia peroveta tarimana ġena kokore ema ġena seġuka kavana. Tama e natu ġia na ma bevaġa-tanu vegogorini. Kira-sirivaġi tarimari maki bevaġa-tanu kurerini, vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni; benamo ġia na tarimarima beġabi-torerini Veregauka ġena.”

18 Sakaria na aneru ekiraiato, ekirato, “Au tu kamasi baribaiani? Au tu ġauka, ġaraġogu maki beġauka.”

19 Aneru evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Gabriela, Barau ġoiranai aruġani. Barau na au betuġugu, bana vaġa-guruġamu ema mai vari namona bana kira-varamu. 20 Senaġi au ġegu guruġa asi ovaġa-moġoniani nai, ġoi murumu bebubuni, asi boguruġani, beiaġoni mo, mai guruġa anina bea ġorani

g̃aronai. Akiraḡirini dagarari g̃eri nega korikori ai beḡe g̃orani.”

²¹ Mai veḡa eḡorato-g̃oi nuḡanai, tarimarima na ḡenari-kavaiato nai, ḡeverorito karase nai Sakaria Rubu Veḡa nuḡanai ea kwaibo-rakavato.

²² Eraka-rosito nai, asi evaḡa-guruḡarito, benamo ḡeribato, ḡia tu emata-vanaḡito, kara ta eḡitaiato Rubu Veḡa nuḡanai. Benamo ḡia na vetoḡai moḡo evaḡa-ribarito, asi eguruḡato, korana muruna ebubuto nai.

²³ Sakaria ḡena ḡauvei ḡarori Rubu Veḡai evaḡa-koririto murinai, eḡenoḡoito ḡena vanuḡa ḡana. ²⁴ Moḡa murinai ḡia ḡaraḡona Elisabeta varau ekuḡato, benamo ḡue imaima (5) etanuvekuretoḡato numai. ²⁵ Ekirato, “Vereḡauka na bevetuḡagu, maiḡesina au ḡegu ai beveia. ḡegu maiaka tarimarima ḡoirari ai beḡabi-vaḡia.”

Iesu ḡena ḡora aneru na ekiraḡiato

²⁶ Elisabeta ma banina ḡue imaima sebona (6) nuḡanai, Barau na aneru ta arana Gabriela etuḡuato vanuḡa ta Galilea nuḡanai arana Nasareta ḡana. ²⁷ ḡuiato ta monai. ḡia tu ma kirakauna arana Iosefa, Davida ḡena doḡoro tarimana. Mo ḡuiato arana tu Maria. ²⁸ Aneru ḡia ḡenai eiaḡoto, ekirato, “ḡaro namona, Vereḡauka tu ḡoi ḡesi ema ḡena vevaḡa-namo bara ḡoi ḡemu ai.”

²⁹ Maria na mai guruḡa eseḡaḡiato nai, nuḡana evekwarāḡi-rakavato, etuḡamaḡito mai vevaḡa-namo anina tu kara. ³⁰ Benamo aneru na ma ekiraiato, ekirato, “Maria, asi nogari, Barau na ḡena namo e varevare-bara ḡoi iatamu ai betorea.

³¹ Ĝoi tu bokuĝani ema mero ta boĝabiani, arana bono vatoa Iesu. ³² Ĝia arana bevaraĝeni ema beĝe kiraĝiani Iaru-korokoro Barauna Natuna. Barau tuĝutuĝu na kini ai bevaĝa-iaĝoani, ĝia senena Davida kavana. ³³ Ĝia tu vere tuĝutuĝu ai beiaĝoni, vere betanu-vanaĝi vanaĝini Iakobo besena ĝeri, ĝena Basileia asi bekorini.”

³⁴ Maria na aneru ekiraiato, ekirato, “Mai tu kamasi beĝorani? Au tau ta ĝesi tu roĝosi baĝana gena-vegogo.”

³⁵ Aneru na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Iauka Veaĝa ĝoi iatamu ai befoforini, Barau ĝena seĝuka na beboroĝimuni. Moĝesina nai ĝoi ĝemuna be-maĝurini merona veaĝana tu Barau Natunai beĝe kiraĝiani. ³⁶ Bono riba, ĝoi garagaramu Elisabeta, ĝia varau beĝauka, senaĝi ma banina. Ribamu, tarimarima na ĝekiraĝiato-ĝoi, ĝia tu gabani vavinenena ĝetato-ĝoi, senaĝi toma ĝena ĝue imaima sebona (6) maiĝa. ³⁷ Korana Barau tu dagara mabarari veiveiri ma ribana.”

³⁸ Maria ekirato, “Au tu Vereĝauka ĝena vetuĝunaĝi vavinegu, be bokira kavana au ĝegu ai bene ĝora.” Benamo aneru na eraga-kwaneato, erakato.

Maria Elisabeta ĝenai eiaĝoto

³⁹ Mo negai Maria evariĝisito, Iudea ĝorori vanuĝana ta ĝana eraga-iaĝoto. ⁴⁰ Monai Sakaria ĝena numai eraĝekauto, Elisabeta evaĝa-namoato. ⁴¹ Elisabeta na Maria ĝena vevaĝa-namo guruĝana eseĝaĝiato nai, natuna tu diana nuĝanai eĝarevato, benamo Elisabeta Iauka Veaĝa na evaĝa-vonuato, mamina eĝabiato.

42 Benamo eguruḡa-baregoto, ekirato, “Vavine vefakari ai Barau ḡena vevaḡa-namo ḡoi iatamu ai tu barego vedaurea, ema boḡabiani merona iatanai maki! 43 Senaḡi au ḡegu namo tu kara Vereḡauka sinana ḡegu ai beiaḡoma? 44 Ĝemu vevaḡa-namo guruḡana baseḡaḡia nai, natugu tu nuḡagu ai eiakuni nai eḡarevani. 45 Ĝoi overereni, korana oveḡabi-dadamato, Vereḡauka ḡena guruḡa bemoḡonini otato nai.”

Maria ḡena iaku marina

46 Benamo Maria ekirato,

“Au nuḡagu na Vereḡauka evaḡa-raḡeani.

47 Au iaukagu na maki au vaḡa-maḡurigu Barauna eiaku-viniani,

48 korana tu au,
ḡena vetuḡunaḡi vavinena,
ḡegu tanu lealeai roḡo
etuḡamaḡi-taḡoguni!

Mainana, beiaḡoni mo,
ḡuru mabarari beḡe kirani,
Barau ḡena vevaḡa-namo tu
au iatagu ai beḡe toni,

49 korana tu veiḡa baregori
Seḡuka Barauna na au ḡegu ai beveiri.
Ĝia arana tu veaḡa.

50 Ĝena vetuḡaḡwa tu
ḡia ḡegari-viniani tarimari
iatari ai betoreani,
ḡuru ta beiaḡoni ḡuru ta
iatari ai betanuni.

51 Ĝia ḡimana eḡabi-vaisirito seḡukana na
ḡeveiavini tarimari elai-karovorito.

52 Ĝia na vere baregori
 ĝeri tanutano gaburi na
 edori-firiĝorito,
 a tanu lealea tarimari
 ĝia na eĝabi-vaisirito.

53 Vito tarimari maki dagara namori ai evaĝa-
 vonurito,
 a farefare vovoka tarimari
 ĝia na ĝimari kori
 evaĝa-ĝenoĝoirito.

54 Ĝena kiraĝitore ĝita tubura ĝatara Isaraela
 tarimari ĝesi asi etuĝa-rekwarito,
 ema ĝia eiagomato
 ĝena vetuĝunaĝi tarimari Isaraela bene vaĝa-
 kavari ĝana,

55 senera ekiraĝitore-vinirito ilailana.
 Aberhamo ma besena ĝesi roĝo bevetuĝa-ĝwa
 vanaĝi-vanaĝirini, etato.”

56 Maria monai tu Elisabeta ĝesi ĝetanuto ĝue
 toitoi (3). Moĝa murinai ĝena vanuĝa ĝana ma
 eĝenoĝoi-iaĝoto.

Ioane Babatiso emaĝurito

57 Elisabeta ĝena ĝabi ĝarona varau eraĝasito
 nai, mero ta eĝabiato. 58 Benamo sevina
 ĝetanuto tarimari ema garagarana na varina
 ĝeseĝaĝiato nai, ĝia ĝesi ĝeiaku-vegogoto, korana
 Vereĝauka ĝena namo e varevare-bara ĝia ĝenai
 eĝorato nai.

59 Ĝaro vaĝa-imaĝa toitoĝinai (8) mero
 tauĝanina keĝina beĝene lama-vaĝia ĝana
 ĝevegogoto. Mai ĝaro sebonai maki arana beĝene
 vatoa Sakaria, tamana beĝene turaia ĝetato.

60 Senaġi sinana asi eurato nai ekirato, “Asiġina! Ġia arana tu Ioane.” 61 Ġia ġekirato, “Senaġi ġoi ġemu bese nuġanai mai ara tu asiġina!” 62 Benamo ġia na mero tamana ġimari ai moġo ġedanāġiato, mero arana tu deikara beġene si. 63 Sakaria na toretore vetuġuna ta ekiraġiato, benamo maiġesi etoreato, “Ġia arana tu Ioane.” Benamo mabarari nuġari ġefarevaġito. 64 Monai vau muruna evekeoto, meana maki eroroġototo, benamo eguruġato, Barau evaġa-namoato.

65 Moġa lorinai seviri ai ġetanuto tarimari mabarari ġeġaba-rakavato ema mo veiġa varina Iudea ġoro vanuġari mabarari nuġari ai ġevari-fiuato. 66 Varina ġeseġaġiato tarimari mabarari na ġetuġamaġi-iaġiato, ġekirato, “Mai mero tu kamasi beveini?” Korana tu Vereġauka ġimana seġukana tu ġia iatanai.

Sakaria ġena mari

67 Ioane tamana Sakaria Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, benamo Barau ġena guruġa evaġa-foforiato, ekirato,

68 “Vereġauka,
Isaraela tarimari ġeri Barau,
sivaġa-namoa,
korana tu ġia ġena bese
tarimari eiaġoma-vinirito
bene voi-ġenoġoiri ema
bene vaġa-maġuriri ġana.

69 Vevaġa-maġuri tauna ma seġukana ġesi
etuġuato ġita ġera,
ġia tu ġena vetuġunaġi tauna
Davida garakana.

70 Mai kiraḡitore tu
ḡena peroveta tarimari veaḡari na irau laḡani ai
ḡekiraḡi-foforiato:

71 Ġita tu ḡia na ekira-ḡaurato,
ḡevetari-vinirani ema ḡebaru-vinirani tarimari
ḡimari na ḡia na bevaḡa-maḡurirani etato.

72 Ekirato maki, ḡita tubura ḡatara bevetuḡa-
ḡwarini,
ema ḡena kiraḡitore veaḡana
asi betuḡa-rekwaiani.

73 Ġia na ḡita senera Aberahamo ekiraḡitore-
viniato,

74 benamo ekirato, ḡevetari-vinirani tarimari
ḡimari na beḡabi-maḡurirani.
Benamo vetuḡunaḡina bisini iaḡo-vini asi garira
ḡesi.

75 Ġoiranai bisini raka ma veaḡara e ma
iobukaiobukara ḡesi
ḡera maḡuri ḡarori mabarari ai.

76 Natugu o, ḡoi tu Iaru-korokoro Barauna ḡena
peroveta tarimana beḡe kiraḡimuni,
korana tu boraka-guineni Vereḡauka ḡena dabara
bono vaḡa-maḡataia ḡana.

77 Ġena bese tarimari
bono vaḡa-ribari,
ḡia na ḡeri rakava bene tuḡamaḡi-fitoḡari ema
bene vaḡa-maḡuriri.

78 Korana ḡita ḡera Barau ḡena vetuḡaḡwa tu
barego ḡita ḡerai.

Ġaro eraḡekauni mamana kavana vevaḡa-maḡuri
ḡita iatarai betanuni.

79 Benamo mukunai e mase gari nuḡanai ḡetanuni tarimari bevaḡa-mamarini, ema maino dabaranai beḡori-kaurini.”

80 Ioane ebaregoto ema iaukana egwadato. Tano fakanai etanuto-ḡoi, eiaḡomato mo, Isaraela tarimari ḡeri ai efoforito ḡarona.

2

Iesu ḡena ḡora

1 Mo negai Kaisara Augusto, Roma ḡeri vere, na ḡena vevaḡa-naḡi etuḡuato, tanobara tarimari mabarari arari beḡene toreri, sensisi beḡene ḡabia. 2 Mai tu sensisi giniginena, Kwirinio na Siria evereato-ḡoi neganai ḡeḡabiato. 3 Moḡa lorinai tarimarima mabarari arari toretoreri uranai tata ḡeri vanuḡa korikori ḡana ḡeḡenoḡoito.

4 Iosefa maki erakato. Nasareta, Galilea rekena vanuḡa ta na, Betelehema ḡana eiaḡoto, Iudea rekena vanuḡa ta, Davida ḡena vanuḡa. Mo ḡana eiaḡoto, korana ḡia tu Davida ḡena doḡoro tarimana. 5 Monai arana beḡene torea ḡana, ḡia kirakauna Maria ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Ḣia tu ma banina. 6 Tauri ruarua monai ḡetanuto-ḡoi nuḡanai, ḡena ḡabi ḡarona varau evotuto. 7 Ḣia eḡabito, mero guinena eḡabiato, dabuḡai eseḡoato, boromakau ḡeri ḡaniḡani fatanai evaḡa-genakauato, korana varivari tarimari ḡeri numa asi faka ta dainai.

Mamoe narinari tarimari ma aneru ḡesi

8 Mo tano monai mamoe ḡenaririto-ḡoi tarimari kota tu boḡai ḡetanuto-ḡoi, boḡi ai ḡeri mamoe ḡeḡitaḡaurito-ḡoi. 9 Benamo Vereḡauka

ġena aneru ta ġia ġeri ai efoforito, Vereġauka mamana na emama-taririto; ġegari-rakavato, ¹⁰ senaġi aneru na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari! Vari Namona au na baġwa-iaġomaia ġomi ġemi, tarimarima mabarari vaġa-iakuri ema vaġa-verereri ġana. ¹¹ Maitoma Davida ġena vanuġai ġemi vevaġa-maġuri tarimana bemaġuri, Keriso Vereġauka! ¹² Vetoġana tu maġa, mero raraka-raraka boġo doġariani boromakau ġeri ġaniġani fatanai genakau, dabuġa na beseġoa.”

¹³ Benamo asikauna guba aneruri ġutuma mai aneru sebona ġesi ġefofori-barato, Barau ġevaġa-namoato, ġekirato,

¹⁴ “Guba tuġuna vanigerenai Barau beġene vonevone-raġe vinia, ema tanobarai maino ġia na eiaunamo-vinirini tarimari na beġene ġabia!”

¹⁵ Aneru mabarari na ġeraga-kwanerito, guba ġana ġeġenoġoito murinai, mamoe ġitaġauri tarimari ġeguruġa-vegogoto, ġekirato, “Ġita tu Betelehema ġana si-iaġo, Vereġauka na bevaġa-ribara dagarana sia ġitaia.”

¹⁶ Benamo ġeraga-iaġoto, Maria e Iosefa ġedoġaririto, mero keina maki boromakau ġeri ġaniġani fatanai genataġonai ġeġoitaġoato.

¹⁷ Mero ġeġitaiaato, benamo aneru na ġevaġa-ribarito mero varina ġekiraġi-foforiato.

¹⁸ Benamo ġeseġaġito tarimari mabarari mamoe ġitataġori tarimari ġeri guruġa na nuġari ġefarevaġito. ¹⁹ Maria na mo guruġa mabarari nuġanai etorerito ema etuġamaġirito-ġoi.

²⁰ Mamoe ġeġitaġauto-ġoi tarimari ġeġenoġoito, Barau ġevevato-iaġiato, ġevaġa-raġeato, korana ġeseġaġirito ema ġeġitarito dagarari tu moġoni, aneru na ġia evaġa-ribarito ilailana.

Iesu arana ġevatoato

²¹ Ġaro vaġa-imaime toitoinei (8), mero tauġanina kefina beġe lama-vaġiani ġaronai, ġia arana ġevatoato, Iesu. Sinana na roġosi bene ġoitaġoa nuġanai, aneru na ekiraġiato arana ġeviniato.

Iesu Rubu Veaġai ġea vaġa-foforiato

²² Mero eġorato ġaro gabana vasivasi (40) murinai, ġia ġeri veiareva ġarona eraġasito, Mose ġena taravatu ekirani ilailanai. Benamo Iosefa e Maria na Iesu Ierusalemata ġana ġeġwa-iaġoato, Vereġauka ġoiranai ġea vaġa-foforia ġana. ²³ Korana Vereġauka ġena taravatu ekirani, “Ġora guine merori mabarari tu veaġa Vereġauka ġena.” ²⁴ Vere-ġauka ġena taravatu ilailana varevare dagarana beġene vinia ġetato, pune ruarua o pune variġuri ruarua.

²⁵ Tau ta Ierusalemata etanuto-ġoi, arana tu Simeona. Ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana ema Barau ġena taravatu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana. Ġia na Isaraela ġeri vevaġa-maġuri enariato-ġoi ema Iauka Veaġa na evaġa-vonuato. ²⁶ Iauka Veaġa na maki evaġa-guruġaiato, ekirato, ġia asi roġo bemaseni mo, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), roġo beġitaiani. ²⁷ Iauka Veaġa na Rubu Veaġa nuġanai Simeona eġori-toġaiato vau, Iesu tamana

ema sinana na ġeġwa-toġaiato, taravatu ekirani veigana beġene veia ġana. ²⁸ Benamo Simeona na mero eġabiato, efaniato, Barau evaġa-namoato, ekirato,

²⁹ “Vereġauka, ġemu vetuġunaġi tauna mai vau bono tuġu-fitoġagu,

ma mainogu ġesi mai baiaġoni

ġemu kiraġitore vaġa-ilailana.

³⁰ Varau ġemu vevaġa-maġuri

matagu na bama ġitaia,

³¹ ġoi na ovei-toreato tarimarima mabarari ġoirari ai.

³² Mamana maigā,

bese irauirau vaġa-mama-iaġiri,

ma ġoi ġemu bese Isaraela

vevato-iaġiri ġana.”

³³ Mero tamana e sinana na Simeona ġena gu-ruġa ġeseġaġito nai, ġeġaba-rakavato. ³⁴ Benamo Simeona na tauri ruarua evaġa-namorito, Maria ekiraiato, ekirato, “Mai mero na Isaraela tarimari ġutuma vaġa-ketori ema ġutuma vaġa-vaisiraġeri ai beiaġoni. Ġia tu vetoġa ta Barau ġenana, tarimarima ġutuma na beġe kiraġi-fitoġaiani, ³⁵ moġesi tarimarima nuġari vekuretoġari da-garari mabarari beġea foforini. Ġoi, Maria, maki midigumidigu asikei boġoitaġoni, noġa moġo lo-rumu kaia na beġe gwanu-toġaiani midiguna ka-vana.”

³⁶ Monai peroveta vavinena ta arana Ana. Ĝia tu Fanuela natuna, Asere ĝena doĝoro vavinena. Ĝia tu eveĝaraĝoto, laĝani imaima ruaru (7) ĝaraĝona ĝesi ĝetanuto, ³⁷ benamo evabuto, laĝani gabana imaima ma gabana toitoi vasivasi (84) etanuto, varau eĝaukato. Rubu Veaĝa asi eraga-kwaneato, laĝani e boĝi ai Barau etoma-rakariĝo viniato-ĝoi, eĝuriĝurito-ĝoi ema eĝaniveaĝato-ĝoi. ³⁸ Mo hora sebonai ĝia maki eraĝasito, benamo Barau evaĝa-namoato, Ieruselema vaĝa-maĝurina ĝenariato-ĝoi tarimari ĝoirari ai mai mero varina ekiraĝiato.

Nasareta ĝana ma ĝeĝenoĝoito

³⁹ Iosefa ema Maria na Vereĝauka ĝena taravatu ekirani veiĝari mabarari ĝeveirito murinai, Galilea ĝana ĝeĝenoĝoito, ĝeri vanuĝa Nasareta ĝana. ⁴⁰ Mai mero ebaregoto ma gwadana ĝesi; Barau ĝena iaunega na evonuvonu-raĝeto ema ĝena namo e varevare-bara tu ĝia iatanai.

Iesu Rubu Veaĝa nuĝanai

⁴¹ Laĝani mabarari nuĝari ai Iesu tamana ema sinana tu Ieruselema ĝana ĝeiaĝoto-ĝoi, Pasova verekona dainai. (Moĝa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito verekona). ⁴² Iesu ĝena laĝani gabanana ruaru (12) eĝabiato nai, ĝia maki tamana ema sinana ĝesi vereko urana ĝeiaĝoto, ĝeveito-ĝoi kavana. ⁴³ Vereko ekorito murinai, ĝeĝenoĝoito ĝeri vanuĝa ĝana, senaĝi ĝia asi ribari, Iesu tu Ieruselemai ĝeraga-kwaneato.

44 Ĝia ĝeri tuĝamaĝi Iesu tu ĝia ĝesi. Ĝaro sebona ĝerakato murinai, garagarari ema ĝatari fakari ai ĝevetauato. 45 Ĝevetauto nuĝanai asi ĝeĝoitaĝoato, moĝa lorinai ma ĝeĝenoĝoito Ieruselema ĝana Iesu vetauvetauna. 46 Ĝaro toitoi murinai ĝeĝoitaĝoato, Iesu tu Rubu Veaĝa nuĝanai Iuda tarimari ĝeri vevaĝa-riba tarimari ĝesi. Barau ĝena guruĝa ĝekiraĝirito-ĝoi eseĝaĝirito-ĝoi ema ĝia na maki edanaĝirito-ĝoi mai guruĝa aniri tu kara. 47 Mabarari na Iesu ĝena vedanaĝi ema evaĝa-veseto guruĝari ĝeseĝaĝito nai, ĝeĝaba-rakavato. 48 Iesu tamana ema sinana mainai ĝeĝoitaĝoato nai, nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato, benamo sinana na ekiraiato, ekirato, “Natugu, karase nai ĝoi na ĝai maiĝesi boveima? Ĝoi tamamu ema au tu ĝoi daimu ai dabarama maki beĝe doko, kamasi ta mai bovei baĝasi.”

49 Iesu ekirato, “Karase nai au ĝovetauguni? Ĝomi asi ribami au tu Tamagu ĝena numai?” 50 Senaĝi ĝia asi ribari, Iesu karase maiĝesina evevaĝa-veseto.

51 Moĝa murinai Iesu tamana ma sinana ĝesi ĝeĝenoĝoito Nasareta ĝana. Ĝeri guruĝa mabarari eiaĝo-vinirito-ĝoi. Maiĝeri dagara ĝeĝorato mabarari Maria na nuĝanai etorerito ema etuĝamaĝi taĝorito-ĝoi. 52 Iesu efutuato ma iaunegana ĝesi, Barau ema tarimarima na maki ĝeuraviniato-ĝoi.

*Ioane Babatiso eġobatato**Ioane 1:19-28*

¹ Tiberio Kaisara, Roma ġeri vere, evereto laġani gabanana imaima (15) nuġanai, Pontio Pilato tu Iudea ġeri gavana, Heroda tu Galilea verena, tarina Filipo tu Iturea ma Trakoniti tanori ġeri vere, Lisania tu Abilene verena. ² Anas ma Kaiafas tu Rubu Veaġa vereri baregori. Mo negai Barau na Ioane Sakaria evaġa-guruġaiato tano fakanai. ³ Benamo Ioane na Ioridana ġarukana tanona mabarana eraka-vaġa-ġauato, eġobatato-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiso beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ⁴ Isaia, peroveta tarimana, ġena bukai etoreato ilailanai, ekirato, “Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani, ‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia, ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa.

⁵ Douka gaburi mabarari boġono vaġa-vonuri, ġoro baregori e ġoro keiri mabarari boġono vaġa-faiarari. Dabara ġeġeva-ġeġevari boġono vaġa-maoromaorori, ema dabara koufakoufari maki boġono vaġa-vonuri.

⁶ Benamo tarimarima mabarari na Barau ġena vevaġa-maġuri beġe ġitaiani!’ ”

⁷ Tarimarima ġutuma Ioane ġenai ġeiaġoto, bene babatitori ġana. Benamo Ioane na eġobatarito, ekirarito, “Ġomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena vevaġa-maoro ġenana

boḡo raga-maḡurini? ⁸ Ĝemi rakava ḡerina boḡono vetuḡamaḡi-kure, ema boḡono raka-kure Barau ḡenai, benamo ḡemi maḡuri ai ḡwaḡwa namori boḡono buri. Asi boḡono kira, ‘Aberahamo tu ḡai tamama, (be Barau na beḡabi-raḡemani).’ Korana boḡono riba, Barau tu ma seḡukana Aberahamo natuna tu mai fore ḡerina bevaḡa-ḡorarini! ⁹ Koko tu ḡau korari ai varau beḡe toreri. Benamo ḡwaḡwa namori asi beḡe ḡwani ḡauri mabarari tu beḡe basirini, karavai beḡe fiu-raḡerini.”

¹⁰ Vegogo tarimari na Ioane ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Be, ḡai tu kara baḡana vei?” ¹¹ Ĝia na evaḡa-veserito, ekirato, “Ĝomi deidei ḡemi sedi ruarua nai, ta tu asi ḡena sedi tarimana bono vinia, e ma ḡana ḡaniḡani tarimana na maki moḡesi bene vei.”

¹² Takesi gogo tarimari maki babatiso beḡene ḡabi ḡana Ioane ḡenai ḡeiaḡoto, ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba taumu, ḡai tu kamasi baḡana vei?” ¹³ Ĝia evaḡa-veseto, ekirato, “Taravatu ekirani lorinai moḡo boḡono gogo.”

¹⁴ Vetari tarimari o soldia na maki ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ĝai maki kamasi baḡana vei? Ĝia evaḡa-veseto, ekirato, “Tarima ḡeri moni asi boḡono verariri ema asi boḡono kira-rakavari. Ĝomi davami dainai maki asi boḡono mugu-mugu.”

¹⁵ Tarimarima nuḡari ai maiḡesi ḡetuḡamaḡito, “Mai tarima tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna), banaḡu,” ḡetato. ¹⁶ Benamo Ioane na mabarari evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Au tu nanu na ababatisomini, senaḡi

tarima ta beiaḡomani, ḡia ḡena seḡuka na au ḡegu seḡuka tu evanaḡiani. Au tu asi ilaila ḡia ḡena tamaka varona baruḡaiani. Ḗia na Iauka Veḡa ema karava na bebabatisomini. ¹⁷ Ḗia ḡimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ḡenana bene iareva-ḡitakauri ḡana. Benamo widi tu ḡena vaḡa-vegogo numanai bevaḡa-vegogorini, senaḡi widi momona tu begabuani asi ebuseni karavanai.”

¹⁸ Ioane na mo guruḡai ema guruḡa ḡutumai maki Barau ḡena Vari Namona tarimarima eḡobata-vinirito, ema enoḡirito, ḡeri rakava ḡerina beḡene vetuḡamaḡi-kure. ¹⁹ Ioane na maki Heroda, Galilea verena, evaneato, korana tu ḡia kakana Filipo ḡaraḡona eḡaraḡoato nai, ema veiḡa rakavari ḡutuma eveirito nai. ²⁰ Heroda na mo rakava mabarari iatari ai ta ma etore-kauato, ḡia na Ioane dibura numanai ma ekou-ḡauato.

Ioane na Iesu ebabatisoato
Mataio 3:13-17; Mareko 1:9-11

²¹ Tarimarima mabarari Ioane na ebabatisorito-ḡoi nai, Iesu maki ebabatisoato. Benamo Iesu eḡauḡauto-ḡoi nuḡanai, guba evekeo-fakato, ²² Iauka Veḡa emariḡoto ḡia iatanai, vetoḡana noḡa pune kavana. Garo ta guba na ekea-riḡoto, ekirato, “Ḗoi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ḡemu ai aiaku-rakavani maki.”

Iesu tubuna ḡatana arari
Mataio 1:1-17

²³ Iesu na ḡena ḡauvei esinaiato nai, ḡena laḡani tu gabana toitoi (30) kavana. Tarimarima

gēkirato-gōi, gōia tu Iosefa natuna. Besena tu maigeri: Iosefa tu Heli natuna, ²⁴ Heli tu Matat natuna, Matat tu Levi natuna. Levi tu Melki natuna. Melki tu Ianai natuna. Ianai tu Iosefa natuna. ²⁵ Iosefa tu Matatia natuna. Matatia tu Amosa natuna. Amosa tu Nahum natuna. Nahum tu Eseli natuna. Eseli tu Nagai natuna. ²⁶ Nagai tu Mahat natuna. Mahat tu Matatia natuna. Matatia tu Semein natuna. Semein tu Ioseka natuna. Ioseka tu Ioda natuna. ²⁷ Ioda tu Ioanan natuna. Ioanan tu Resa natuna. Resa tu Serubabele natuna. Serubabele tu Sealtiele natuna. Sealtiele tu Neri natuna. ²⁸ Neri tu Melki natuna. Melki tu Adi natuna. Adi tu Kosam natuna. Kosam tu Elmadam natuna. Elmadam tu Ere natuna. ²⁹ Ere tu Iosua natuna. Iosua tu Eliesere natuna. Eliesere tu Iorim natuna. Iorim tu Matat natuna. Matat tu Levi natuna. ³⁰ Levi tu Simeona natuna. Simeona tu Iuda natuna. Iuda tu Iosefa natuna. Iosefa tu Ionam natuna. Ionam tu Eliakim natuna. ³¹ Eliakim tu Melea natuna. Melea tu Mena natuna. Mena tu Matata natuna. Matata tu Natan natuna. Natan tu Davida natuna. ³² Davida tu Iese natuna. Iese tu Obed natuna. Obed tu Boas natuna. Boas tu Salmone natuna. Salmone tu Nasona natuna. ³³ Nasona tu Aminadab natuna. Aminadab tu Admin natuna. Admin tu Areni natuna. Areni tu Hesron natuna. Hesron tu Perese natuna. Perese tu Iuda natuna. ³⁴ Iuda tu Iakobo natuna. Iakobo tu Isako natuna. Isako tu Aberahamo natuna. Aberahamo tu Tera natuna. Tera tu Nahoro natuna. ³⁵ Nahoro tu Serug natuna. Serug tu Reu natuna. Reu tu Peleg natuna. Peleg tu Ebere natuna. Ebere tu Sela natuna. ³⁶ Sela tu Kainana natuna. Kainana tu Afasada natuna. Afasada tu Sem natuna. Sem tu Noa natuna. Noa tu Lameka natuna. ³⁷ Lameka tu Metusela natuna. Metusela

tu Enoka natuna. Enoka tu Iared natuna. Iared tu Mahalalel natuna. Mahalalel tu Kainana natuna. ³⁸ Kainana tu Enos natuna. Enos tu Seta natuna. Seta tu Adamu natuna. Adamu tu Barau natuna.

4

Satani na Iesu eriba-ḡaniato

¹ Iesu Ioridana ḡarukanai Iauka Veāḡa na evaḡa-vonuato vau, ea ḡenoḡoito, benamo Iauka na tano fakana ḡana eḡori-iaḡoato. ² Monai ḡaro e boḡi gabana vasivasi (40) Diabolo na eribaḡaniato-ḡoi. Mo ḡaro mabarari nuḡari ai asi eḡaniḡanito-ḡoi, moḡa lorinai mo ḡaro ḡekorito murinai, ḡia evito-rakavaiato.

³ Diabolo na ekiraiato, ekirato, “Bema ḡoi Barau Natuna nai, mai fore nokiraia, be ḡaniḡani ai neiāḡo.” ⁴ A Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Buka Veāḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Tari-marima tu dia ḡaniḡani na moḡo bemaḡurini.’ ”

⁵ Benamo Diabolo na Iesu eḡori-raḡeato gabu ta tuḡunai, tanobara basileiari mabarari vaḡa-sebo evaḡa-ḡitaiato. ⁶ Benamo Diabolo ekirato, “Au na seḡuka bavanimuni, maiḡeri dagara mabarari boḡita-ḡaurini, aramu maki bebaregoni. Mai dagara mabarari tu au ḡegu, benamo aura-viniani tarimana baviniyani. ⁷ Moḡa lorinai bema au botoma-rakariḡo viniguni nai, maiḡeri dagara mabarari boḡabirini ḡoi ḡemu.”

⁸ Senaḡi Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Buka Veāḡai tu maiḡesi ḡetoreato, ‘Vereḡauka, ḡoi ḡemu Barau bono toma-rakariḡo vinia, ḡia moḡo ḡereḡana vetuḡunaḡina bono iaḡo-vini!’ ”

9 Benamo Satani na Ierusalemā gāna eḡori-iaḡoato, Rubu Veāḡa tuḡunai evaḡa-ruḡakauato, ekiraiato, “Bema ḡoi Barau Natuna, mainana noburi-firiḡo, 10 korana Buka Veāḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Barau na ḡena aneru bekirarini, ḡoi beḡe narimuni.’ 11 Ekirani maki, ‘Aneru na ḡimari na beḡe ḡobemuni, beḡe ḡabi-vaisimuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.’”

12 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Buka Veāḡa nuḡanai maki ekirani, ‘Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau asi bono riba-ḡania.’”

13 Satani ḡena veribaḡani mabarari evaḡa-koririto, benamo eraga-kwaneato, eiaḡoto mo, ḡaro ta.

Iesu ḡena ḡauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Mareko 1:14-15

14 Iesu ma eḡenoḡoito Galileā gāna, Iauka Veāḡa seḡukana maki ḡia ḡesi. Ḡia varina Galileā tano nuḡanai ḡefiu-rovorovoato. 15 Iesu tu ḡeri rubu nuḡari ai evevaḡa-ribato-ḡoi, mabarari na ḡevaḡa-raḡeato.

Nasareta tarimari na Iesu asi ḡeḡabi-raḡeato

Mataio 13:53-58; Mareko 6:1-6

16 Benamo Iesu Nasareta gāna eiaḡoto. Mai tu ḡia ebaregoto vanuḡana. Vanaḡivanaḡi eveito-ḡoi kavana Sabadi ai ḡia rubu ai eraka-toḡato. Benamo Buka Veāḡa bene iavia gāna evarigisito nai, 17 Isaia peroveta tarimana ḡena buka rubu ḡitaḡauna tarimana na Iesu eviniato, benamo ḡia na ereraiato, ḡena iavi-iavi gabuna eḡoitaḡoato, maiḡesi ekirani,

18 “Vereḡauka Iaukana tu

au ġegu ai maiġa,
 korana ġia na tu
 au eboroġiguto,
 ema eviriġiguto,

Vari Namona gara veġubu tarimari bana ġobata-
 viniri ġana.

Etuġuguto, dibura tarimari ġeri ai Barau na
 dibura na varau eġabi-vaġirato varina
 bana variflua ġana,

ema mata-bubu tarimari
 matari maki beġene fafa.

Ġevaġa-rakavarini tarimari
 bana vaġa-maġuriri,

¹⁹ ema Vereġauka na tarimarima bevaġa-
 maġuririni laġanina bana ġobata-iaġia.”

²⁰ Benamo Iesu na buka ma eiokuato, rubu
 ġitaġauna tarimana ma evini-ġenoġoiato, ben-
 amo etanu-tarito. Mabarari rubu nuġanai tari-
 mari na ġeġita-karakaraiato. ²¹ Benamo Iesu
 na eġobata-vinirito, ekirato, “Mai boġo seġaġia
 guruġana tu toma ġaro ai bemoġoni.”

²² Benamo mabarari na ġevaġa-namoato e
 ġeġabato, korana guruġa namori ekiraġirito nai.
 Gekirato, “Mai tu Iosefa natuna ba?”

²³ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Au rib-
 agu ġomi na mai sisiba guruġana au ġegu ai
 boġo kira-varaguni, boġo kirani, ‘Doketa tari-
 mamu, tauġemu bono vevaġa-maġuri! Kaper-
 anaumai oveirito veiġari variri ġama seġaġirito,
 be mainai ġemu vanuġa korikori ai maki bono
 vei.’ ” ²⁴ Moġoni akiramini, peroveta tarimana tu
 ġena vanuġa korikori ai asi beġe ġabi-raġeani.

²⁵ Maiġa maki boġono seġaġi: Moġoni, Elia ġena

negai vabu ġutuma Isaraelai ġetanuto-ġoi. Laġani toitoi (3) ma ġue imaima sebona (6) nuġanai ġura asi eraguto-ġoi, tanobara mabarana doġe na eġabi-ġauato. ²⁶ Senaġi mo Isaraela vaburi ġeri ai Barau na Elia asi etuġu-iaġoato. Irau gabu vanuġana ta arana Sarefata, Sidono tanonai, vabu ta ġenai etuġu-iaġoato. ²⁷ Elisa, peroveta tarimana, ġena negai lepera tarimari ġutuma Isaraelai ġetanuto-ġoi, senaġi sebona ta asi evaġa-namoato, Naman, Siria tarimana, moġo ġereġana.

²⁸ Rubu ai ġevegogoto tarimari mabarari mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġebaru-rakavato. ²⁹ Benamo ġevariġisito, Iesu vanuġa na ġeinu-rosiato, ġeri vanuġa ġevaġa-ruġaiato ġorona tavi ta reke lofa asikeina na beġene fiu-riġoa ġetato. ³⁰ Senaġi Iesu tu ġia fakari na moġo eraka-vaġito, mo eiaġoto.

Iesu na iauka rakavana elai-vaġiato
Mareko 1:21-28

³¹ Iesu tu Kaperanauma, Galilea vanuġana ta, ġana evariġoto. Benamo Sabadi ai evevaġa-ribato. ³² Ġia ġena vevaġa-riba guruġari tarimarima na ġeseġaġiato nai, ġeġaba-rakavato, korana ġena guruġa ma seġukana.

³³ Rubu nuġanai iauka rakavana na eboroġiato tarimana ta etanu-taġoto-ġoi. Ġia ekoġo-gigitarito, ekirato, ³⁴ “Iesu, Nasareta taumu o, kara ġemai noveia otoni? Ġoi ġai vaġa-rakavama uranai boiaġoma, ene? Au ribagu, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimamu.”

³⁵ Iesu na ekira-ḡoiato, ekirato, “Gurumu, ḡia ḡenana noraka-vaḡi!” Benamo mo iauka rakavana na tano eḡidara-iaḡiato tarimarima ḡoirari ai, ḡia ḡenana eraka-vaḡito, fau ta maki asi eforito ḡia ḡenai.

³⁶ Benamo tarimarima mabarari nuḡari ḡefarevaḡi-rakavato, ḡeveguruḡa-vevinito, ḡekirato, “Mainai kamasi eguruḡani? Be, ma seḡukana e ma gwadana ḡesi iauka rakavari evaḡa-guruḡarini, benamo ḡeraka-vaḡini!”

³⁷ Benamo Iesu varina mo gabu mabaranai ḡefiu-rovorovoato.

*Iesu na Simona ḡena taḡama evaḡa-namoato
Mataio 8:14-15; Mareko 1:29-31*

³⁸ Iesu rubu eraga-kwaneato, benamo Simona ḡena numa ḡana eiaḡoto. Simona ḡena taḡama vavinena ekeveto, tauḡanina eseḡukarakavato; benamo Iesu ḡenoḡiato bene vaḡakavaia. ³⁹ Benamo Iesu eiaḡoto mo vavine sevinai eruḡato, keve ekira-ḡoiato, benamo keve eko-rito. Vavine maoromaoro evariḡisito, benamo eḡuburito.

*Keve tarimari ḡutuma Iesu na evaḡa-namorito
Mataio 8:16-17; Mareko 1:32-34*

⁴⁰ Ġaro ea keto-firiḡoto-ḡoi nai, tarimarima na keve irauirau tarimari mabarari Iesu ḡenai ḡeḡori-iaḡorito. Ġia ḡimana tarima tata iatari ai etore-kaurito evaḡa-namorito. ⁴¹ Iauka rakavari maki tarimarima ḡutuma ḡerina ḡeraka-vaḡito, benamo iauka rakavari ḡekoḡoto, ḡekirato, “Ġoi

tu Barau Natuna!” Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito asi beġene guruġa, korana ġia ribari Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

Iesu rubu nuġari ai eġobatato-ġoi

Mareko 1:35-39

⁴² Elaġanito, Iesu evariġisito, tano fakana ġana eiaġoto. Tarimarima na ġea vetauato, ġedoġariato, ġeġabi-tariato asi ġeri ura ġia na bene raga-kwaneri ġetato. ⁴³ Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu vanuġa irauri ai maki bana ġobata, Barau ġena Basileia varina namona bana fiua, Barau na etuġuguto korana tu moġa.”

⁴⁴ Benamo Iudea tanona ruburi nuġari ai eġobatato-ġoi.

5

Iesu na ġena mero ekearito

¹ Ġaro ta Iesu tu Genesareta kouna rikinai eruġa-taġoto-ġoi, tarimarima na ġeraga-ġeġeraġiato, Barau ġena guruġa beġene seġaġia ġana. ² Ġia tu ġasi ruarua eġitarito, kou rikinai ġeinu-raġerito; maina tarimari na ġeraga-kwanerito, ġeri reke ġeġuriġirito-ġoi. ³ Benamo Iesu tu mo ġasi tai eraġeto, Simona ġena ġasi. Ġia na Simona ekiraiato, kota negini-rosia nanu ġana. Benamo ġasi ai etanu-tarito, tarimarima ġutuma evaġa-ribarito.

⁴ Eguruġa-ġosito vau, ġia na Simona ekiraiato, ekirato, “Ġemi ġasi dodoku rekena ġana

gogini-rosia, be ġemi reke boġono toreri, maġani-kone boġono vaġi ġana.”⁵ Simona evaġa-veseto, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġai tu baġa vek-waraġi-laġani, maġani-kone ta maki asi baġa doġaria, senaġi ġoi ġemu guruġa dainai reke atorerini.”⁶ Benamo ġetorerito, maġani-kone asisebo ġetoġato, ġeri reke maki dori ġevedareto.⁷ Moġesi nai karori ġasi tai ġelau-iaverito, beġene iaġoma, be ġia beġenema vaġa-kavari ġetato. Ġeiaġomato, ġasi ruarua maġani-kone na ġevaġa-vonurito, dori ġeburuto-ġoi.

⁸ Simona Petero na mo veiġa eġorato dagarana eġitaiato, benamo Iesu kwakuna koranai eketotarito vau ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, norakaveġita au ġeguna, au tu vei-rakava tarimagu!”⁹ Korana tu ġia ma karona mabarana ġesi nuġari ġefarevaġi-rakavato, mo maġani-kone asisebo ġevaġirito nai.¹⁰ Simona ġesi ġemainavegogoto-ġoi tarimari maki Iakobo (o Iames) e Ioane, Sebedaio natuna, ġeġaba-rakavato. Iesu na Simona ekiraiato, ekirato, “Asi nogari; maitoma bevesina beiaġoni, ġoi tu tarimarima bomaina-vinirini.”¹¹ Benamo ġasi ruarua tu kou rikinai ġeinuraġerito, ġeri dagara mabarari ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iesu na lepera tarimana evaġa-namoato

Mataio 8:1-4; Mareko 1:40-45

¹² Ġaro ta Iesu tu vanuġa ta nuġanai, tarima ta monai kefina mabarana lepera moġo. Ġia na Iesu eġitaiato nai, ġoiranai evetui-tarito, enoġiato, ekirato, “Vereġauka, bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba!”¹³ Iesu

g̃imana etuḡu-iaḡoato, eḡabi-karaiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaḡa-sebo lepera na eraga-kwaneato.

¹⁴ Iesu na evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia.” Ma ekirato, “Noiaḡo, Rubu Veḡa verena na bene ḡitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraḡiatio ilailanai bono vinia, be tarimarima beḡene riba, ḡoi tu bonamo.”

¹⁵ Senaḡi Iesu varina tarimarima na ḡefiu-rovorovoato-ḡoi vau, tarimarima ḡutuma-bara ḡevegogoto-ḡoi, ḡia ḡena guruḡa seḡaḡi-seḡaḡiri e ḡeri keve vaḡa-namori uranai. ¹⁶ Senaḡi Iesu tu eraka-veḡitatio-ḡoi tano fakana ḡana, ea ḡuriḡurito-ḡoi.

Iesu na rakava etuḡamaḡi-fitoḡarito

Mataio 9:1-8; Mareko 2:1-12

¹⁷ Ḡaro tai Iesu evevaḡa-ribato-ḡoi nuḡanai, Farisea tarimari e taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimari Galilea e Iudea vanuḡari mabarari na, ema Ierusalem na ḡeiaḡomato, ḡia sevinai ḡema tanu-tarito. Barau ḡena seḡuka Iesu ḡenai evaḡa-foforiatio, keve tarimari bene vaḡa-namori ḡana. ¹⁸ Tarima kotari na tauḡanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanai ḡeḡwa-iaḡoato. Numa nuḡanai beḡene raka-toḡa dabarana ḡevetauato, Iesu ḡoiranai beḡene toretaria ḡetato. ¹⁹ Senaḡi tarimarima ḡutuma naima, rakatoḡa dabara ta asi ḡedoḡaratio. Moḡa lorinai keve rakava tarimana ma gedana ḡesi ḡeḡwa-raḡeato numa tuḡunai, ḡuduḡu ḡeḡiu-fakaiatio vau, ḡetuḡu-riḡoato tarimarima fakari ai Iesu ḡoiranai.

²⁰ Iesu na ġeri veġabidadama eġitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġata, ġoi ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari.”

²¹ Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tu deikara, ġia na Barau ekira-fitoġaiani? Barau ġereġana na moġo rakava etuġamaġi-fitoġarini!”

²² Iesu ma ribana ġia kara ġetuġamaġirito-ġoi, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai nuġami ai maniġesi ġotuġamaġini?”
²³ Aiġesina baguruġani tu meraġa, ‘Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari’ banasi, ba bara kira, ‘Novariġisi, be noraka’ barasi? ²⁴ Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma seġukana rakava betuġamaġi-fitoġarini tanobarai.” Ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novariġisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!”

²⁵ Benamo ġia maoromaoro evariġisito tarimarima ġoirari ai, egena-iaġirito dagarari eġabirito, ġena numa ġana eiaġoto, Barau evaġa-raġeato. ²⁶ Tarimarima mabarari nuġari ġefarevaġito ema Barau ġevaġa-raġeato. Gari na evaġa-vonurito, benamo ġekirato, “Veiġa boruri toma ġaro ai bita ġita!”

Iesu na takesi gogo tarimana arana Levi ekeaiato

Mataio 9:9-13; Mareko 2:13-17

²⁷ Moġa murinai Iesu tu vanuġa na erakarosito, benamo takesi gogo tarimana arana

Levi takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai tanutaġo eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” ²⁸ Benamo Levi evariġisito, ġena dagara mabarari eragakwanerito, Iesu murinai erakato.

²⁹ Benamo Levi na ġaniġani baregona ġena numai eveiato Iesu ġana. Varivari tarimari vefakari ai tarimarima ġutuma takesi gogo tarimari ema tarima tari ġia ġesi ġeġaniġanito. ³⁰ Farisea tarimari tari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ġia ġeri doġoro tarimari, ġevanevaneto Iesu ġena mero ġeri ai, ġekirato, “Karase nai ġomi tu takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġesi ġoġaniġanini ema ġoniuniu-vegogoni?” ³¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Namo tarimari tu doketa asi beġe vetaurini, senaġi keve tarimari moġo. ³² Au maki vei iobukaiobuka tarimari keakeari asi aiaġomato, senaġi vei-rakava tarimari beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana aiaġomato.”

Ġaniveaġa

Mataio 9:14-17; Mareko 2:18-22

³³ Farisea tarimari na Iesu ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Ioane Babatiso ġena mero nega-ġutuma ġeġani-veaġani e ġeġurigurini. Ġai ġema mero maki moġesi ġeveini, a ġoi ġemu mero tu ġeġaniġanini e ġeniuniuni moġo.”

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġamaġini veġaraġo variġu tarimana ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe ġani-veaġani ei?

³⁵ Ġarona eiaġomani, veġaraġo variġu tarimana

ġia ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.”

³⁶ Iesu na ġeri barabore ta ma ekiraġiato, ekirato, “Tarima ta na dabuġa variġuna asi bedareani, dabuġa guinena bani-iaġina. Bema moġesi beveini nai, dabuġa variġuna bedareani, ema dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi beġe ilailani. ³⁷ Tarima ta na vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesi beveini nai, vine nanuna variġuna na kefi guinena beġani-fakaiani. Vine nanuna bevebubuni e kefina berakavani. ³⁸ Senaġi vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai besisiani tu namo! ³⁹ Ema tarima ta na vine nanuna guinena eniuani murinai vine nanuna variġuna asi beura-viniani, korana ġia bekirani, ‘Vine nanuna guinena tu namo vedaurea.’ ”

6

Iesu tu Sabadi Verena

¹ Sabadi tai Iesu widi vamokari nuġari na eraka-iaġoto-ġoi, benamo ġena mero widi ġebukito, ġimari ai ġemuturito-ġoi, benamo tauri tu ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari kotari na ġedanaġirito, ġekirato, “Ġomi tu kara dainai ġaina taravatu asi ġokorana-iaġiani, Sabadi ai widi ġobukini?”

³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi Davida ma karonna ġesi ġevitorito nai, Davida na veiġa ta eveiato guruġana tu asi ġoiaviani? ⁴ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi eġabito, eġanito ema karonna maki

evinirito. Mo beredi tu veaḡa, Rubu Veaḡa vereri moḡo ḡari, taravatu.” ⁵ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

Ĝima boso tarimana

Mataio 12:9-14; Mareko 3:1-6

⁶ Ma Sabadi tai Iesu rubu ai eraka-toḡato, benamo evevaḡa-ribato-ḡoi. Monai tarima ta tu ḡimana aroribana tu ebosoto. ⁷ Taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari e Farisea tarimari na tu ḡia ḡeḡita-taḡoato-ḡoi, mai Sabadi ai bevevaḡa-namoni ba asiḡi, korana beḡene samania ḡana. ⁸ Senaḡina Iesu na ḡia kara ḡetuḡamaḡiato-ḡoi tu eribaiato, benamo mo tarima ḡimana boso ekiraiato, ekirato, “Noruḡa-vaisi, mainai noma ruḡa.” Benamo eruḡa-vaisito, ea ruḡato. ⁹ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Nadanaḡimi roḡo, taravatu nuḡanai aiḡa tu namo, Sabadi ai veiḡa namori veiveiri namo ba veiḡa rakavari sini veiri? Tana vevaḡa-maḡuri ba tana vaḡivaḡi?” ¹⁰ Eboḡe-ḡeḡeraḡito, mabarari eḡitarito, benamo mo tarima ekiraiato, ekirato, “Ĝimamu notuḡu-roroḡotoa.” Ĝimana etuḡu-roroḡotoato, benamo enamoto ḡimana reke ta kavana.

¹¹ Senaḡina ḡia tu ḡebaru-rakavato, benamo tauḡeri fakari ai moḡo ḡeguruḡa-vegogoto Iesu kamasi ta beḡene veia ḡana.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eḡabidirito

Mataio 10:1-4; Mareko 3:13-19

¹² Mo ḡaro tai Iesu ḡoro ta tuḡuna ḡana evaraḡeto ḡuriḡuri, benamo mo boḡi vinubana

Barau ġenai eġauġauto. ¹³ Elaġanito, ġena mero ekea-vegogorito, benamo gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito, arari evatorito, apostolo. ¹⁴ Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru; e Iakobo (o Iames), e Ioane, e Filippo, e Batolomeo, ¹⁵ e Mataio, e Tomasi; e Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; e Simona, Selote tarimana; ¹⁶ e Iudas, Iakobo (o Iames) natuna; ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu evevaġa-ribato e keve evaġa-namorito
Mataio 4:24-25; Mareko 3:7-12

¹⁷ Ġia ġesi ġoro na ġeseiriġoto tano faiaranai, benamo Iesu ema ruġa-tarito. Ġia ġenai riba ġeġabito-ġoi tarimari ġutuma ema tarimarima ġutuma lelevaġiri maki Iudea ema Ierusalemna na ġeiaġomato, Taia konena na e Sidono konena na ġeiaġomato, ¹⁸ ġia beġene seġaġia uranai ema ġeri keve bene vaġa-namori ġana. Iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari maki evaġa-namorito. ¹⁹ Benamo tarimarima mabarari ġeurato-ġoi Iesu beġene ġabi-karaia, korana tu seġuka ġia ġenana eiaġomato-ġoi, benamo tarimarima mabarari ġeri keve ġenamoto-ġoi.

Deikara beġene iaku e deikara ġeri ai tu rakava
Mataio 5:1-12

²⁰ Iesu eboġeboġeto, benamo eboġe-iaġoto ġena mero eġitarito vau ekirato:

“Gara veġubu tu ġoiaku,
 korana Barau ġena Basileia tu ġomi ġemi.

²¹ Ġomi deidei toma ġevitomini tu boġono iaku,
 korana ġomi roġo boġo ġani-maseni bene.
 Ġomi deidei toma ġotaġi-taġini tu boġono iaku,

korana boĝo rikini bene.

²² Boĝono verere bema tarima na beĝe baru-vinimini, beĝe kira-fitoĝamini, beĝe roritoremini, ema arami beĝe vaĝa-rakavarini Tarimarima Natuna dainai. ²³ Moĝeri beĝe ĝorani ĝaronai boĝono iaku e boĝono buri-vaissi ma vereremi ĝesi, korana davami tu asikeikeina gubai. Korana ĝia seneri na maki peroveta tarimari moĝesi ĝeveirito.

²⁴ Senaĝina ĝomi ma ĝemi farefare ĝutuma tarimami vetuĝami kika, korana vaĝa-iakumi farefareri tu varau ĝoĝabito bene.

²⁵ Toma ĝoĝani-maseni tarimami, vetuĝami, korana beĝea vitomini. Toma ĝorikini tarimami, vetuĝami kika, korana nuĝami beĝea metoni e boĝoa taĝini.

²⁶ Tarimarima na ĝekiraĝi-varaĝe varaĝemini tarimami, vetuĝami, korana seneri na maki peroveta tarimari ĝofaĝofari tu maniĝesi ĝevaĝa-raĝerito.”

*Ĝevaĝa-rakavamini tarimari boĝono ura-viniri
Mataio 5:38-48*

²⁷ “Senaĝina au ĝoseĝaĝiguni tarimami akiramini: Ĝebaru-vinimini tarimari boĝono ura-viniri, ĝevaĝa-rakavamini tarimari veiĝa namori boĝono vei-viniri. ²⁸ Ĝekira-rakavamini tarimari

boḡono vaḡa-namori ema veiḡa rakavari ḡveivini tarimari ḡeri boḡono ḡuriḡuri. ²⁹ Bema tarima ta na taḡomu tavi ta beforoani nai, taḡomu reke ta maki bono vinia. Tarima ta na ḡemu koudi beḡabiani nai, sedi maki asi bono ḡabitaria, bene ḡabia. ³⁰ Ḣemu ai beḡe noḡinoḡini tarimari bono viniri ema deikara na ḡemu dagara ta beḡabi-rakaiani, ḡabiḡoina guruḡana asi bono vei. ³¹ Kara ourani tarimarima na ḡemu ai beḡene veia veiḡana, ḡia ḡeri ai maki mo veiḡa bono veia.

³² Bema ḡoura-vinirini tarimari tu ḡomi ḡeura-vinimini tarimari moḡo nai, ḡomi ḡemi namo tu kara? Rakava tarimari maki ḡeura-vinirini tarimari moḡo ḡeura-vinirini. ³³ O bema veiḡa namori ḡemi ai ḡeveini tarimari moḡo veiḡa namori ḡoveivinirini, ḡomi ḡemi namo tu kara? Rakava tarimari maki mani veiḡa sebona ḡeveiani. ³⁴ O bema ma beḡe vini-ḡoimini tarimari moḡo ḡovinirini, ḡomi ḡemi namo tu kara? Rakava tarimari na maki tarima ḡevinirini, murinai tu mabarari ma beḡene dava-ḡoiri ḡetoni. ³⁵ Senaḡina ḡebaruvinimini ema ḡevaḡa-rakavamini tarimari boḡono ura-viniri, veiḡa namori ḡeri ai boḡono vei, boḡono viniri, a tuḡu vaḡa-voi tuḡamaḡina asi boḡono vei. Benamo davami beḡene barego, ema Iaru-korokoro Barauna natunai boḡono iaḡo, korana tu ḡia na asi ḡevaḡa-namoani tarimari e vei-rakava tarimari evaḡa-namorini. ³⁶ Boḡono vevetuḡa-ḡwa, ḡomi Tamami evevetuḡa-ḡwani kavana.”

Nuḡami ai tarimarima asi boḡono vaḡa-rakavari

Mataio 7:1-5

³⁷ “Nuḡami ai tarimarima asi boḡono kira-kerereri. Moḡesi tu Barau na maki asi beki-raḡimini ḡomi tu kerere. Rakava voina tarimarima ḡeri ai asi boḡono kiraḡi-kaua, benamo Barau na rakava voina ḡemi ai asi beki-raḡi-kauani. Rakava boḡono tuḡamaḡi-fitoḡaia, be Barau na maki ḡemi rakava bene tuḡamaḡi-fitoḡari. ³⁸ Boḡono vini, be Barau na maki bene vinimi, ḡutumari bene dori-riḡori, bene koravegogori, bene vonu-fokafoka, bene ḡiḡiḡiḡi-seḡi, bene bubu-riḡoa ḡemi ai. Korana aiḡesi ḡomi ḡovinini, Barau na maki moḡesi bevinimini.”

³⁹ Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beḡori-kauani riba ba? Ba tauri ruarua koufai beḡea keto-ḡurani? ⁴⁰ Riba vetau merona na evaḡa-ribaiani tarimana asi bevanaḡiani, senaḡina ḡena sikuli bevaḡa-koriani vau, evaḡa-ribaiani tarimana ḡesi beḡe ilailani.

⁴¹ Kara dainai tarikakamu matanai libika oḡitaiani, senaḡi ḡoi matamu ai ḡau tubina tu asi otuḡamaḡiani. ⁴² Kamara dabarai ḡoi tarikakamu okiraiani, okirani, ‘Ḡata, au na roḡo matamu ai libika nakokia,’ senaḡina ḡoi tauḡemu matamu ai ḡau tubina tu asi oḡitaiani? Ḡofaḡofa tarimamu, guine tu ḡoi matamu ai ḡau tubina nokoki-vaḡia roḡo, benamo boboḡeboḡe-ginikauni vau, tarikakamu matanai libika bono kokia.”

Ḡau ta ḡwaḡwana

Mataio 7:16-20; 12:33-35

⁴³ “Ĝau namona beĝwani ĝwaĝwana tu dia rakava, ema ĝau rakavana beĝwani ĝwaĝwana tu dia namo. ⁴⁴ Ĝau mabarari tu ĝwari ai bita ribani. Figi ĝwari maki ĝau ma giniginiri ĝerina asi ĝebokoni, ema vine ĝwari (o grapes) ĝauĝa ĝiniginiri ĝeri ai asi ĝebokoni. ⁴⁵ Tarima namona na dagara namori nuĝanai evaĝa-vegogorini dagarari bevaĝa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuĝanai evaĝa-vegogorini dagarari bevaĝa-raka-rosirini. Korana tarima tu nuĝana na kara eiaĝomani murunai ekiraĝirini.”

Numa ĝeragani tarimari ruarua

Mataio 7:24-27

⁴⁶ “Karase nai au ĝokiraĝiguni, ĝokirani, ‘Vereĝauka, Vereĝauka,’ nuĝanai au aguruĝani veiĝari tu asi ĝoveirini? ⁴⁷ Navaĝa-ribami, deikara au ĝegu ai eiaĝomani, au ĝegu guruĝa ema seĝaĝini ma veiĝari eveirini tu kamasi. ⁴⁸ Ĝia tu tarima ta ĝena numa eragaiato kavana. Guri ekwa-variĝo kwareĝaiato, ema fore iatanai evaĝa-ruĝaiato, benamo ĝabata baregona eragato, mo numa edoriato, senaĝi asi eketoto, korana fore iatanai eragaiato nai. ⁴⁹ A tarima ta au ĝegu guruĝa eseĝaĝirini, senaĝi veiĝari tu asi eveirini, ĝia tu numa eragaiato nai, tano moirana iatanai moĝo evaĝa-ruĝaiato, ĝabata na mo numa edoriato nai, eketo-tarito, benamo eĝwa-rovorovoato.”

7

Roma vetari verena ĝena vetuĝunaĝi merona

1 Iesu na moġeri guruġa mabarari tarimarima ġoirari ai ekiraġi-ġosirito vau, Kaperanauma vanuġanai eraka-toġato. 2 Monai Roma vetari verena ta etanuto-ġoi. Ġena vetuġunaġi merona, euravini-baregoato-ġoi merona, ekeve-rakavato, dori emaseto-ġoi. 3 Vetari verena na Iesu varina eseġaġiato, benamo Iuda tarima baregori kota etuġu-iaġorito, Iesu beġene noġia, bene iaġoma, ġena vetuġunaġi merona benema vaġa-namoa. 4 Benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ma nuġari mabarari ġesi ġenoġiato, ġekirato, “Mai vetari verena tu tarima namona naima bono vaġa-kavaia. 5 Korana ġia na ġita besera eura-vinirini, ema ġai ġema rubu maki ġia na eragaiato.”

6 Iesu ġia ġesi ġeiaġoto. Numa ġerakavinaġiato-ġoi nai, vetari verena na ġatana kota etuġu-iaġorito Iesu ġoirana ġana, benamo vetari verena ġena guruġa Iesu ġekira-varaiato, ġekirato, “Vereġauka, asi novekwarāġi, au tu asi ilaila, ġoi ġegu numai boraġekauni. 7 Au maki asi ilaila, ġoi ġemu ai baiāġosini. Senāġi ġoi noguruġa moġo, benamo au ġegu vetuġunaġi merona benamoni. 8 Au maki tarima kota ġeri veġitaġau gabureri ai ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’ benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaġoma!’ benamo beiaġomani. Ema au ġegu vetuġunaġi merona bakiraiani, ‘Maiġa noveia!’ benamo beveiani.”

9 Iesu na mai guruġa eseġaġiato nai, eġabarakavato, eruġa-kureto, ġia murinai ġerakato tarimari ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Au

na ġomi akiramini, veġabidadama maiġesi kavana Isaraela nuġanai asi adoġariato.”

¹⁰ Benamo vetari verena na etuġurito tarimari ma ġeġenoġoito ġia ġena numa ġana. Keve merona ġedoġariato, ġena keve varau ekorito.

*Iesu na vabu ta natuna mase na evaġa-maġuri-
ġenoġoiato*

¹¹ Moġa murinai Iesu tu vanuġa ta ġana eiaġoto arana Nain. Ġena mero ema tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ġeiaġoto. ¹² Vanuġa nuġanai roġosi ġene raka-toġa nuġanai, mase ta vanuġa nuġana na ġeġwa-rosiato-ġoi. Vabu ta natuna merona ġora ġereġa emaseto. Vanuġa tarimari ġutuma na vabu ġekavaiato. ¹³ Iesu na mo vabu eġitaiato, benamo evetuġaiato, ekiraiato, ekirato, “Asi no-taġi.” ¹⁴ Benamo Iesu eraka-kavi-iaġoto, mase mauġana eġabi-karaiato. Mauġa ġeġwaiato tarimari ġeruġa-tarito. Benamo Iesu ekirato, “Mero futua, akiramuni, novariġisi!” ¹⁵ Benamo etanuvaisito, eguruġato. Moġa murinai Iesu na ġia sinana ma evini-ġenoġoiato.

¹⁶ Mabarari gari na evaġa-vonurito. Barau ġevaġa-raġeato, ġekirato, “Peroveta tarimana barana ta ġita fakarai bema fofori!” ema, “Barau na ġena bese tarimari benema vaġa-kavari ġana beiaġoma!”

¹⁷ Benamo mai veġa varina Iudea mabaranoi ema Iudea sevina vanuġari mabarari ai ġefiu-rovorovoato.

*Iesu ma Ioane Babatiso
Mataio 11:2-19*

18 Ioane ġena mero na mai dagara mabarari ġeġorato dagarari ġekira-varaiato. Benamo Ioane na ġena mero ruarua ekearito, 19 etuġurito Vereġauka ġenai, ġene danaġia, “Ioane na eki-raġiato, beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?”

20 Tauri ruarua Iesu ġenai ġeraġasito, benamo ġekirato, “Ioane Babatiso na betuġuma, bekira, ‘Ġia na ekiraġiato beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?’ ”

21 Mo aoa ai Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-namorito, keve tarimari, midigu ġeġanito-ġoi tarimari, iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari. Mata-bubu tarimari ġutuma maki matari evaġa-iaġarito. 22 Benamo Iesu na tauri ruarua evaġa-veserito, ekirato, “Goġenoġoi, ġomi na boġo ġitari e boġo seġaġiri veiġari Ioane boġono kira-varaia: Mata-bubu tarimari ġeboġeboġeni, kwaku rakava tarimari ġerakani, lepera tarimari ġenamoni, seġa-bubu tarimari ġeseġaġini, mase tarimari ġevariġisi-ġenoġoini, ema asi ġeri-ġari tarimari ġeri ai Vari Namona eġobata-vinirini. 23 Ġena veġabidadama au ġegu ai asi beraga-kwaneani tarimana tu eiakuni!”

24 Ioane ġena vetuġunaġi tarimari ġerakato vau, Iesu na ġevegogoto tarimari evaġa-guruġarito, Ioane varina ġeri ekiraġiato, ekirato, “Kara boġono ġitaia ġana tano fakana ġana ġoiġoto? Gobu iavara na ekwari-ġareva ġarevaiani ġitaġitana ġoiġoto? 25 Kara boġono ġitaia ġana ġoiġoto? Dabuġa namona eveiani tarimana ġitaġitana ġoiġoto? Asiġina, dabuġa namori

gēveirini tarimari ema gāniḡani namori gēḡanirini tarimari tu vere tarimari ḡeri numai ḡetanuni!

²⁶ Be, kara boḡono ḡitaia ḡana ḡoiaḡoto? Peroveta tarimana dainai? Aba! Akiramini, ḡoḡitaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaḡirini. ²⁷ Ioane varina Buka Veaḡai maiḡesi etoreato, Barau ekirato,

‘Au na ḡegu vetuḡunaḡi tarimana tu batuḡu-guineani,

ḡemu dabara ḡoiramu ai vaḡa-maḡatana.’ ”

²⁸ Iesu ma ekirato, “Akiramini, mai tanobarai beḡe maḡuri tarimari mabarari fakari ai ta na Ioane asi bevanaḡiani. Senaḡi Barau ḡena Basileia nuḡanai gabi tarimana na Ioane tu evanaḡiani.”

²⁹ Tarimarima mabarari ema takesi gogo tarimari maki mai guruḡa ḡeseḡaḡiato nai, ḡia na Barau ḡena dabara ḡevaḡa-moḡoniato, Ioane ḡena babatiso ḡeḡabiato. ³⁰ Senaḡi Farisea tarimari e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari na Barau ḡena vevaḡa-maḡuri dabarana ḡia ḡeri ai ḡetuḡamaḡi-fitoḡaiato. Ioane ḡena babatiso ḡia ḡeri ai asi ḡeḡabi-raḡeato.

³¹ “Toma ḡuru tarimari tu deikarari ḡesi bana vaḡa-ilailari? Ḡia tu kamasi? ³² Ḡia tu noḡa mero keiri kavana, vanuḡa ḡatamanai ḡetanu-taḡoni, ḡeḡereni, tavi ta merori na tavi tai ḡekea-vinirini, ḡekirani,

‘Ḡai tu veḡaraḡo vererenai gita ḡalauto-ḡoi ḡomi ḡemi, senaḡi ḡomi tu asi ḡobarato-ḡoi! Ḡai tu mase mariri ḡaḡabito-ḡoi, senaḡi ḡomi tu asi ḡotaḡito-ḡoi!’

³³ Korana tu Ioane Babatiso eiaĝomato, eĝani-veaĝato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ĝomi ĝokirani, ‘Ĝia tu iauka rakavana na eboroĝiato,’ ĝotoni. ³⁴ Tarimarima Natuna eiaĝomato, ĝia tu ĝaniĝani ta asi eruĝaiani. Benamo ĝomi ĝokirani, ‘Ĝia tu boĝeka tarimana ema vine nanuna eniu-ĝutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ĝatari,’ ĝotoni. ³⁵ Senaĝi Barau ĝena iaunega ĝeĝabi-raĝeani tarimari na Barau ĝena iaunega ĝevaĝa-moĝoniani.”

Iesu tu Simona, Farisea tarimana, ĝena numai

³⁶ Farisea tarimana ta na Iesu enoĝiato, beĝene ĝaniĝani-vegogo etato. Benamo Iesu eiaĝoto ĝena numa ĝana, ĝaniĝani gabunai etanu-tarito. ³⁷ Mo vanuĝai vavine ta etanuto-ĝoi, ĝia tu mata-boraĝa vavinena. Ĝia eseĝaĝito, Iesu tu Farisea tarimana ĝena numai eĝaniĝanito-ĝoi, benamo fore kavabuna namona, alabasta forena na ĝeveiato kavabuna, nuĝanai tu muramura ma bonana namona eĝabi-kauato, ³⁸ eiaĝoto Iesu murinai eritoĝo-tarito, kwakuna koranai etaĝi-rakavato, benamo matana nanuna na Iesu kwakuna evaĝa-nufarito. Benamo ĝwina na ma edau-kaukaurito, kwakuna everauato, muramura ma bonana namona kwakunai ebubuato.

³⁹ Farisea tarimana na, mo veiĝa eĝitaiato nai, ĝia nuĝanai maiĝesi etuĝamaĝito, “Mai tau bema moĝoni peroveta tarimana nai tu, ĝia bere riba, ĝia eĝabi-karaiani vavinena tu deikara. Ĝia bere riba, mo vavine tu mata-boraĝa vavinena!”

⁴⁰ Benamo Iesu na ĝia evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Simona, au tu ma ĝegu guruĝa ĝoi ĝemu ai.”

Simona ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, noguruḡa, be naseḡaḡi.”

⁴¹ Iesu ekirato, “Tarima ruarua na moni evinito-ḡoi tarimana ḡenai moni ḡeḡabi-toreto. Tarima ta na silva moniri sinau imaima (500) eḡabi-torerito, ma ta na tu silva moniri gabana imaima (50) eḡabi-torerito. ⁴² Senaḡi mai tarima ruarua na ḡeri ḡabitore vaḡa-ḡenoḡoina tu gwaḡiḡi rakava nai, moni evinito-ḡoi tarimana na ḡeri ḡabitore etuḡamaḡi-fitoḡaiato moḡo. Dei na mo tarima euravini-baregoato?”

⁴³ Simona evaḡa-veseto, ekirato, “Au atuḡamaḡini tu, eḡabitore-baregoto tarimana.” Iesu ekirato, “Oi, ḡemu vaḡa-veše tu maoro.”

⁴⁴ Moḡa murinai Iesu etanu-kureto, vavine eḡoiraiato vau, Simona ekiraiato, ekirato, “Mai vavine oḡitaiani? Au ḡoi ḡemu numai bama raḡekau nai, kwakugu ḡuriḡi-ḡuriḡina nanuna ta asi boḡwa-iaḡomaia, a mai vavine na tu matana gorana na au kwakugu beḡuriḡia vau, ḡwina na bedau-kaukauri. ⁴⁵ Ḣoi na ḡita ḡera veḡabirāḡe veraunai au asi boḡabi-raḡegu, a mai vavine oḡitaiani, roḡosi bene doko au kwakugu roḡo everauani. ⁴⁶ Ḣoi na debagu ai diḡa ta asi bobubua, a ḡia tu au kwakugu muramura ma bonana namona na bevaḡa-fari vekoraḡiri. ⁴⁷ Moḡa lorinai au na ḡoi akiramuni, ḡena rakava ḡutuma, senaḡi Barau na varau betuḡamaḡi-fitoḡari. Moḡa lorinai ḡena veuravini tu barego. A ḡena rakava koturi moḡo etuḡamaḡi-fitoḡarito tarimana tu ḡena veuravini maki asi barego.”

⁴⁸ Benamo Iesu na mai vavine ekiraiato,

ekirato, “Ĝemu rakava varau bama tuĝamaĝi-fitoĝari.”

⁴⁹ Ĝia ĝesi ĝeĝaniĝani-vegogoto tarimari ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝekirato, “Mai tu kamara tarima, be ĝia na tarima ĝeri rakava maki etuĝamaĝi-fitoĝarini etoni?”

⁵⁰ Senaĝi Iesu na vavine ma evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Ĝemu veĝabidadama na varau bevaĝa-maĝurimu. Maivau noiaĝo ma nuĝa namomu ĝesi.”

8

Vavine kota Iesu ĝesi ĝeiaĝoto

¹ Moĝa murinai Iesu na vanuĝa barari e vanuĝa keiri eiāĝo-vinirito-ĝoi, Barau ĝena Basileia Varina Namona eĝobata-iaĝiato-ĝoi. Ĝena mero gabanana ruarua (12) ĝia ĝekavaiato. ² Vavine kota maki ĝia ĝesi ĝeiaĝoto. Iesu na iauka rakavari mo vavine ĝerina elai-vaĝirito ema ĝeri keve evaĝa-namorito. Ta tu Maria, arana ĝevatoato Magadala vanuĝana vavinena. Mai tu iauka rakavari imaima ruarua (7) ĝia ĝenana elai-vaĝirito vavinena. ³ Ma ta tu Ioana, Kusa ĝaraĝona. Kusa tu Heroda ĝena farefare eĝita-ĝaurito-ĝoi tarimana ta. Ta tu Susana ema vavine vovoka maki. Moĝeri vavine na Iesu ma ĝena mero ĝeri farefare na ĝevaĝa-kavarito.

Barabore - Iaraĝa tarimana widi ĝueri evaroto Mataio 13:1-9; Mareko 4:1-9

⁴ Tarimarima ĝutuma bara ĝevegogoto, vanuĝa mabarari na Iesu ĝenai ĝeiaĝoto. Benamo ĝia na ĝeri barabore ta ekiraĝiato, ekirato,

⁵ “Iaraḡa tarimana vamoka ḡana eiaḡoto, ḡena widi ḡueri bene fiu-rovorovori ḡana. Efiurito-ḡoi nai, kota dabarai ḡeketoto. Benamo tari-marima na ḡefana-veḡonurito ema guba manuri na ḡeḡanirito. ⁶ Kotari tu fore tanonai ḡeketoto. Ḡetubuto, senaḡi asikauna ḡemaraito, korana tano tu asi nanuna nai. ⁷ Kotari tu ḡauḡa ḡiniḡiniri nuḡari ai ḡeketoto. Benamo ḡauḡa ḡiniḡiniri ḡesi ḡetubu-sebonato, senaḡi varovaro dagarari ḡetuturarito nai ḡemaseto. ⁸ Kotari tu tano namonai ḡeketoto. Benamo ḡetubu-ginikauto, ḡeḡwato, tata ḡwana sinau ta (100).” Benamo Iesu garona evaḡa-baregoato, ekirato, “Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi.”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraḡirito

Mataio 13:10-17; Mareko 4:10-12

⁹ Ḡena mero na Iesu ḡedanaḡiato mo barabore anina tu kara. ¹⁰ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Barau ḡena Basileia guruḡari vekuretoḡari ḡemi ai evaḡa-foforirini, senaḡi mabarari tu barabore ai avaḡa-guruḡarini, beḡene ḡita, senaḡi anina asi beḡene ribaia, beḡene seḡaḡi, senaḡi asi beḡene tuḡamaḡi-fakaia.”

Widi ḡueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Mareko 4:13-20

¹¹ Mai barabore anina tu maḡa: Widi ḡueri tu Barau ḡena guruḡa. ¹² Dabarai ḡeketoto widi ḡueri tu tarimarima na Barau ḡena guruḡa ḡeseḡaḡiani. Senaḡi Satani eiaḡomani, Barau ḡena guruḡa ḡia nuḡari na eḡabi-vaḡirini, Vari Namona beḡe vaḡa-moḡoniani e beḡe maḡurini

garina. ¹³ Tano ma forenai widi ġueri ġeketoto tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani e ma iakuri ġesi ġeġabi-raġeani. Senaġi ġia tu noġa tarima asi lamuri kavana. Nega-kotuna moġo Barau ġena guruġa ġekorana-iaġiani, senaġi veribaġani beraġasini nai, beġe ketoni. ¹⁴ Gauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, senaġi ġetuġamaġi-ġutumani, tano-bara farefareri ġetuġamaġi-gogo gogorini ema tanobara ġena maġuri iakuri na Vari Namona elau-tariani. Moġa lorinai ġwaġwa namori asi ġeġorani. ¹⁵ Senaġi tano namonai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ma nuġari namori e ma manauri ġesi ġeġabi-raġeani, ġeġabi-tariani mo, ġwaġwa namori ġeġorani.

Lamefa toretorena gabuna

Mareko 4:21-25

¹⁶ “Tarima ta lamefa begabuani nai tu, dia ġuro na beġoġoi-tariani o fata gaburenai betoreani. Asiġina, ġia tu lamefa toretorena fatanai betorekauani. Benamo tarima beġe raġekauni nai, mabarari na mama beġene ġitaia ġana.

¹⁷ Vekuretoġa dagarari mabarari beġe foforini, veġuni guruġari beġe ribani e beġe kiraġi-foforirini.

¹⁸ Moġa lorinai ġoseġaġirini guruġari loriri boġono toreri. Korana ma ġena seġaġi tarimana Barau na riba e tuġamaġi-faka beviniani, asi ġena seġaġi tarimana, ġia etuġa-maġini ma ġena

tuḡamaḡi-faka, senaḡi ḡena tuḡamaḡi-faka aiḡesi misina maki beḡabi-vaḡiani.”

Iesu sinana ema tarina merori

Mataio 12:46-50; Mareko 3:31-35

¹⁹ Iesu sinana ema tarina merori ḡia ḡenai ḡeiaḡoto, senaḡi tarimarima ḡutuma nai, asi ḡeri dabara Iesu ḡenai beḡe raka-kavini. ²⁰ Tarima ta na Iesu ekira-varaiato, ekirato, “Ḡoi sinamu ema tarimu tu murikai ḡeruḡa-taḡoni, ḡoi ḡevetaumuni.” ²¹ Benamo Iesu na mabarari ekirarito, “Barau ḡena guruḡa ḡeseḡaḡirini e ḡeveirini tarimari tu au sinagu ema au tarigu.”

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ḡoirito

Mataio 8:23-27; Mareko 4:35-41

²² Ḡaro ta Iesu ma ḡena mero ḡesi ḡasi ai ḡeraḡekauto, benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Siveḡasi-vanaḡi, kou mo rekena ḡana.” Benamo ḡeiaḡoto. ²³ Ḡeiaḡoto-ḡoi nuḡanai, Iesu egena-maseto. Benamo iavara asikei kou ai eraḡasito, benamo ureure ḡasi nuḡanai ḡevebubugurato nai, ḡasi dori eburuto. ²⁴ Benamo ḡena mero Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡevaḡoato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba taumu o, vevaḡa-riba taumu o, ḡita tu mai taburuni!” Iesu evariḡisito, iavara e ureure ekira-ḡoirito, benamo ḡedokoto, ḡemeḡomeḡo-tarito. ²⁵ Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡomi ḡemi veḡabidadama tu ainai?” Ḡia ḡegarito e ḡeḡaba-rakavato nai, tauḡeri mo ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡekirato, “Mai tarima tu dei? Ḡia na iavara e ureure evaḡa-guruḡarito nai, garona ḡeseḡaḡiani!”

*Iesu na iauka rakavari na ġeboroġiato tari-
mana evaġa-namoato*

Mataio 8:28-34; Mareko 5:1-20

²⁶ Monana Iesu ma ġena mero ġeiaġoto, Gerasa (o Gadara) tarimari ġeri gabu ai ġeraġasito, Galilea tavi ta kefonai. ²⁷ Iesu ġasi na eraka-riġoto nuġanai, iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana ta eiaġomato Iesu ġenai. Ġia tu mo vanuġa tari-
mana. Kai-veġata asi dabuġana etanuto-ġoi, dia numai, senaġi gara gabuna fore kouġari ai. ²⁸ Ġia na Iesu eġitaiato nai, ekoġo-fouto, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito, ekirato, “Iesu o, ġoi Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Anoġimuni, asi bono vaġa-midigu midigugu!” ²⁹ Ġia moġesi ekirato, korana Iesu na iauka rakavana evaġa-guruġaiato, mo tarima ġenana neraka-vaġi. Nega ġutuma iauka raka-
vana na eġabiato-ġoi, kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-ġoi, senaġi seini edabu-ġuturito-
ġoi, benamo iauka rakavana na tano fakana ġana eġwa-iaġoato-ġoi.

³⁰ Iesu na edanaġiato, ekirato, “Ġoi aramu tu deikara?” Ġia na evaġa-ve-seato, ekirato, “Au aragu tu ‘Ġutuma,’ ” korana iauka rakavari vovoka na ġeboroġiato nai. ³¹ Benamo iauka rakavari na Iesu ġenoġiato-ġoi, guri variġo kwareġana ġana asi bene tuġu-iaġori. (Mo tu iauka rakavari ġeri dibura gabuna).

³² Monai bai serina tu ġoro gabakanai ġedokadokato-ġoi. Moġa lorinai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, bai nuġari ai ġeraka-toġa, ġetato. Benamo Iesu na ekirarito, “Be, ġoi-aġo!”

³³ Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai ġeri ai ġeraka-toġato. Benamo moġeri bai ġeġwa-bubu-lausiato, lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġevebora-maseto.

³⁴ Bai ġitaġauri tarimari na kara eġorato da-garana ġeġitaiato, benamo ġeragato, mo vari ġea fiuato vanuġa baranai e vanuġa keiri ai.

³⁵ Tarima-rima ġeġoto-iaġoto, kara eġorato da-garana ġea ġitaia ġana. Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima, iauka rakavari vovoka ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana, ġedoġariato, Iesu kwakuna koranai etanu-taġoto-ġoi ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro. Benamo ġia mabarari ġegarito. ³⁶ Mo veġa ġeġitaiato tarimari na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana kamasi enamoto varina tarimarima ġekiravararito.

³⁷ Benamo Gerasa tano tarimari mabarari na Iesu ġenoġiato, neraga-kwaneri ġetato, korana ġegari-rakavato nai. Moġa lorinai Iesu ġasi ai eraġekauto, ma eġenoġoito. ³⁸ Iauka rakavari ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiato, Iesu ġesi bene iaġo etato. Senaġi Iesu na etuġu-ġenoġoiato, ekirato, ³⁹ “Noġenoġoi ġemu numa ġana. Barau na ġoi ġemu ai beveia veġana tarimarima bono kira-varari.” Benamo ġia eiaġoto, ġena vanuġa tarimari mabarari Iesu ġena veġa ġia ġenai ġeġorato eġobata-iaġirito.

*Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito
Mataio 9:18-26; Mareko 5:21-43*

⁴⁰ Iesu kou mo reke na ma eġenoġoito nai, tarimarima ġutuma na ġeġabi-raġeato ma iakuri

ġesi, korana mabarari na Iesu ġevaġa-nogaiato-ġoi. ⁴¹ Benamo tau ta arana Iairo, rubu ġitaġauna tarimana, Iesu ġenai eiaġoto, kwakuna koranai evetui-tarito, enoġiato, ġena numa ġana ġeiaġo etato, ⁴² korana ġia natuna kekenina, ġora ġereġa, dori emaseto-ġoi nai. Ġena laġani tu gabanana ruarua (12).

Iesu eiaġoto-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma na ġeraka-vebibi vebibiato-ġoi. ⁴³ Moġa nuġanai vavine ta, ġena keve tu rara kevena; laġani gabanana ruarua (12) ekeve-iaġiato. Ġia na ġena farefare e moni mabarari evaġa-koririto doketa ġeri ai ġena keve beġene vaġa-namoa ġana. Senaġi ta na asi evaġa-namoato. ⁴⁴ Tarimarima ġutuma muriri ai vau evebibi-toġato, ma tavi ta na ea raka-rosito mo, Iesu sevinaġi ea raġasito. Iesu ġena dabuġa dudunai eveġabikauto. Benamo vaġa-sebo ġena rara kevena ekorito. ⁴⁵ Iesu evedanaġito, ekirato, “Dei na au beġabi-karagu?” Mabarari ġevékira-ġuniġauto, ġekirato, “Au tu asiġi.” Benamo Petero ekirato, “Vevaġa-riba taumu, tarimarima oġitarini, ġekou-ġeġeraġimuni ema ġeraka-vebebesi vebebesini.” ⁴⁶ Senaġi Iesu ekirato, “Ta na au beġabi-karagu, korana au ribagu, seġuka au ġeguna varau beraka-vaġi.” ⁴⁷ Mai vavine varau eribato, ġia asi ġena vekure-toġa dabarana, benamo ma ġoġo-ġoġona ġesi eiaġoto, Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, Iesu kara dainai eġabi-karaiato ema ġena keve vaġa-sebo ekorito varina ekiraġi-foforirito tarimarima ġoirari ai. ⁴⁸ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Natugu, ġemu veġabidadama na bevaġa-

namomu. Be, ma nuḡa namomu ḡesi noiaḡo.”

⁴⁹ Iesu roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, tarima ta rubu ḡitaḡauna tauna Iairo ḡena numa na eiaḡomato, ekirato, “Natumu varau bemase. Vevaḡa-riba tauna asi novaḡa-vekwarāḡia.” ⁵⁰ Iesu na mo guruḡa eseḡaḡiato nai, Iairo ekiraiato, ekirato, “Asi bono gari, bono veḡabidadama moḡo, benamo ḡia tu bemaḡurini.” ⁵¹ Iairo ḡena numai eraḡasito, benamo Iesu na tarimarima ekirarito, numai asi beḡene raḡekau, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema kekeni tamana ma sinana moḡo. ⁵² Mabarari tu ḡetaḡito-ḡoi ema ḡetaḡi-guruḡa guruḡato-ḡoi nuḡanai, Iesu ekirato, “Asi ḡotaḡi, kekeni tu asi bemase, ḡia tu egenani moḡo.” ⁵³ Tarimarima na ḡerikiriki-iaḡiato, korrana ḡia ribari, kekeni tu emaseto. ⁵⁴ Senaḡi Iesu na kekeni ḡimanai eḡabito, evaḡa-guruḡaiato, ekeato, “Natugu o, novariḡisi!” ⁵⁵ Benamo iaukana eḡenoḡoito, ma emaḡurito, vaḡa-sebo evariḡisito. Iesu na ekirarito, kekeni beḡene ḡubua. ⁵⁶ Ḣia tamana sinana ḡeḡaba-rakavato, senaḡi Iesu na evaḡa-naḡirito, mai veiḡa varina tarima ta asi beḡene kira-varaia.

9

Iesu na ḡena mero gabanana ruarua (12) etuḡurito

¹ Iesu na ḡena mero gabanana ruarua (12) ekea-vegogorito, seḡuka evinirito, iauka rakavari mabarari beḡene lai-vaḡiri, ema keve tarimari beḡene vaḡa-namori ḡana. ² Benamo etuḡurito, Barau ḡena Basileia varina beḡene ḡobata-iaḡia,

ema keve tarimari beḡene vaḡa-namori. ³ Evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡemi iaḡoiaḡo ai kara ta asi boḡono ḡabi-kaua, togoi, dura, ḡaniḡani da-garari, moni, ema sedi ruarua maki asi boḡono ḡabi. ⁴ Beḡe ḡabi-raḡemini numanai boḡono tanu, bene iaḡo mo, vanuḡa boḡono raga-kwanea. ⁵ Bema vanuḡa tai asi beḡe ḡabi-raḡemini nai, mo vanuḡa boḡono raga-kwanea, kwakumi kauri boḡono kwari-ketoketori, ḡia ḡeri kira-sirivaḡi vaḡa-moḡoniri ḡana.”

⁶ Iesu ḡena mero ḡerakato, vanuḡa tata ḡana ḡeiaḡoto, Vari Namona ḡeḡobata-iaḡiato-ḡoi ema keve tarimari ḡevaḡa-namorito-ḡoi gabu mabarari ai.

Heroda ḡena daradara

Mataio 14:1-2; Mareko 6:14-16

⁷ Heroda, Galilea tanona verena, Iesu varina eseḡaḡiato, benamo edaradara-rakavato, korana tarima kota ḡekirato, Ioane Babatiso tu mase na ma evariḡisi-ḡenoḡoito. ⁸ Ma kota ḡekirato, Elia efororito. Ma kota ḡekirato, peroveta tarimana guinena ta evariḡisi-ḡenoḡoito, ḡetato. ⁹ Senaḡi Heroda ekirato, “Ioane debana tu au na abasi-ḡutuato. Be, mai varina aseḡaḡiani tarimana tu dei?” Heroda eurato Iesu bene ḡitaia.

Iesu na tarimarima daḡara imaima (5,000) eḡuburito

Mataio 14:13-21; Mareko 6:30-44; Ioane 6:1-13

¹⁰ Iesu ḡena apostolo ma ḡeḡenoḡoito, karakara ḡeveirito veiḡari variri Iesu ḡekira-varaiato. Benamo Iesu na eḡori-ḡerevaḡirito, vanuḡa ta arana

Betesaida ġana eġori-iaġorito. ¹¹ Senaġi tari-marima na ġeseġaġirito nai, Iesu murina na ġerakato. Benamo Iesu na eġabi-raġerito, Barau ġena Basileia varina eġobata-vinirito ema keve tarimari evaġa-namorito. ¹² Ġaro evariġoto-ġoi nuġanai, ġena mero gabanana ruarua (12) Iesu ġenai ġeiaġoto, ġekirato, “Mai tarimarima notuġuri, be kavinaġi vanuġari ai ema vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi ai, ġari ġaniġani e gena-gaburi ġea vetau, korana mai tu tano fakana nai.” ¹³ Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi na ġaniġani ġoviniri.” Ġia na ġevaġa-veŋeato, ġekirato, “Ġai ġemai beredi tu imaima (5) ema maġani-kone ruarua (2) moġo. Ġoi ourani ġai baġana iaġo, ġaniġani baġana voiri mai tarimarima ġutuma ġari?” ¹⁴ Korana tau mabarari tu 5,000 kavana.

Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Tari-marima ġovareri doġoro ta gabana imaima (50), doġoro ta gabana imaima (50), benamo ġene tanutanu-tari.” ¹⁵ Iesu ekirato lorinai ġeveiato, tarimarima mabarari ġevaġa-tanutanu-taririto. ¹⁶ Moġa murinai Iesu na beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, gubai egaga-raġeto, Barau evaġa-namoato vau, ebuki-ġutuġuturito ema ekini-misimisirito, benamo ġena mero evinirito beġene vareri. ¹⁷ Tarimarima na ġeġanirito nai, mabarari ġeġani-maseto. Gabivau Iesu ġena mero na ġaniġani kwari ġevaġa-vegogorito, boŋeġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

*Petero na Iesu tu Kerisona ekiraġito
Mataio 16:13-19; Mareko 8:27-29*

18 Ĝaro ta Iesu ĝereĝana eĝurigo, ĝena mero maki ĝia ĝesi. Benamo Iesu na edanaĝirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ĝetoni au tu dei?”

19 Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Kota ĝekirani ĝoi tu Ioane Babatiso, ma kota tu Elia, ma kota tu peroveta tarimana guinena ta evariĝisi-ĝenoĝoito.”

20 Iesu na ekirarito, ekirato, “Senaĝi ĝomi tu kara ĝotoni au tu dei?” Petero na evaĝa-veseato, ekirato, “Ĝoi tu Barau ĝena Keriso, ĝia na ekiraĝitoretato vevaĝa-maĝuri tauna.”

*Iesu ĝena mase ema variĝisi-ĝenoĝoi ekiraĝirito
Mataio 16:20-28; Mareko 8:30-9:1*

21 Iesu na elaunaĝirito, ĝia varina tarima ta asi beĝene kira-varaia. 22 Ĝia ma ekirato, “Tari-marima Natuna midigu vovoka roĝo beĝanini. Iuda vereri, e Rubu Veaĝa vereri baregori, e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiani tarimari na beĝe ruĝaiani; ema beĝe vaĝi-maseani maki, senaĝina ĝaro vaĝa-toitoinai vau mase na ma bevariĝisi-ĝenoĝoini.”

*Maĝuri guruĝari o Iesu murinai raka
Mataio 10:33; 10:39; Ioane 12:25*

23 Iesu na ĝia mabarari evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauĝena bene vekira-fitoĝa, ĝena satauro bene ĝwaia ĝaro mabarari ai, au murigu ai bene raka. 24 Korana deikara ĝena maĝuri moĝo lorina etoreani tarimana, ĝena maĝuri befitoĝaiani. A deikara au daigu ai ĝena maĝuri befitoĝaiani tarimana, ĝena maĝuri asi bevei-rekwarekwaiani. 25 Bema tarima ta

na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, a ġia tauġena ġena maġuri bevaġa-rakavaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? ²⁶ Bema tarima ta na au ema ġegu guruġa maiakari na bemaikaiani nai tu, Tarimarima Natuna na maki ġia bemaika-viniani ġena iaġomai, ma mana marevana e seġuka baregona ġesi, Tamana ma aneru veaġari ġesi beġe iaġomani ġaronai. ²⁷ Moġoni akiramini, mainai ġeruġa-taġoni tarimari kota asi roġo beġe maseni, Barau ġena Basileia beġe ġitaiani.”

Iesu vetoġana eirauto

Mataio 17:1-13; Mareko 9:2-13

²⁸ Mai guruġa ekiraġi-ġosiato murinai, ġaro imaima toitoi (8) kavana ġevanaġito vau, Iesu na Petero, e Ioane, ema Iakobo (o Iames) eġabirito, ġoro ta ġana ġevaraġeto bene ġurिġuri ġana. ²⁹ Eġauġauto-ġoi nuġanai, ġia ġoirana vetoġana eirauto, ema ġena dabuġa ekuro-ġaroġaroto. ³⁰ Benamo tarima ruarua ġefoforito, Mose ma Elia, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi. ³¹ Tauri ruarua ma marevari e mamari ġesi ġefoforito, Iesu ġesi ġeguruġato, Ierusalemaj bemaseni ġetato, Barau ġena ura ilailanai. ³² Petero ma karona ġegenamaseto, senaġi ma ġetataġato nai, Iesu ma marevana e mana ġesi ġeġitaato, ema ġia ġesi ġeruġa-taġoto tarimari maki ġeġita-rito. ³³ Tauri ruarua Iesu ġeraga-kwanea ġana nuġanai, Petero na Iesu ekiraato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, namo vedaurea ġita tu maġera, be mainai fouta toitoi ġaraġari. Ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ta Elia ġena.” Ġia asi ribana kara ekiraġiato.

³⁴ Ĝia roĝo eguruĝato-ĝoi nai, magube na ema iauka-taririto. Magube na eĝabi-ĝaurito nai, ĝia ĝegarito. ³⁵ Garo ta magube nuĝana na ekearosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aĝabi-hidiato tarimana, ĝia boĝono seĝaĝi-vinia!”

³⁶ Mo garo ekorito nai, Iesu ĝereĝana ĝeĝitaiato. Mai veĝa ĝeĝitarito dagarari, tarima ta asi ĝekiravaraiato mo negai.

Iesu na iauka rakavana na eboroĝiato merona evaĝa-namoato

Mataio 17:14-21; Mareko 9:14-29

³⁷ Ĝaro ta ekorito murinai, ĝia tu ĝoro na ĝeraka-variĝoto-ĝoi nuĝanai, tarimarima ĝutuma lelevaĝi ĝesi ĝeraka-veĝoitaĝoto. ³⁸ Benamo tau ta ĝutuma nuĝari na ekea-fouto, ekirato, “Vevaĝariba taumu o, anoĝimuni, au natugu merona noma ĝitaia. Mai tu au natugu sebona, ĝora ĝereĝa. ³⁹ Nega tari ai ĝia tu iauka rakavana na eĝabiani, benamo ekoĝo-founi; tauĝanina maki evaĝa-ĝoĝo-ĝoĝoani, benamo bokana na kaburoburo ĝeraka-rosini. Maiĝesina evaĝi-mase vanaĝi-vanaĝiani. ⁴⁰ Ĝoi ĝemu mero banoĝiri, ĝelai-vaĝia basi, senaĝi ĝia asi beĝe ilaila.”

⁴¹ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Asi veĝabidadama ema kira-sirivaĝi ĝuruna o! Ĝaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ĝaro vira bana vevaĝa-gwaĝiĝi-vinimi?” Benamo Iesu na mo tau ekiraiato, ekirato, “Natumu noĝori-iaĝomaia.”

⁴² Mero eiaĝomato-ĝoi nai, iauka rakavana na tano ekwaraĝi-iaĝiato, tauĝanina evaĝaĝoĝo-ĝoĝoato. Senaĝi Iesu na iauka rakavana ekiraĝoĝiato, mero evaĝa-namoato, benamo tamana

ma evini-ġenoġoiato. ⁴³ Tarima mabarari ġeġabarakavato, korana Barau ġena seġuka ġeġitaiato nai.

*Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato
Mataio 17:22-23; Mareko 9:30-32*

Tarimarima roġo Iesu ġena veiġa ġeġabai-iaġiato-ġoi nai, Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, ⁴⁴ “Au na guruġa ta ġemi nakiraġia, be ġoseġaġi ema asi boġono tuġarekwaia. Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau tarimarima ġimari ai beġe toreani.” ⁴⁵ Senaġi ġena mero na asi ġetuġamaġi-doġariato, Iesu tu kara ekiraġiato. Mo guruġa anina tu ġia ġeri ai vekuretoġa, asi beġene ribaia ġana, ema Iesu maki asi ġedanaġiato, korana ġegarito nai.

*Deikara tu barego vedaurea
Mataio 18:1-5; Mareko 9:33-37*

⁴⁶ Iesu ġena mero fakari ai vevane eġorato, korana tu ġekirato, dei tu barego vedaurea ġia fakari ai. ⁴⁷ Iesu varau eribato kara ġetuġamaġiato, moġa lorinai mero keina ta eġabiato, ġia sevinai evaġa-ruġa-tariato vau, ⁴⁸ ekirarito, ekirato, “Dei na mai mero beġabi-raġeani au aragu ai, ġia na au beġabi-raġeguni. Bema tarima ta na au beġabi-raġeguni, etuġuguto Barauna maki beġabi-raġeani. Korana deikara ġomi na ġokira-fitoġaiani tarimana ġomi fakami ai, ġia tu barego vedaurea.”

*Iesu aranai nuġa-farevaġi veiġa boruri eveirito
tarimana
Mareko 9:38-40*

⁴⁹ Ioane na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, tarima ta ḡaḡitaiato, ḡoi aramu ai iauka rakavari elai-vaḡirito-ḡoi, senaḡi ḡai na ḡakira-ḡoiato, korana ḡia tu dia ḡita ḡesi taḡauveini nai.”

⁵⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boḡono kira-ḡoia, korana deikara na ḡomi asi evaḡa-rakavamini tarimana tu ḡomi evaḡa-kavamini.”

Samaria tarimari kotari na Iesu asi ḡeḡabiraḡeato

⁵¹ Iesu guba ḡana bevaraḡeni ḡarona ekav-inaḡiato-ḡoi nai, Ierusalem bene iaḡo-vinia, etato. ⁵² Benamo Iesu na vetuḡunaḡi tarimari etuḡu-guinerito, Samaria vanuḡana tai ḡeraḡasito, Iesu ḡena totoḡa gabuna ḡea vetauato.

⁵³ Senaḡi vanuḡa tarimari na Iesu asi ḡeḡabiraḡeato, korana tu Ierusalem eiaḡo-viniato-ḡoi nai. ⁵⁴ Iesu ḡena mero Iakobo (o Iames) e Ioane mo veiḡa ḡeḡitaiato, benamo ḡekirato, “Vereḡauka, ḡoi ourani karava guba na baḡana kiraḡia, bene mariḡo, bene vaḡa-rakavari?”

⁵⁵ Iesu eruḡa-kureto, tauri ruarua ekira-ḡoirito.

⁵⁶ Benamo ḡia ma ḡerakato, vanuḡa ta ḡana ḡeiaḡoto.

Iesu murinai beḡene raka ḡetato tarimari

Mataio 8:19-22

⁵⁷ ḡia dabara na ḡeiaḡoto-ḡoi nai, tarima ta na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ḡemu iaḡoiaḡo gaburi mabarari ai bana kavamu.” ⁵⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Boḡa kwaivari ma ḡeri kouḡa, ema manu ma ḡeri nuḡi, senaḡi Tarimarima Natuna tu asi ḡena gena-gabuna.”

⁵⁹ Iesu na tarima ta ma evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Senaḡi mo tarima evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka, asi roḡo, naḡenoḡoi, be tamagu roḡo naguria.” ⁶⁰ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Mani tu noiaḡuiri, mase tarimari (o Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari) na ḡeri mase tauḡeri na beḡene guriri. Senaḡi ḡoi tu noiaḡo, Barau ḡena Basileia varina noa vari-fiua.”

⁶¹ Tarima ta na ma ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, murimu ai naraka, senaḡi naiaḡo roḡo, ḡegu numa tarimari ḡesi ḡaveḡabi-tuḡu.”

⁶² Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Tarima ta efokafokani nai, murina ḡana ma eboḡe-ḡenoḡoini, ḡia tu asi ilaila Barau ḡena Basileia beḡabiani.”

10

Iesu na tarima gabana imaima ema gabana ruarua ma ruarua (72) etuḡurito

¹ Moḡa murinai Vereḡauka na tarima 72 eḡabi-viriḡirito, benamo ruari ruari etuḡu-guinerito, ḡia beiaḡoni vanuḡari e gaburi mabarari ḡana.

² Evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Kwakwa ḡaniḡaniri tu ḡutuma lelevaḡi, senaḡi kwakwa tarimari tu vi-ravira moḡo. Moḡa lorinai kwakwa Vereḡaukana ḡonoḡia, be kwakwa tarimari tari ma bene tuḡu-iaḡori, ḡaniḡani beḡenea kwari. ³ Ḡoiaḡo, au na mamoe kavana atuḡumini, boḡa kwaivari rakavari fakari ai. ⁴ Moni fusefuseri, dura e tamaka asi boḡono ḡabikau; dabarai tarima ta asi boḡono vaḡa-guruḡaia. ⁵ Bema numa tai boḡo

raḡekauni nai, boḡono kira, ‘Maino mai numai bene tanu.’ ⁶ Bema maino eura-viniani tarimana monai etanuni nai, ḡemi maino guruḡana ḡia iatanai bene tanu. Bema asiḡina nai, maino tu ḡemi ai ma bene ḡenoḡoi. ⁷ Karakara beḡe vinimini boḡono ḡaniri e boḡono niuri, korana eḡauveini tarimana davana bene ḡabia ḡana. Numa ta na ma numa ta ḡana asi boḡono iaḡo, senaḡi mo numa sebonai moḡo boḡono tanu.

⁸ Bema vanuḡa tai boḡo raḡasini, beḡe ḡabi-raḡemini, karakara ḡoirami ai beḡe tore-rosirini dagarari boḡono ḡaniri. ⁹ Mo vanuḡai keve tari-mari boḡono vaḡa-namori e tarimarima boḡono vaḡa-guruḡari, boḡono kira, ‘Barau ḡena Basileia, (ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani), tu se-vimi ai maiḡa.’ ¹⁰ Senaḡi bema vanuḡai boḡo raḡasini, benamo asi beḡe ḡabi-raḡemini nai, ḡatamanai boḡono raka-rosi, boḡono kira, ¹¹ ‘Ḣemi vanuḡa gagauri kwakumai beḡe kafakau da-garari maki mai ḡakora-vaḡirini ḡemi kira-sirivaḡi vaḡa-foforiri ḡana. Senaḡi boḡono riba, Barau ḡena Basileia tu bekavi-naḡi.’ ¹² Au na aki-ramini, Kota baregona ḡaronai mai vanuḡa na meto beḡwaiani tu, Sodoma ḡena meto maki be-vanaḡiani.”

Asi veḡabidadama vanuḡari

Mataio 11:20-24

¹³ “Korasini o, ḡoi ema Betesaida, vetuḡami kika! Korana nuḡa-farevaḡi veḡari ḡemi ai ḡefoforito-ḡoi tu, Taia e Sidono nuḡari ai beḡere

fofori, benamo ġia tu irau laġani ai ġere vetuġamaġi-kure, fuse rakavari ai e tauġaniri ma gurumari ai ġeri vetuġamaġi-kure ġere vaġa-foforia. ¹⁴ Barau na tarimarima bekota-vinirini ġarona baregonai, ġomi na boġo doġariani metona tu Taia e Sidono ġeri meto bevanaġiani. ¹⁵ Ġoi maki, Kaperanauma o, ġoi ourani guba ġana bono varaġe otoni? Asiġina, ġoi tu mase gabuna ġana boiaġoni!”

¹⁶ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Dei na ġomi beseġaġi-vinimini, au maki beseġaġi-viniguni; dei na asi beġabi-raġemini, au maki asi beġabi-raġeguni; ema dei na asi beġabi-raġeguni, etuġuguto Barauna maki asi beġabi-raġeani.”

Iesu na etuġurito tarimari 72 ġeġenoġoito

¹⁷ Ġena mero 72 ma ġeġenoġoito ma iakuri ġesi, ġekirato, “Vereġauka o, iauka rakavari ġoi aramu ai ġavaġa-guruġarito, benamo garoma ġeseġaġirito-ġoi.” ¹⁸ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Satani aġitaiato, kiriku ekimoreani kavana guba na eketo-firiġoto. ¹⁹ Boġono riba, au na seġuka varau avinimito, mota ema kavikavi boġono fana-tariri, ema Satani ġena seġuka maki boġono vaġa-farakaia ġana; dagara ta na asi bevaġa-rakavamini. ²⁰ Senaġina, dia boġono iaku korana iauka rakavari ġomi ġemi seġuka nuġanai, asiġina, a ġomi tu boġono verere korana arami gubai etorerito nai.”

Iesu eiakuni Mataio 11:25-27; 13:16-17

²¹ Mo tanu-vegogo nuḡanai Iauka Veaḡa na Iesu tu iaku na evaḡa-vonuato, benamo ekirato, “Tamagu o, avaḡa-namomuni, guba ema tanobara Verena! Korana ḡoi na ma iaunegari e riba tarimari ḡeri ai okure-toḡarini dagarari tu, asi ḡeri riba tarimari ḡeri ai ovaḡa-foforirini. Aba, Tamagu, mai tu ḡoi ḡemu veuravini korana evaḡa-foforiani. ²² Dagara mabarari Tamagu na eviniguto. Tarima ta asi ribana ḡia Natuna, Tamana moḡo ḡereḡana, ema ta asi ribana ḡia Tamana, senaḡi Natuna ḡereḡana moḡo, ema Natuna na eura-vinirini tarimari ḡeri ai vau evaḡa-foforirini.”

²³ Benamo Iesu eboḡe-kureto ḡena mero ḡeri ai, veḡuni ai evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḣomi tu boḡono iaku, korana tu mai ḡoḡitarini dagarari dairi ai. ²⁴ Au na akiramini, peroveta tarimari e tanobara vereri baregori o kini vovoka ḡeurato, mai ḡoḡitarini dagarari beḡere ḡitari, senaḡi asi ḡeḡitarito, ema ḡoseḡaḡirini dagarari beḡere seḡaḡiri, senaḡi asi ḡeseḡaḡirito.”

Barabore - Samaria tarimana namona

²⁵ Taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana ta evariḡisito, benamo Iesu eribaḡaniato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, au tu kara baveini vau, maḡuri vanaḡivanaḡi badoḡariani?” ²⁶ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Taravatu tu kara etoni? Ḣoi na tu kamasi oiaviani?” ²⁷ Ḣia evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau bono ura-vinia ma nuḡamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma kokoremu mabarana, e

ma tuḡamaḡimu mabarana’; ema ‘Sevimu tari-
mana maki bono ura-vinia ḡoi tauḡemu oveura-
vinini kavana.’ ”

²⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Bovaḡa-ve-
se maoro, maniḡesi bono vei, be bono maḡuri.”

²⁹ Senaḡi taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi ta-
rimana tu ma veiavina ḡesi Iesu ma edanaḡi-
veribaḡaniato, ekirato, “Au sevigū tarimana tu
dei?”

³⁰ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Tau ta
Ierusalemā na Ieriko evariḡo-viniato-ḡoi nuḡanai,
lema tarimari na dabarai ḡeguru-viniato, ḡena
dabuḡa ḡekokirito, ḡevaḡa-vevaḡiato, dori
moḡo ḡevaḡi-maseato, benamo monai ḡeraga-
kwanato. ³¹ Moḡa Rubu Veaḡa verena ta mo
dabara na evariḡoto-ḡoi nai, mo tau edoḡariato,
senaḡi eraka-ḡevi-raḡiato moḡo. ³² Levi doḡorona
tarimana ta, (Rubu Veaḡai vetuḡunaḡi tauna),
maki moḡesi, mo tau ea doḡariato nai, maki
eraka-ḡevi-raḡiato moḡo. ³³ Senaḡina Samaria
tarimana ta ḡena iaḡoiaḡo ai mo tau ea doḡariato,
eḡitaiato nai, evetuḡaiato. ³⁴ Sevina ḡana
eiaḡoto, diḡa e vine nanuna manuḡanai ebubuto,
ekumuato, benamo ḡena doniki ai evaḡa-tanu-
kauato, vinitaḡo numana ḡana eḡori-iaḡoato,
monai enariato. ³⁵ Boḡiboḡi evariḡisito nai,
silva moniri ruarua numa ḡitaḡauna tarimana
eviniato, ekirato, ‘Mai tau bono nariḡau-ḡitakaua.
Bema moni asi beilailani nai, ḡegu ḡenoḡoi ai vau
ḡemu moni davana bavanimuni.’ ”

³⁶ Iesu evedanaḡito, ekirato, “Ḡoi tu kara otoni?
Mai tarima toitoi fakari ai deikara sevina tari-
mana tu mo lema tarimari na ḡevaḡa-vevaḡiato

tauna ġenai bita kiraġiani?” ³⁷ Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Evetuġaiato tarimana.” Benamo Iesu na ekiraiato, “Noiaġo, ġoi maki moġesi bono vei.”

Mareta e Maria

³⁸ Iesu ma ġena mero ġesi ġeri iaġoiaġo ai vanuġa tai ġea votuto. Monai vavine ta arana Mareta ġena numai eġabi-raġeato. ³⁹ Ġia tu ma tarina arana Maria, benamo Maria tu eiaġoto, Vereġauka kwakuna koranai etanu-tarito, ġena guruġa eseġaġirito-ġoi. ⁴⁰ Mareta tu veġabiraġe dagarari eveito-ġoi, evekwarraġito-ġoi. Benamo eiaġomato, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu otuġamaġini ba? Tarigu na beraga-kwanegu, au ġereġagu moġo avekwarraġini. Nokiraia, be nema vaġa-kavagu!”

⁴¹ Vereġauka na evaġa-veseato, ekirato, “Mareta! Mareta! Dagara ġutumari na nuġamu ġevaġa-veġonuani e ġevaġa-vekwarraġiani, ⁴² senaġi dagarara sebona moġo ġerevaġi. Maria na tu namona beġabi-viriġia, ta na ġia ġenana asi ma beġabi-vaġiani.”

11

Iesu na ġena mero ġuriġuri evaġa-ribarito

¹ Ġaro tai Iesu tu gabu tai eġauġauto. Ekorito nai, ġena mero ta na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka o, ġuriġuri novaġa-ribama Ioane na ġena mero evaġa-ribarito ilailanai.” ² Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoġuriġurini nai, boġono kira: ‘Ġai Tamama o, ġoi aramu baġana vaġa-veaġaia;

ġemu Basileia bene iaġoma.

³ Ġaro tata ġai ġema-ġama bonoma vinima.

⁴ Ġema rakava notuġamaġi-fitoġari,
korana ġai maki ġevaġa-rakavamani tarimari ġeri
rakava ġatuġamaġi-fitoġarini.

’Ema veribaġani ai asi bono ġori-kauma.’ ”

⁵ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato,
“Bema ġomi ta boġi nuġanai ġatana ġenai bere
iaġo, bere noġia, bere kira, ‘Ġatagu o, ġaniġani
dagarari kota naġabi-toreri roġo, ⁶ korana au
ġatagu ta tu ġena iaġoiġo ai ġegu ai beiaġoma,
senāġi au tu asi ġegu ġaniġani ġia baġubuani.’

⁷ Benamo mo tarima na numa nuġana na bere
vaġa-vesea, bere kira, ‘Asi novaġa-vekwaraġigu.
Ġatama-boka varau babiria, ema au tu natugu
ġesi ġagenani. Au tu asi bavariġisini, dagara ta
asi bavinimuni.’ ⁸ Akiramini, enabe ġia ġatana,
senāġi asi bevariġisini, ġaniġani asi beviniani,
senāġi ġena noġinoġi ġenoġoi-ġenoġoi dainai be-
variġisini, eura-vinirini dagarari beviniani.

⁹ Moġa lorinai, au na ġomi akiramini, noġinoġi
ai Barau na bevinimini, vetauvetau ai boġo
doġarini, sekeseke o fidifidi ai ġemi ġatama-boka
bekeoani. ¹⁰ Korana benoġi-noġini tarimana tu
beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema
beseke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama
boka bekeoani.

¹¹ Gomi tama fakami ai deikara bema na-
tumu merona maġani-kone benoġini nai, ġoi na
tu mota boviniani? ¹² O ġatoi benoġini nai,
kavikavi boviniani? ¹³ Boġono tuġamaġi, ġomi tu
rakava tarimami, senāġi dagara namori natumi

vinivini ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai etanuni, ġia na Iauka Veaġa ġenoġi-viniani tarimari bevinirini veġatana!”

Iesu e Belsebul

Mataio 12:22-30; Mareko 3:20-27

¹⁴ Iesu na iauka rakavana, muru-bubu iaukana, elai-vaġiato, benamo mo muru-bubu tarimana eguruġato. Tarimarima ġutuma na ġevaġa-raġeato, ¹⁵ senaġi tarima kota ġekirato, “Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, ġena seġukai iauka rakavari elai-vaġirini.”

¹⁶ Tarima kotari na Iesu ġedanaġi-veribaġaniato, vetoġa ta guba na bene viniri ġetato. ¹⁷ Senaġi Iesu na ġia ġeri tuġamaġi eribarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Gavamani ta beveġabi-kirani, ġia tu berakavani, ema doġoro ta beveġabi-kirani, ġia tu beketoni. ¹⁸ Moġa lorinai Satani tu tauġena moġo bebevare-kirani, ġena basileia tu kamasi beruġani? Maiġesi akiraġiani, korana tu ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġukai iauka rakavari alai-vaġirini. ¹⁹ Bema au iauka rakavari Belsebul ġena seġukai alai-vaġirini nai, ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aiġesi ġelai-vaġirini? Ġia na ġevaġa-moġoniani ġomi ġemi guruġa tu asi anina. ²⁰ Senaġi bema au iauka rakavari Barau ġena seġukai alai-vaġirini nai, boġono riba, Barau ġena Basileia, ġena veġitaġau seġukana, tu ġomi ġemi ai varau beraġasi.

²¹ Kokore tarimana ma ġena vaġivaġi dagarari ġesi ġena numa beġita-ġauani nai, ġena farefare tu roġo beġe tanu-ġinikauni. ²² Senaġina kokore

vedaurea tarimana ta ma beiaḡomani, mai tarima bevaḡa-vevaḡiani, benamo bevaḡa-darereani, ḡia ḡena vaḡivaḡi dagarari, veḡabidadama dagarari, beverariani, benamo ḡena farefare mabarari bevare-rovorovorini.

²³ Deikara dia au ḡatagu tu, au ḡegu inai tarimana, ema deikara au ḡesi asi etore-vegogoni tu eveiari-lausilausini.”

Iauka rakavana ma eḡenoḡoito

Mataio 12:43-45

²⁴ “Iauka rakavana ta tarima ta ḡenana erakarosito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaḡito, iaḡana bene ḡania etato, senaḡi iaḡaraḡi gabuna ta asi edoḡariato. Benamo ḡia tauḡena ekirato, ‘Naḡenoḡoi, araga-kwaneato numana ḡana.’

²⁵ Eḡenoḡoi-iaḡoto, numa edoḡariato. Numana tu veiareva ema ḡitaḡitana namo vedaurea.

²⁶ Benamo ḡia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma eḡori-iaḡorito, mabarari ḡeraka-toḡato, monai ḡetanuto. Moḡa lorinai mo tarima tu tovotovonai ḡena rakava tu kota misina, senaḡi dokonai ḡena rakava tu barego vedaurea.”

Verere moḡonina

²⁷ Mo guruḡa ekiraḡiato-ḡoi nai, vavine ta tarimarima ḡutuma fakari na eguruḡa-vaisito, ekirato, “Ḡoi evaḡa-maḡurimuto e evini-rurumuto vavinena tu namo!”

²⁸ Senaḡi Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Iniḡesi nokira, Barau ḡena ḡuruḡa ḡeseḡaḡiani ema ḡekorana-iaḡiani tarimari neḡi namo!”

Seḡuka vetoḡana ḡevetauato

Mataio 12:38-42; Mareko 8:12

29 Tarimarima ġutuma na Iesu ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Toma ġuru tu ġuru rakavana! Seġuka vetoġana ġevetauani, senaġi vetoġa ta asi beġe doġariani, Iona, peroveta tarimana, vetoġana moġo. 30 Korana Iona tu vetoġa ta Nineva tarimari ġeri ai, moġa ilailanai Tarimarima Natuna tu vetoġai beiaġoni mai ġuru tarimari ġeri ai. 31 Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, Seba vavine baregona o Kwin beruġa-vaisini, mai ġuru tarimari besamanirini, korana ġia tu ġena tanobara manaġana na eiaġomato, Solomona ġena iaunega guruġari bene seġaġiri ġana. Senaġi ġoġitaia, tarima ta na Solomona evanaġiani tu maiġa. 32 Barau ġena Kota baregona ġaronai, Nineva tarimari beġe ruġa-vaisini, toma ġuru tarimari beġe samanirini, korana Iona ġena ġobata ġeseġaġiato neganai, ġia ġeri rakava ġerina ġevetuġamaġi-kureto. Senaġi tarima ta na Iona evanaġiani tu maiġa.”

Tauġani mamana

Mataio 5:15; 6:22-23

33 “Tarima ta na lamefa begabuani nai, asi bekure-toġaiani, diġu na asi beġoġoi-tariani, senaġi lamefa tore-torena gabuna korikorinai betoreani, beġe raka-toġani tarimari na mama beġene ġitaia ġana. 34 Ġoi matamu tu ġoi tauġanimu ġena lamefa kavana. Bema ġoi matamu namo nai, tauġanimu mabarana bema-mani. Senaġi ġoi matamu rakava nai, tauġanimu mabarana bemukunani. 35 Moġa lorinai, lorimu bono vetore, mama ġoi nuġamu ai bemukunani

garina. ³⁶ Bema ġoi tauġanimu mabarana mama na bevonuvonu-raġeni, mukuna kota maki asi betanuni, ġia tu mama dikadika, lamefa emore-rovorovoni, ġoi evaġa-mamamuni kavana.”

Iesu na Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari evanerito

Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 20:45-47

³⁷ Iesu eguruġa-ġosito nai, Farisea tarimana ta na ekeaiato, ġia ġesi beġene ġaniġani-vegogo; benamo ġena numa ġana eiaġoto, ġaniġani gabunai etanu-tarito. ³⁸ Mo Farisea tarimana na eġitaiato nai, nuġana efarevaġi-rakavato, korana Iesu tu asi eveġuriġito, (ġia seneri vereri ġeri vevaġa-naġi ilailanai), senaġi eġani-ġanito moġo.

³⁹ Benamo Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Gomi Farisea tarimami na ġemi kapusi ema disi muriri rekeri moġo ġoġuriġi-ginikaurini, senaġi nuġami tu verariverari ema vei-taġuitaġui na ġevonu-fokafokato. ⁴⁰ Ġomi tu babo! Ġomi asi ġoribani, murika rekena eveiato Barauna na nuġana rekena maki ġia na eveiato? ⁴¹ Senaġi kapusi ema disi nuġari dagarari tu asi ġeri-ġari tarimari boġono viniri vau, dagara mabarari ġemi ai beġe veiarevani.

⁴² Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġomi na Barau ġovarevare-viniani dagarari misimisiri, ġemi sivoġa, kodukarava ema ġaniġani ġailauri maki karava gabanana (10) ġoveirini, karava sebna boubou dagaranaġi ġovaġa-iaġoani, senaġina vei-iobukaiobuka ema Barau uravinina maġurina tu ġoleaiani. Ġomi na tu maiġeri veiġa

baregori ġoro veiri ema mo veiġa keiri maki asi boġoro iaġuiri.

⁴³ Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġemi ura rubu ai tu tanutanu namori ai boġono tanu, ema ġemi ura maki maketi gaburi ai beġene vaġa-namomi. ⁴⁴ Vetuġami kika! Gomi tu asi ġita vetoġari gara gaburi kavana, tarimarima iatari na ġeraka-vanaġini nai ġemirorini, ġia asi ġeribani mo tu gabu rakavana.”

⁴⁵ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu o, maġesi okirani nai, ġai maki okira-fitoġamani!”

⁴⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi taravatu ġovevaġa-riba iaġiani tarimami maki vetuġami kika! Ġomi na maruna metori tarimarima ġovaġa-faġarini, senaġi ġimami didina ta maki ġeri marunai asi ġoveġabikauni, asi ġovaġa-kavarini.

⁴⁷ Vetuġami kika! Ġomi tubumi ġatami na peroveta tarimari ġevaġi-maserito, ema ġomi na tu ġeri gara gaburi namori ġoveirini. ⁴⁸ Moġesi ġomi tauġemi tubumi ġatami ġeri veiġa ġokiraġi-

foforirini ema ġovaġa-moġonirini; moġoni veġata, tubumi ġatami na peroveta tarimari ġevaġi-maserito, ema ġomi na ġeri gara gaburi ġoveirini.

⁴⁹ Moġa lorinai Barau ġena Iaunega ekirani, ‘Au na peroveta tarimari ema apostolo tarimari batuġu-iaġorini ġeri ai, benamo tari tu beġe vaġi-maserini, ma tari tu beġe lai-lausilausirini.’

⁵⁰ Moġesi nai, peroveta tarimari mabarari ġevaġi-maserito, Barau na tanobara eveiato veġata beiaġoma mo maitoma, metona tu toma ġuru

tarimari na beḡe ḡabiani. ⁵¹ Abela ḡevaḡi-maseato, monana eiāḡomato mo Sakaria, ḡia tu fata veaḡana ema Barau ḡena numa veaḡana fakari ai ḡevaḡi-maseato. Aba, au na akiramini, mabarari metori tu toma ḡuru tarimari na beḡe ḡabiani!

⁵² Taravatu ḡovevaḡa-riba iaḡiani tarimami, vetuḡami kika! Riba numana keo-fakana ḡatama-boka kina tu ḡomi na ḡoḡabiato. Ḡomi ḡereḡami asi boḡo raka-toḡani, ema ḡeraka-toḡa ḡetoni tarimari ḡeri dabara ḡomi na ḡokourini!”

⁵³ Iesu mo gabu na eraka-rosito, benamo taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ema Farisea tarimari na ḡekira-fitoḡaiato, ema dagara vovoka ḡevedanaḡi-viniato, ⁵⁴ ḡeribaḡaniato, ḡeri ura tu dagara ta bene kiraḡi-kererea, be beḡene samania ḡana.

12

Ḡeḡofaḡofani tarimari boḡono nariri

¹ Mo faka nuḡanai tarimarima ḡutuma lelevaḡi varau ḡevegogoto, asi-iaḡo asi-fana, benamo Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡa guinerito, ekirato, “Boḡono venari-ginikau Farisea tarimari ḡeri farao evaḡa-tubuani muramurana ḡerina, korana mani tu ḡia ḡeri ḡofaḡofa veiḡana bene. ² Vekouḡau dagarari mabarari beḡea foforini, vekuretoḡa guruḡari mabarari beḡea ribani. ³ Moḡa lorinai kara dagara mukunai ḡokiraḡiato, mamai beḡea seḡaḡiani, kara dagara koutoḡai

seḡai ḡoguruḡa-ḡurato dagarana, beḡea kiraḡi-foforiani numa tuḡuna na, tarimarima mabarari na beḡene seḡaḡia ḡana.”

Barau bitana gari-vinia

Mataio 10:28-31

⁴ “Ḡatagu mabarami, akiramini, tauḡani beḡe vaḡiani, ma murinai kara ta ma asi beḡe veiani tarimari gariri asi boḡono vei. ⁵ Senaḡi navaḡa-ribami, deikara garina boḡono vei: Barau boḡono gari-vinia. Tauḡani bevaḡiani murinai ma ḡena seḡuka, ḡomi ma befiu-ḡuramini, karava eḡaravanaḡi vanaḡini gabunai. Aba, au na akiramini, ḡia moḡo boḡono gari-vinia!

⁶ Bisini imaima (5) maki fene ruarua na moḡo ḡevoirini, ene? Senaḡina Barau na tu sebona ta maki asi etuḡa-rekwaiani. ⁷ Moḡoni veḡatana, ḡomi tu debami ḡuiri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. Be asi boḡono gari; ḡomi voimi tu varaḡe lelevaḡi, bisini ḡutuma voiri maki ḡovanaḡirito!”

Iesu bekiraḡi-foforiani ema bekira-ḡuniḡauani

Mataio 10:32-33; 12:32; 10:19-20

⁸ “Au na akiramini, deikara na au tarimarima ḡoirari ai bekiraḡi-foforiguni, ḡia maki Tarimarima Natuna na Barau ḡena aneru ḡoirari ai bekiraḡi-foforiani. ⁹ Senaḡina au deikara na tarimarima ḡoirari ai beruḡaguni e bekira-ḡuniḡauguni, ḡia maki Barau ḡena aneru ḡoirari ai baruḡaiani e bakira-ḡuniḡauani.

¹⁰ Tarimarima Natuna deikara na bekira-rakavaiani, Barau na ḡia ḡena rakava betuḡamaḡi-fitoḡaiani, senaḡina deikara na Iauka

Veāga bekira-rakavaiani, ġia ġena rakava tu asi betuġamaġi-fitoġaiani.

¹¹ Iuda tarimari ġeri rubu ai beġe vaġa-kotamini, ema vanuġa vereri e Kota baregori ġeseġaġini tarimari ġoirari ġana beġe ġori-iaġomini nai, nuġami asi beġene vekwaraġi, aiġesi toma boġo guruġani o kara toma boġo kiraġirini. ¹² Korana Iauka Veāga na mo ġaro ai kara boġo kiraġirini guruġari bevaġa-ribamini.”

Barabore - Farefare vovoka tarimana

¹³ Tarimarima ġutuma nuġana na tarima ta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu o, au kakagu nokiraia, ġai tamama na eraga-kwanerito farefareri nevareri, be au tavi ta nevinigu.” ¹⁴ Iesu na evaġa-veŋato, ekirato, “Ġoi tau o, au tu deikara na ġomi taumi ruarua ġemi farefare-tore viriġi-viriġina ġana etoreguto?” ¹⁵ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Boġono boġeboġe! Lorimi boġono vetore, farefare vovoka mata-ġaniġaniri boġo veini garina; korana tarimarima ġeri maġuri korikori tu dia ġeri farefare vovoka na ġevaġa-ġorarini.”

¹⁶ Benamo mai barabore ekiraġiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimana ta ġena tano na ġaniġani namori evaġa-ġorarito. ¹⁷ Ġia etuġa-maġito, ekirato, ‘Kamasi toma baveini? Mai ġaniġani mabarari tu ainai bana vaġa-vegogori?’ ¹⁸ Benamo ekirato, ‘Au tu maġesi navei. Ġaniġani atorerini numari guineri narovori, benamo numa baregori naragari. Mainai vau au ġegu ġaniġani e farefare mabarari monai bana vaġa-vegogori. ¹⁹ Benamo au tauġegu bana vekira, ‘Ġoi

ḡemu dagara namori tu ḡutuma gorogoro bovaḡa-vegogori laḡani vovoka ḡana. Be, noiḡaraḡi, noḡaniḡani, noniuniu e noverere.’²⁰ Senaḡina Barau na ekiraiato, ekirato, ‘Kamuto, ḡoi tu babo! Toma boḡi ḡoi ḡemu maḡuri aḡabi-vaḡiani ḡemuna, benamo mai ḡemu farefare bovaḡa-vegogorini tu deikara na beḡabirini?’

²¹ Maiḡesina mo deidei tauḡeri moḡo ḡeri farefare ḡevaḡa-vegogoni tarimari tu asi ḡeri farefare Barau ḡoiranai.”

Asi bono tuḡamaḡi-vekwaraḡi

Mataio 6:25-34

²² Benamo Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Moḡa lorinai, akiramini, ḡemi maḡuri asi boḡono tuḡamaḡiri, kara boḡo ḡanini; o tauḡaniami kara na boḡo dabuḡarini.²³ Maḡuri tu dagara baregona, a ḡaniḡani tu dagara keina, ema tauḡani tu dagara baregona, a dabuḡa tu dagara keina.²⁴ Gaio ḡotuḡamaḡiri, asi ḡevarovaroni ema asi ḡekwa-kwani; asi ḡeri ḡaniḡani-tore numari, senaḡina Barau na eḡuburini! Ḡomi tu dagara baregomi, a manu tu kei!²⁵ Ḡomi deikara otuḡamaḡi-vekwaraḡini nai, ḡemu maḡuri kota maia bovaḡa-maukaiani?²⁶ Mai dagara misina asi boveiani riba, karase nai tu dagara tari maia urari ai ovetuḡamaḡini?

²⁷ Boḡa veraverari ḡoḡitari aiḡesi ḡegarani. Asi ḡeḡauveini ema dabuḡa asi ḡeturini. Senaḡina akiramini, Kini Solomona ḡena vedabuḡa marevana maki ḡevanaḡiani.²⁸ Bema Barau na tanobara ḡauḡari moḡesi edabuḡarini, ḡia toma tu ḡegarani,

ma boinani tu karavai beḡe fiu-raḡerini, Barau na ḡomi tu bevaḡa-dabuḡa ginikau-raḡemini. Ḡomi veḡabidadama misimisi tarimami! ²⁹ Moḡa lorinai asi boḡono boḡe vetau-vetau, kara toma ḡoḡanini e kara toma ḡoniuni; ema asi boḡono tuḡamaḡi-vekwarāḡi maki. ³⁰ Korana Barau asi ribari tarimari mabarari tu maniḡeri dagara ḡevetaurini, a ḡomi Tamami tu ma ribana maniḡeri dagara tu ḡoura-vinirini. ³¹ Senaḡina Barau ḡena Basileia boḡono vetaua, benamo maniḡeri dagara mabarari bevinimini.”

Farefare boḡono vaḡa-vegogo gubai

Mataio 6:19-21

³² “Seri misina, asi boḡono gari, korana Tamami ḡena ura tu ma nuḡa namona ḡesi ḡena Basileia bene vinimi. ³³ Ḡemi farefare ḡovoivoi-iaḡiri, ma moni asi-ḡeri e asi-ḡari tarimari ḡoviniri. Asi beḡe rakavani moni fusefuseri ḡoḡabiri, ḡemi farefare gubai ḡovaḡa-vegogori, monai tu asi beḡe korini, monai lema tarimari asi beḡe raka-kavini ema faro na maki asi beḡe vaḡa-rakavarini. ³⁴ Korana tu ḡomi ḡemi farefare ainai, ḡomi nuḡami maki monai.”

Vetuḡunaḡi tarimari namori

Mataio 24:42-51

³⁵ “Ḡauvei ḡana boḡono vedabuḡa-tore ema ḡemi lamefa beḡene ḡara-taḡo. ³⁶ Vetuḡunaḡi tarimari na ḡeri vere numai ḡenari-taḡoani kavana boḡono tanu. Vevaḡa-veḡaraḡo verekona na ma beḡenoḡoini, ḡatama-bokai befidifidini nai, ḡena ḡatama beḡene raga-keoa ḡana. ³⁷ Vetuḡunaḡi tarimari roḡo tataḡa ḡeri vere

beĝenoĝoini tu namo. Moĝoni akiramini, ĝena rami beriĝoani, ĝaniĝani gabunai bevaĝa-tanurini, benamo ĝaniĝani bevinirini. ³⁸ Mo vetuĝunaĝi tarimari roĝo naritaĝo ĝeri vere beĝenoĝoini tu namo, kamaso boĝi nuĝanai o boĝiboĝi rekenai beiaĝomani.

³⁹ Senaĝi boĝono riba, bema numa tarimana ma ribana, kamara horai lema tarimana beiaĝomani tu, numa benariani, be lema tarimana maki lema bevedaureani. ⁴⁰ Moĝa lorinai ĝomi maki boĝono venari-taĝo, korana Tarimarima Natuna tu asi ĝotuĝamaĝiani aoanai beiaĝomani.”

⁴¹ Benamo Petero na edanaĝiato, ekirato, “Vereĝauka, mai barabore tu ĝai ĝemai moĝo okiraĝiani, ba tarimarima mabarari ĝeri ai maki?”

⁴² Vereĝauka evaĝa-veseto, ekirato, “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruĝa eseĝaĝini ema veiĝa roroĝotori eveini, ĝena vere na eĝabiviriĝiato, numa ema vetuĝunaĝi tarimari bene ĝitaĝauri, ema ĝaniĝani maki nega korikori ai bene viniri? ⁴³ Mo vetuĝunaĝi tarimana, ĝena vere na ekiraiato ilailanai eĝauveini, bemaĝoitaĝoani tu namo. ⁴⁴ Moĝoni akiramini, ĝia tu ĝena vere ĝena farefare mabarari ĝitaĝauri tarimanai bevaĝa-iaĝoani. ⁴⁵ Senaĝina bema vetuĝunaĝi tarimana bekirani, ‘Au ĝegu vere ĝena ĝenoĝoi tu bekwaibo rakava,’ benamo vetuĝunaĝi tauri ema vavineri bekwaririni, ma beĝanini e beniu-babobaboni. ⁴⁶ Vetuĝunaĝi tarimana ĝena vere ĝena ĝenoĝoi ĝarona tu asi etuĝamaĝiani ĝaronai, ma asi eribaiani aoanai beraĝasini. Ĝena vere na bea basi-ĝutuĝutuani, ma asi ĝevaĝa-

moḡonini tarimari ḡesi bea toreani.

⁴⁷ Mo vetuḡunaḡi tarimana ḡena vere ḡena ura tu ma ribana, senaḡi asi eḡabi-kavini ema ḡena vere ḡena ura asi eveiani tu, ribi baregona korikori beḡabiani. ⁴⁸ A vetuḡunaḡi tarimana asi ribana ḡena vere ḡena ura, ma bea ḡauvei-kavani, voina tu ribi, senaḡi asi vovoka beḡabini. Ġutumari eviniato tarimana ḡenana tu ġutumari ma beura-viniani; vovoka lelevaḡiri eviniato tarimana ḡenana tu vovoka lelevaḡiri ma bevetau-viniani.”

Dia maino, senaḡi vetavi

Mataio 10:34-36

⁴⁹ “Au tu karava aḡabi-iaḡomaiato tanobara ḡana, ema ḡegu ura bere ḡarakau guine tu namo! ⁵⁰ Senaḡi au tu babatiso ta baḡabiani, ema au tu anuḡa-vekwaraḡini, beiaḡoni mo, bavaḡa-koriani! ⁵¹ Gomi ḡotuḡamaḡini, au tu maino tanobara ḡana aḡabi-iaḡomaiato? Asiḡi, senaḡi akiramini, vetavi-kirakira urana na aiaḡomato. ⁵² Toma beiaḡoni mo ḡoira laḡaniri ai, bese tai imaima tu beḡe vetavi-kirani, toitoi beḡe veḡitani ruarua ḡerina, ema ruarua beḡe veḡitani toitoi ḡerina. ⁵³ Tamana natuna tauna ḡenana beveḡitani, natuna tauna tamana ḡenana beveḡitani; sinana natuna vavinena ḡenana beveḡitani, ma natuna vavinena sinana ḡenana beveḡitani; taḡama vavine barana taḡama vavine keina ḡenana beveḡitani, ma taḡama vavine keina taḡama vavine barana ḡenana beveḡitani.”

Aoa beraḡasini vetoḡana

Mataio 16:1-4

⁵⁴ Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema ġaro eketoni rekenai magube dubadubari ġeraġekauni ġoġitarini nai tu, ġokirani, ‘Ġura beraguni,’ benamo eraguni. ⁵⁵ Ma gabina rekena (o south) na iavara eiaġomani nai ġokirani, ‘Ġaro beseġukani,’ benamo ġaro eseġukani. ⁵⁶ Ġofaġofa tarimami! Tanobara e guba vetoġari kiraġi-kiraġiri tu ma ribami; kamasi nai mai toma ġaro vetoġana tu asi ribami?

⁵⁷ Karase nai tauġemi na asi ġotuġamaġi-fakaiani kara tu maoro? ⁵⁸ Esamanimuto tarimana ġesi roġo ġoiġoni Kota ġana nuġanai boġono maino. Bema asiġina nai, Kota eseġaġini tarimana ġimantai bea tore-kaumuni, ma Kota eseġaġini tarimana na folisi ġimantai bea tore-kaumuni, benamo folisi na dibura numanai bea fiu-toġamuni. ⁵⁹ Akiramuni, asi borakavaġini, beiġoni mo, moni mabarana boa vaġa-voi-ġosiani.”

13

Ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure e boġono raka-kure boġo maseni ġesi

¹ Mo negai tarima kota Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo Iesu ġekira-varaiato, Galilea tarimari Pilato na evaġirito, ġeri ginitaġo dagarari Barau ġeviniato-ġoi nuġanai; ġia rarari tu ginitaġo dagarari rarari ġesi ebubu-sebonarito. ² Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġa-maġini, mo Galilea tarimari moġesi ġevaġirito-ġoi nai, monana ġevaġa-moġoniato, ġeri rakava tu Galilea tarimari mabarari ġeri rakava

evanaĝirito? ³ Asiĝina! Au na akiramini, bema ĝemi rakava ĝerina asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni, ĝomi mabarami moĝesi boĝo maseni ĝia ĝemaseto kavana. ⁴ A mo tarima gabanana imaima toitoi (18) Siloam kounai numa baregona eketoto ĝia iatari ai nai, evaĝirito tu kamasi? Ĝomi ĝotuĝamaĝini, mo tarima ĝeri rakava tu Ieruselema tarimari mabarari ĝeri rakava evanaĝirito? ⁵ Asiĝina! Au na akiramini, bema ĝemi rakava ĝerina asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni, ĝomi mabarami maki boĝo maseni ĝia ĝemaseto kavana.”

Barabore - Figi ĝauna asi ĝwana

⁶ Iesu na mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta ĝena vine tavoĝana nuĝanai figi ĝauna evaroato. Benamo eiaĝoto, figi ĝauna ĝwaĝwana ea vetauato, senaĝina ĝwana ta asi edoĝariato. ⁷ Moĝa lorinai ĝena vamoka narinarina tarimana evaĝa-guruĝaiato, ekirato, ‘Nogitaia, laĝani toitoi beĝe iaĝo, au mai ĝau ĝitaĝitana aiaĝomani, senaĝina ĝwana ta asi adoĝariani. Nobasi-laua, korana asi tauna bene! Mai tano eĝauvei-iaĝi-taĝuiani.’ ⁸ Senaĝi vamoka ĝitaĝauna tari-mana evaĝa-veseto, ekirato, ‘Vereĝauka, noraga-kwane, mai laĝani sebona moĝo bene tanu. Au na bakwa-ĝeĝeraĝiani ema tano namori ma babubuni. ⁹ Benamo ĝwaĝwana namori beĝe burini laĝani ĝoirai tu namo, bema asiĝi nai, vau bono basia.’ ”

Iesu na Sabadi ai asi erakato vavinena evaĝa-namoato

¹⁰ Sabadi tai Iesu tu evaḡa-ribatoḡoi rubu ta nuḡanai. ¹¹ Vavine ta monai iauka rakavana na eboroḡiato, evei-kevekeveato laḡani gabanana imaima toitoi (18). Ġia doḡena eḡeḡevato, asi eruḡa-vaisito-ḡoi. ¹² Iesu na eḡitaiato, benamo ekea-iaḡomaiato, ekiraiato, “Vavine o, ḡoi tu mani keve manina na varau bofaka.” ¹³ Benamo Iesu ḡimana mo vavine iatanai eveḡabikauto nai, vaḡa-sebo moḡo doḡena eroroḡototo, Barau evaḡa-raḡeato.

¹⁴ Rubu ḡitaḡauna tarimana ebaruto, korana Iesu na Sabadi ai evevaḡa-namoto nai. Moḡa lori-nai ḡia na tarimarima evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ġaro imaima sebona tarimarima ḡeri ḡauvei ḡarori. Mo ḡaro ai vevaḡa-namo uranai boḡono iaḡoma, senaḡi Sabadi ai asi boḡono iaḡoma.”

¹⁵ Vereḡauka na evaḡa-ve-seato, ekirato, “Ġofaḡofa tarimami! Sabadi ai ḡemi boromakau o doniki asi ḡoruḡarini, ḡeri numa na asi ḡoḡori-rosirini nanu niu? ¹⁶ A mai vavine, Aberahamo besena vavinena, Satani na laḡani gabanana imaima toitoi (18) ebarubaruato, au na Sabadi ai barubaru ḡenana asi baruḡaiani ba?” ¹⁷ Moḡesi ekirato nai, ḡebaru-viniato-ḡoi tarimari ḡemaiakarito, senaḡi tarimarima mabarari na Iesu ḡena veiḡa boruri ḡeḡitarito nai, ḡeiakurakavato.

Barabore - Mastadi ḡauna ḡutuna

Mataio 13:31-32; Mareko 4:30-32

¹⁸ Benamo Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Barau ḡena Basileia tu aiḡesi? Kara ḡenai bavaḡa-ilailaiani? ¹⁹ Ġia tu mastadi ḡauna ḡutuna kavana.

Tarima ta na eḡabiato, ḡena vamokai evaroaato. Mastadi ḡauna ḡutuna egarato, ḡau ai eiaḡoto, benamo guba manuri leganai ḡesikokauto.”

Farao evaḡa-tubuani muramura

Mataio 13:33

²⁰ Iesu na ma edanaḡirito, ekirato, “Barau ḡena Basileia tu kara ḡesi bavaḡa-ilailaiani? ²¹ Ḡia tu maigesi, vavine ta na farao evaḡa-tubuani muramura kotuna ta moḡo eḡabiato, benamo farao fuseri toitoi ḡesi egiroato, eiaḡoto mo, muramura na mabarana evaḡa-tubu baregoato.”

Barau ḡena Basileia rakatoḡana

Mataio 7:13-14; 7:21-23

²² Iesu Ierusalem dabanani eiaḡoto-ḡoi nai, vanuḡa baregori ema keiri nuḡari ai evevaḡa-ribato-ḡoi. ²³ Tarima ta na edanaḡiato, ekirato, “Vereḡauka, tarima viravira moḡo beḡe maḡurini ba?” Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, ²⁴ “Boḡono vebibi-toḡa, ḡatama-boka kibobona boḡono raka-toḡa ḡana, korana au na akiramini, tarimarima ḡutuma ḡeraka-toḡa ḡetoni, senaḡi asi beḡe raka-toḡani. ²⁵ Numa tari mana bevariḡisini, ḡatama-boka bekouani murinai, ḡomi tu murikai boḡo ruḡa-taḡoni, ḡatama-bokai boḡo fidifidini, boḡo kirani, ‘Vereḡauka, ḡai ḡema ḡatama-boka nokeoa!’ senaḡi ḡia bekirani, ‘Au asi ribagu ḡomi ainana boḡo iaḡoma!’ ²⁶ Benamo ḡomi boḡo kirani, ‘Ḡai tu ḡoi ḡesi taḡaniḡanito-ḡoi ema taniuniu-vegogoto-ḡoi; ema ḡoi tu ḡai ḡema vanuḡa ḡatamanai ovevaḡa-ribato-ḡoi!’ ²⁷ Senaḡina ḡia ma bekirani, ‘Au asi ribagu ḡomi ainana ḡoiḡomani. Au ḡeguna

gōraka-vegita vei-rakava tarimami!’ ²⁸ Benamo Aberahamo, Isako, Iakobo, ema peroveta tari-mari mabarari boḡo gītarini Barau gēna Basileia nuḡanai, senaḡi gōmi tu murikai beḡe dori-rosimini; mo gāro ai boḡo taḡini, gadikami beḡe veḡara-tarini. ²⁹ Tarimarima gāro eraḡekauni ema gāro evariḡoni, e debana (o north) ema gabina (o south) rekena na beḡe iaḡomani, beḡe tanu-tarini vereko ai Barau gēna Basileia nuḡanai. ³⁰ Boḡono riba, toma ḡegabini tarimari tu beḡe guineni, a ḡeguineni tarimari tu beḡe gabini.”

Iesu Ierusalemata taḡina eveito

Mataio 23:37-39

³¹ Mo negai Farisea tarimari kota Iesu gēnai ḡeiaḡoto, ḡevaḡa-guruḡaiato, ḡekirato, “Mai gabu noraga-kwaneana, gabu ta ḡana noiaḡo, korana Heroda eurani ḡoi bene vaḡimu etoni.”

³² Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡoiḡo, mo boḡa kwaivana ḡoa kiraia, ‘Au tu iauka rakavari alai-vaḡirini ema tarimarima avaḡa-namorini toma, boinani, ema gāro vaḡa-toitoinai ḡegu ḡauvei bavaḡa-kori ginikauani.’ ³³ Senaḡi toma, boinani, ilaḡani ḡegu iaḡoiḡo ai roḡo baiḡoni, korana peroveta tarimana tu irau gabu ai asi bemaseni, senaḡi Ierusalemata moḡo!

³⁴ Ierusalemata, Ierusalemata o, ḡoi na peroveta tarimari ovaḡirini ema Barau na etuḡu-iaḡosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ḡutuma aurato, natumi bana gana-ḡeḡeraḡiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaḡi gōmi tu asi ḡourato! ³⁵ Moḡa lorinai

ġemi vanuġa e Rubu Veaġa korina betanuni. Au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaguni, beiaġoni mo, ġaro ta beraġasini, monai vau boġo kirani, 'Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namoa.' ”

14

Iesu na Sabadi ai keve tarimana evaġa-namoato

¹ Sabadi tai Iesu (ġekeaiato nai) eiaġoto, Farisea ġeri veġorikau tarimana ta ġena numai beġene ġaniġani ġana, benamo tarimarima na ġena veġa ġeġita-ginikaurito-ġoi. ² Monai tarima ta ġia tauġanina eroro-roroto, Iesu ġoiranai etanu-taġoto. ³ Benamo Iesu na taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Farisea tarimari edanaġirito, ekirato, “Sabadi ai keve vaġa-namo tu maoro ba asiġina?” ⁴ Senaġi ġia asi ġeguruġato, ta na maki asi evaġa-veaseato. Benamo Iesu na mo keve tarimana eġabiato, evaġa-namoato murinai etuġuato. ⁵ Benamo ekirarito, ekirato, “Ġomi deikara natumu o ġemu boro-makau nanu gurina nuġanai bere keto-ġura nai, ġoi na Sabadi ai boro inu-raġea ba asiġina?” ⁶ Senaġi ġia na Iesu asi ġevaġa-veaseato.

Barabore - Veġaraġo verekona

⁷ Iesu na varivari tarimari eġitarito, tanutanu namori moġo ġeġaunarito, benamo ġeri barabore ta ekiraġiato, ekirato, ⁸ “Bema tarima ta na bekeamuni, veġaraġo verekona raka-vegogonai, gabu namonai asi bono tanu-tari, korana irau vereko ġorikauna tauna na tarima barana ta bekeaiani

gesi. ⁹ Benamo ekeamito tarimana beiaḡomani, bekiramuni, ‘Noveḡita, mai vere ḡena tanutanu novaḡa-fakaia.’ Ḡoi tu bemaikamuni, benamo botanu-riḡoni. ¹⁰ Bema ḡoi ḡekeamuni nai, tanutanu tanonai bono tanu. Benamo vereko ḡorikauna tarimana beiaḡomani nai, bekirani, ‘Ḡata, tuḡuna ḡana novaraḡe.’ Benamo ḡoi tu beḡe vaḡa-raḡemuni vereko tarimari mabarari na. ¹¹ Korana tu tauḡena eveḡabi-vaisini tarimana tu, Barau na betore-riḡoani, a tauḡena evetore-riḡoni tarimana tu, beḡabi-vaisiani.”

¹² Iesu na vereko ḡorikauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Bema ḡoi ḡaniḡani o vereko ta bodabaraiani nai, ḡatamu, tarikakamu, garagaramu o sevimu ai ḡetanuni taḡa tarimari asi bono keari, korana ḡia na ḡoi ma beḡe keamuni, ḡoina keakau beḡe vaḡa-voiani. ¹³ Senaḡi bema vereko ta bodabaraiani nai, gara veḡubu, tauḡaniri rakava, kwaku rakava, mata-bubu tarimari bono keari, ¹⁴ benamo ḡoi tu Barau ḡena vevaḡa-namo boḡoitaḡoani. Moḡoni, ḡia na asi beḡe vaḡa-voimuni, senaḡi veḡa iobuka-iobuka tarimari mase na ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini ḡaronai vau, voimu boa ḡoitaḡoani.”

*Barabore - Vereko barana
Mataio 22:1-10*

¹⁵ Iesu ḡesi ḡeḡaniḡani-vegogoto tarimana ta na mo guruḡa eseḡaḡiatio nai, ekiraiato, ekirato, “Barau ḡena Basileiai vereko bea ḡaniani tarimana tu beiakuni.” ¹⁶ Iesu na evaḡa-veaseato,

ekirato, “Tarima ta na vereko barana ta ed-abaraiato, benamo tarimarima ġutuma ekear-ito. ¹⁷ Ġani-vereko ġaronai ġena vetuġunaġi tari-mana ta etuġuato, ekearito tarimari nea kirari, ‘Ġoiaġoma, dagara mabarari beġe rovina-toreri.’ ¹⁸ Senaġi ġia mabarari ġekira-sirivaġito. Ta eki-rato, ‘Au tu tano ta bavoia, be aurani bana ġitaia nai, asi bono baru.’ ¹⁹ Ta ma ekirato, ‘Au tu boromakau gabanana (10) bavoiri nai, aiaġoni fokafokai atovo-naġirini, be asi bono baru.’ ²⁰ Ta ma ekirato, ‘Au tu inivau mo haveġaraġo nai, asi baiaġosini.’

²¹ Vetuġunaġi tarimana eġenoġoito, ġena vere ekira-varaiato. Benamo numa tarimana ma baruna ġesi ġena vetuġunaġi tarimana ekira-iato, ekirato, ‘Noraga-iaġo vanuġai, gara veġubu, tauġaniri rakava, mata-bubu ema kwaku rakava tarimari bono ġori-iaġomari.’ ²² Benamo ve-tuġunaġi tarimana eġenoġoito, ekirato, ‘Vere o, mani ġemu ura ġauveina tu varau haveia, senaġi numa roġosi bene vonu.’ ²³ Benamo vere na ve-tuġunaġi tarimana ma ekiraiato, ekirato, ‘Noiaġo dabara barai ema vamoka dabarari ai, tari-marima bono kirari, beġene iaġoma, be auna numa benema vonu. ²⁴ Au na akiramini, akearito tarimari ta na ġegu vereko ġaniġanina misina ta asi bevaġa-mamiani.’ ”

Barabore - Iesu ġena mero tu vevaġa-gwaġiġi tarimari

Mataio 10:37-38

²⁵ Tarimarima ġutuma-bara Iesu ġesi ġeiaġoto-ġoi, benamo eruġa-kureto, ekirarito, ekirato, ²⁶ “Bema tarima ta eurani, au ġegu ai bene

iaḡoma etoni, senaḡi ḡia tamana ema sinana, ḡaraḡona ema natuna, kakana tarina ema tauḡena ḡena maḡuri maki veuraviniri asi betuḡamaḡi-fituḡaiani nai, ḡia tu dia au ḡegu mero. ²⁷ Deikara tauḡena ḡena satauro asi beḡwaiani, benamo au murigu na asi berakani, ḡia tu dia au ḡegu mero.

²⁸ Bema ḡomi ta eurani numa ta bene ragaia etoni nai, betanu-tari guineni, numa voina beribaiani, moni beilailani ba asiḡina, ene? ²⁹ Irau ḡauvei besinaiani, benamo asi bevaḡa-koriani, mabarari na beḡe ḡitaiani tarimari na beḡe rikiriki-iaḡiani, ³⁰ beḡe kirani, ‘Mai tarima na esinaiato, senaḡi asi evaḡa-koriato.’

³¹ O kamara vanuḡa verena, irau vanuḡa verena ta bene vetari-vinia etoni, benamo asi betanu-tari guineni, sisiba asi bevetauni, ḡena vetari tarimari mabarari 10,000, ema reke ta vere ḡena 20,000, ḡia ḡeiaḡoma-viniani nai, bevaḡa-darereani ba? ³² Bema ḡia asi ilaila nai, ḡia aranai ḡena tarima tari betuḡu-iaḡorini, mo doḡoro barana roḡo fakari manaḡa nuḡanai, maino beḡene ḡabia dabarana beḡea veiani. ³³ Moḡa ilailanai deikara ḡena dagara mabarari asi beiaḡuirini tu asi au ḡegu mero.”

Barabore - Damena
Mataio 5:13; Mareko 9:50

³⁴ “Damena tu namo, senaḡi bema damena mamina berekwa-rekwani nai, kamara dabarai mamina ma beḡenoḡoini? ³⁵ Ḗia tu asi ilaila tano vaḡa-namona ema asi namo varovaro dagarari ḡesi vaḡa-garari ḡana; moḡa lorinai tarima

na beḡe fitoḡaiani. Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi!”

15

Barabore - Rekwarekwa mamoenā Mataio 18:12-14

¹ Takesi gogo tarimari ema vei-rakava tarimari ḡutuma Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡena gurūḡa beḡene seḡaḡiri ḡana. ² Farisea tarimari ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ḡemugumuguto, ḡekirato, “Mai tarima tu rakava tarimari eḡabi-raḡerini ema ḡia ḡesi ḡeḡaniḡani-vegogoni!”

³ Benamo Iesu na mai barabore ḡeri ekiraḡiato, ekirato, ⁴ “Bema ḡomi ta ma ḡena mamoe sinau ta (100), benamo sebona berekwa-rekwani nai, ḡia tu kara beveini? Ḡia na 99 tano fakanai beraga-kwanerini, edobito mamoenā bevetauani mo beḡoitaḡoani. ⁵ Bedoḡariani nai, ḡabanai befaḡa-gabagabaiani ma iakuna ḡesi, ⁶ benamo numa ḡana beiaḡoni. Beraḡasini nai, ḡatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana ḡegu mamoe, edobito dagarana, ma badoḡaria.’ ⁷ Au na akiramini, moḡa ilailanai rakava tarimana ta ḡena rakava ḡerina evetuḡamaḡi-kureni nai, gubai iaku ema verere tu barego lelevaḡi, a vei-iobukaiobuka tarimari 99 ḡeri vei-iobukaiobuka dairi ai asi beḡe vetuḡamaḡi-kureni maki bevanaḡirini.”

Barabore - Rekwarekwa monina

⁸ “Bema vavine ta ġena silva moniri mabarana gabanana (10), benamo sebna bevei-rekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ġia na lamefa begabuani, numa bedaroani, mo moni sebna bevetau-ġitakauani mo bea ġoitaġoani. ⁹ Bedoġariani nai, ġia na ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana tu ġegu silva monina, erekwa-rekwato dagarana, varau badoġaria.’ ¹⁰ Au na akiramini, rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni nai, Barau ġena aneru moġesi beġe iakuni.”

Barabore - Rekwarekwa merona

¹¹ Iesu ma ekirato, “Tarima ta natuna ru-arua. ¹² Tau muriseina na tamana ekiraiato, ekirato, ‘Tama, ġitana farefare novareri, be au debugu farefareri tu novinigu.’ Benamo farefare mabarari natuna ruarua fakari ai evarerito. ¹³ Ġaro asi vovoka ġeiaġoto nuġanai, tau muriseina ġena farefare evaġa-vegogoto, benamo tano manaġa ġana erakato. Monai ġena farefare ea ġere-iaġirito. ¹⁴ Ġena farefare mabarari evaġa-koririto murinai, mo tano ai doġe barego eġorato. Ġia varau asi-ġena, asi-ġana. ¹⁵ Benamo eiaġoto, mo tanobara tarimana ta ġenai ġauvei ea vetauto, benamo ġia na etuġuato ġena tano ai bai bene ġitaġauri ġana. ¹⁶ Ġia evito-rakavaiato nai, bai ġari ġaniġani bene ġaniri etato, senaġi mo ġaniġani maki ta na asi eviniato. ¹⁷ Benamo ea vetuġamaġi-kureto, ekirato, ‘Tamagu ġena ġauvei tarimari tu vovoka, ema ġari ġaniġani maki ġutuma, senaġi au tu mainai vitona evaġiguni. ¹⁸ Naġenoġoi, tamagu ġenai naiaġo, benamo bana kiraia: Tama, Barau

gōiranaī ema gōi gōiramu ai avei-rakavato. ¹⁹ Au tu asi ilaila gōi natumu ai ma bono kiraḡigu; senaḡi anoḡimuni, ḡemu vetuḡunaḡi tarimanaī bono vaḡa-iaḡogu, banasi.’ ²⁰ Benamo evariḡisito, tamana ḡenaī eiaḡoto.

Gabu manaḡa na roḡo eiaḡomato-gōi nai, tamana na varau eḡita-doḡariato, benamo eve-tuḡa-rakavaiato, benamo eraga-iaḡoto, ea faḡa-maḡuriato, everauato. ²¹ Benamo natuna na eki-raiato, ekirato, ‘Tama, au tu Barau gōiranaī ema gōi gōiramu ai ma ḡegu vei-rakava. Au tu asi ilaila gōi natumu ai bono kiraḡigu.’ ²² Senaḡi tamana na ḡena vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, ‘Ḡoraga-vei! Dabuḡa namo vedaureana ta ḡoḡwa-iaḡomaia, ḡoma vaḡa-riḡoa. Rini ta didinaī ḡoma dori-toḡaia, ema tamaka maki kwakunai ḡoma toreri. ²³ Ema boromakau natuna ma monana ḡoḡwa-iaḡomaia, ḡovaḡia, benamo bisini ḡania e bisini verere-vegogo. ²⁴ Korana natugu maiḡa emaseto, senaḡi ma bemaḡuri-ḡenoḡoi; erekwa-rekwato, senaḡi ma bama doḡaria!’ Benamo ḡia ḡeverere-vegogoto.

²⁵ Natuna tau guinena tu vamokai. Vamoka na eḡenoḡoito, numa eiaḡo-viniato-gōi nai, mari e bara gururi eseḡaḡirito. ²⁶ Benamo vetuḡunaḡi tarimana ta ekeaiato, mo guru korana evedanaḡi-iaḡiato. ²⁷ Vetuḡunaḡi tarimana na evaḡa-ve-seato, ekirato, ‘Ḡoi tarimu beḡenoḡoi, tamamu na ma namona e ma maḡurina ḡesi bema doḡaria lorinaī, ḡia na vetuḡunaḡi tarimari bevaḡa-guruḡari, boromakau natuna ma monana ḡesi beḡe vaḡia.’

28 Tau guinena ebaru-rakavato, numai asi eraka-toġato, benamo tamana eraka-rosito, enoġiato neraka-toġa ġana. 29 Senaġi ġia na tamana evaġa-veſeato, ekirato, ‘Noġitaia, au tu laġani ġutuma ġoi rekemu ai atanuni, vetuġunaġimu aiaġo-vinini, ġemu ura mabarana akorana-iaġirini, ġemu vevaġa-naġi ta asi afitoġaiato, senaġi ġoi na nanigosi natuna ta maki asi oviniguni au ma ġatagu ġesi vaġa-iaku-iaġima ġana. 30 A mai natumu mata-boraġa vavineri ġeri ai ġemu farefare mabarari bea vaġa-koriri; bea ġenoġoi nai tu, ġoi na tu boromakau natuna mona mase bovaġia ġia ġana!’ 31 Tamana evaġa-veſeto, ekirato, ‘Natugu, ġoi tu au sevigu ai otanu-vanaġi vanaġini, au ġegu dagara mabarari tu ġoi ġemu. 32 A toma ġita si-iaku, bisini verere, korana tarimu emaseto, senaġi bemaġuri; erekwa-rekwato, senaġi ma bitama doġaria.’ ”

16

Vetuġunaġi tarimana ġena tuġamaġi-iobuka

1 Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ġoi. Benamo tarima kotari na farefare vovoka tarimana ġekira-varaiato, ġia ġena farefare ġitaġauna tarimana na ġena farefare eġere-iaġirini. 2 Moġa lorinai taġa tarimana na ekea-toġaiato, benamo ekirato, ‘Go! varimu baseġaġia moġoni ba? Au ġegu ġauvei oġwa-raqaiato nai, novevarifiu-iaġia, korana initoma ġoi tu dia au ġegu farefare narinarina tarimana.’ 3 Benamo mo farefare ġitaġauna

tarimana etuḡamaḡito, ekirato, 'Au ḡegu baregona na toma evaḡa-dokoguni ḡegu ḡauvei na. Kara haveini? Au tu asi gwadagu baiaraḡani ema noḡinoḡi au ḡegu ai tu maiaka dagarana.'⁴ Etuḡamaḡito-ḡoi nuḡanai, ekirato, 'Mai bama riba kara haveiani! Benamo bevaḡa-dokoguni nai, ḡatagu namori ḡutuma na beḡe ḡabi-raḡeguni ḡeri numai.'

⁵ Moḡa lorinai ḡena baregona ḡenai ḡeḡabitoretoreto tarimari mabarari ekea-vegogorito. Benamo ta edanaḡiato, ekirato, 'Ḡoi ḡemu ḡabitore tu vira?'⁶ Evaḡa-veseto, ekirato, 'Olive diḡana kavaburi sinau imaima toitoi (800).' Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, 'Ḡemu ḡabitore fefana maiḡa, noraga-tanutari, benamo sinau vasivasi (400) notorea.'⁷ Benamo ta ma edanaḡiato, ekirato, 'Ḡoi ḡemu ḡabitore tu vira?' Ḡia ekirato, 'Widi fuseri mabarari 1,000.' Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, 'Ḡemu ḡabitore fefana maiḡa, noḡabia, benamo sinau imaima toitoi (800) notorea.'

⁸ Dokonai mo farefare narinarina tarimana rakavana ḡena baregona na evaḡa-raḡeato, korana ḡena tuḡamaḡi-iobuka dainai. Korana tanobara tarimari tu ḡeiaunega-lelevaḡito ḡeri tanu-vegogo ai, a mamai ḡetanuni tarimari tu asiḡina.

⁹ Au na akiramini, mai tanobara farefareri e moniri rakavari ḡerina tarimarima tu ḡomi ḡatami ai boḡono vaḡa-iaḡori, korana ḡemi moni bea korini nai, ḡomi tu beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini numari ai beḡene ḡabi-raḡemi gubai.

¹⁰ Deikara dagara misina ḡauvei-iaḡina ma ribana nai, dagara baregona maki ḡauvei-

iaġina ma ribana; ema deikara dagara keinai beġofaġofani nai, dagara baregonai maki beġofaġofani. ¹¹ Bema ġomi tanobara farefareri e moniri ġauvei-iaġiri asi ribami nai, Barau na kamasi farefare korikoriri gubai bevinimini boġo ġauvei-iaġirini? ¹² Ema bema ġomi tarima ta ġena farefare asi boġo ġitaġau-ginikaurini nai, Barau na ġomi ġemi farefare maki asi bevinimini?

¹³ Vetuġunaġi tarimana na baregona ruarua vetuġunaġiri asi beiaġo-vinirini riba. Korana ġia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaġa-moġoniani, a ta tu beġofaġofa-iaġiani. Ġomi maki Barau ema moni nega sebonai vetuġunaġiri asi boġo iaġo-vinirini, asiġina-ġinavaġi.”

Iesu ġena guruġa kota

¹⁴ Farisea tarimari tu moni ġeuravini-baregorito-ġoi. Iesu ġena guruġa mabarana ġeseġaġiato nai, ġerikiriki-iaġiato. ¹⁵ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi tu tarimarima ġoirari ai ġovekiragġini, senaġi Barau tu nuġami ribana. Tarimarima na ġevaġa-raġerini dagarari Barau na tu asi eura-vinirini, etuġamaġi-fitoġarini.

¹⁶ Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari ġeri guruġa ġetanuto-ġoi eiaġomato mo, Ioane Babatiso ġena negai. Monana Barau ġena Basileia varina ġeġobata-iaġiani nai, tarimarima mabarari ġevebibi-toġani beġene raka-toġa ġana. ¹⁷ Guba ema tanobara beġe rekwa-rekwani tu ma dabarana, senaġi taravatu ġena toutou ta maki asi berekwa-rekwani.

18 Tau ta na ġaraġona belaiani, benamo vavine ta ma beġaraġoani nai, ġia mo tu veġura-vanaġi veiġana beveiani; ma tarima boruna ta na mo tau na elaiato vavinena moġa ma beġaraġoani nai, ġia maki beveġura-vanaġini.”

Farefare e moni vovoka tarimana ema Lasaro

19 “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ġoi. Ġia tu dabuġa namori moġo eveito-ġoi e ġaro mabarari ai everereto-ġoi ema ġaniġani namona moġo eġanito-ġoi. 20 Ġena numa ġatama bokanai tarima ta asi-ġena ema asi-ġana arana Lasaro egena-taġoto-ġoi. Ġia tu kefina mabarana lakufodo. 21 Eura-baregoto-ġoi taġa tarimana ġana ġaniġani momori bene ġani. Kwaiva maki ġeiaġoto, ġia manuġana ġeiamuserito-ġoi.

22 Asi ġena-ġana tarimana emaseto, benamo aneru na Aberahamo sevina ġana ġeġwa-iaġoato. Farefare vovoka tarimana ma emaseto, benamo ġeguriato. 23 Mase gabunai (o Hades) midigu eġanito-ġoi nai, eboġe-raġeto, manaġai Aberahamo eġitaiato, ema Lasaro maki ġia ġesi. 24 Benamo ekeato, ekirato, ‘Aberahamo, tamagu o, novetuġagu, mani Lasaro notuġua, ġimana didina nanu ai nea duġi-reia, be meagu moġo nama vaġa-ġavea, korana tu au mai karava morenai midigu vovoka aġanini.’

25 Senaġi Aberahamo ekirato, ‘Natugu o, notuġamaġia, ġoi omaġurito-ġoi ġarori ai dagara namori oġabito-ġoi, a Lasaro tu dagara rakavari eġabito-ġoi. Senaġi toma ġia tu everereni, a ġoi tu midigu oġanini. 26 Ġita fakarai maki koufa bara ta etanuni, moġa lorinai maina na tarima ta

maniġana asi beiaġosini, ema manina na maki ta maigana asi beiaġomani.’

²⁷ Benamo farefare vovoka tarimana ekirato, ‘Tamagu o, anoġimuni, Lasaro notuġua tamagu ġena numa ġana. ²⁸ Au tarigu merori tu imaima. Ġia na bene vaġa-guruġari, mai midigu ġani gabuna ġana beġe iaġomani garina.’ ²⁹ Senaġi Aberahamo ekirato, ‘Mose ema peroveta tarimari tu ġia ġesi, be garori neġi beġene seġaġiri.’ ³⁰ Taġa tarimana ekirato, ‘Asiġi, tamagu! Senaġi bema emaseto tarimana ta beiaġoni nai, ġia tu ġeri rakava ġerina beġe vetuġamaġi-kureni.’

³¹ Aberahamo ekirato, ‘Bema Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari ġeri ġuruġa asi beġe seġaġirini nai, mase na tarima ta bere variġisi-ġenoġoi maki asi ġere seġaġi-vinia.’ ”

17

Vei-rakava ema rakava tuġamaġi-fitoġari

¹ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarimarima vaġa-ketori dagarari roġo beġe ġorani, senaġi bevaġa-ġorarini tarimana tu vetuġana kekei. ² Ġia tu bere namo fore baregona ta ġaiġonai ġere baru-kaua, benamo davarai ġere fiu-reia, korana mai misimisiri ta rakavai beġofa-toġaiani garina.

³ Moġesi nai lorimi boġono vetore! Bema ġoi tarikakamu veiġa rakavari eveini nai, bono kira-ġoia, ema ġena rakava ġerina bevetuġamaġi-kureni nai, ġena rakava bono tuġamaġi-fitoġari.

⁴ Bema ġia na ġaro ta vaġa-imaima ruarua (7) bevaġa-rakavamuni, ema vaġa-imaima ruarua (7)

beĝenoĝoini ĝemu ai, bekirani, ‘Bavetuĝamaĝi-kure,’ betoni nai, ĝoi na ĝena rakava bono tuĝamaĝi-fitoĝari.”

Veĝabidadama

⁵ Iesu ĝena apostolo na Vereĝauka ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, “Ĝema veĝabidadama no-vaĝa-baregori!” ⁶ Vereĝauka na evaĝa-veserito, ekirato, “Bema ĝomi ĝemi veĝabidadama tu mastadi ĝauna ĝutuna ĝena barego kavana, misina korokoro moĝo, senaĝi ĝomi na mai ĝau baregona o malberi ĝauna boĝo kiraiani, ‘Noveraĝa-vaĝi, be davarai noa vevaro!’ boĝo toni, benamo garomi tu beseĝaĝiani.”

Vetuĝunaĝi tarimana ĝena ĝauvei

⁷ “Bema ĝomi ta ĝemu vetuĝunaĝi tarimana tano befokani o mamoe beĝita-ĝaurini murinai, ĝauvei gabuna na numa ĝana beiaĝomani nai, ĝoi na bokiraiani, ‘Noraka-ĝariĝari, be noma ĝaniĝani,’ botoni ba? ⁸ Asiĝina, senaĝi ĝoi bokirani, ‘Ĝagu ĝaniĝani novei, ema bono vedabuĝa, be bonoma nari-ĝaugu; au bana ĝaniĝani ema bana niuniu-ĝosi murinai vau, ĝoi ma bono ĝaniĝani ema bono niuniu.’ ⁹ Ba vetuĝunaĝi tarimana ĝena seĝaĝi ai dainai bevaĝa-namoani? Asiĝina. ¹⁰ Ĝomi maki moĝesi; bema Barau na bekiramini ĝauveiri mabarari boĝo veirini nai, boĝo kirani, ‘Ĝita vetuĝunaĝi tarimara ĝera ĝauvei.’”

Iesu na lepera tarimari gabanana (10) evaĝa-namorito

11 Iesu Ierusalemā eiaḡo-viniato-ḡoi nai, Samaria ema Galilea tanori vefakari na eraka-vanaḡito. 12 Vanuḡa tai eraka-toḡato, benamo lepera tarimari gabanana (10) ḡesi ḡevedoḡarito. Roḡo manaḡai ḡeruḡa-tarito, 13 ḡia ḡekeato, ḡekirato, “Iesu! Ġema Vereḡauka! Novetuḡama!”

14 Iesu na eḡitarito, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Rubu Veaḡa vereri ḡeri ai ḡoiḡo, be beḡenea ḡitami.” Benamo ḡeiaḡoto-ḡoi nuḡanai, tauḡaniri ḡeveiarevato, ḡenamoto. 15 Tarima sebona moḡo ḡia fakari ai kefina eḡitaiato enamoto, benamo eḡenoḡoi-iaḡoto, Barau evonevone-raḡe viniato. 16 Benamo Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, evaḡa-namoato. Ġia tu Samaria tarimana. 17 Iesu ekirato, “Tarima mabarari tu gabanana (10) beḡe namo. Imaima vasivasi (9) tu aiḡeri? 18 Kara dainai mai irau gabu tarimana ḡereḡana moḡo beḡenoḡoi-iaḡoma, Barau bema vaḡa-raḡea?” 19 Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariḡisi, noiaḡo, ḡemu veḡabi-dadama na bevaḡa-maḡurimu.”

*Barau ḡena Basileia beiaḡomani guruḡari
Mataio 24:23-28; 24:37-41*

20 Farisea tarimari kota na Iesu ḡedanaḡiato, Barau ḡena Basileia tu aitoma beiaḡomani. Ġia na evaḡa-veserito, ekirato, “Barau ḡena Basileia beiaḡomani tu asi boḡo ḡitaiani dagarana. 21 Tarima ta asi bekirani, ‘Noḡitaia, iniḡa!’ o ‘Iomoḡa!’; korana Barau ḡena Basileia tu ḡomi fakami ai maniḡa.”

22 Benamo ḡia na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ġaro ta beraḡasini nai, ḡomi ḡemi ura

baregona tu Tarimarima Natuna ġena ġaro sebona ta moġo boġono ġitaia, senaġi asi boġo ġitaiani. ²³ Kotari na beġe kiramini, ‘Tarimana iomoġa!’ o ‘Tarimana maiġa!’ beġe toni. Senaġi asi boġono iaġo, murinai asi boġono raka. ²⁴ Korana kiriku eragani nai, morena gubai reketa-reketa ġana eiagōni kavana, Tarimarima Natuna ġena ġaro nuġanai maki moġesi beveini. ²⁵ Senaġi ġia midigumidigu vovoka roġo beġaniguineni, ema toma ġuru tarimari na roġo beġe kira-fitoġaiani.

²⁶ Tarimarima Natuna beiaġomani ġaronai tu Noa ġena negai kavana. ²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, tau e vavine ġeveġaraġoto-ġoi, eiagōmato mo, Noa ġena laġatoi ai eraka-toġato ġaronai, benamo ġutuġutu na mabarari eġutu-maserito. ²⁸ Lota ġena negai maki moġesi moġo. Ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, ġevoivoito-ġoi, ġevaro-varoto-ġoi, numa ġeragato-ġoi. ²⁹ Senaġi Lota Sodoma eraga-kwaneato ġaronai, karava ma salfa o fore seġukari ġesi guba na ġeketo-firiġoto, mabarari evaġi-masemaserito. ³⁰ Tarimarima Natuna beforini nai, maki moġesina beġorani.

³¹ Mo ġaro ai, bema tarima ta tu numa tuġunai etanu-taġoni, numai asi ma bene raka-toġa ġena farefare bene ġabiri. Ema bema tarima ta tu vamokai nai, ġia ġena numa ġana asi ma bene ġenoġoi ġena farefare ġabiġabiri. ³² Lota ġaraġona boġono tuġamaġia! ³³ Deikara tauġena moġo ġena maġuri lorina etoreani tarimana, ġena maġuri beleaiani; a ġena maġuri eleaiani tarimana na

maḡuri bedoḡariani.

³⁴ Akiramini, mo boḡi ai tarima ruarua geda sebonai beḡe genani nuḡanai, ta tu Barau na beḡabi-vaḡiani, (korana beḡabi-raḡeani nai), a ta tu betanuni, (korana bekira-fitoḡaiiani nai). ³⁵ Vavine ruarua widi giro dagarana beḡe giro-vegogoani nai, ta tu beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni. [³⁶ Tarima ruarua vamokai beḡe ḡauveini nai, ta tu beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni.]”

³⁷ Iesu ḡena mero na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vereḡauka o, ainai beḡorani?” Iesu evaḡaveseto, ekirato, “Mase tauḡanina etanuni gabunai, gaio maki monai beḡe vegogoni, (be ḡia na beḡe vaḡa-foforiani).”

18

Barabore - Vabu ema Kota eseḡaḡini tarimana

¹ Benamo Iesu na ḡena mero ḡeri barabore ta ekiraḡiato. Mo barabore na bene vaḡaribari, be vanaḡivanaḡi beḡene ḡauḡau ema asi beḡene moiramaira ḡana. ² Maiḡesi ekirato, “Vanuḡa tai Kota eseḡaḡini tarimana ta etanutoḡoi. Gia tu Barau garina asi eveito-ḡoi, ema tarimarima maki asi egubakaurito-ḡoi. ³ Mo vanuḡa vabuna ta mai Kota eseḡaḡini tarimana ḡenai eiaḡo-ḡenoḡoi ḡenoḡoito-ḡoi, ḡena maoro evevaḡa-doḡe-gani viniato-ḡoi ema ekirato-ḡoi, ‘Novaḡa-kavagu, be ḡevaḡa-rakavaguni tarimari davari noviniri!’ ⁴ Nega emanaḡato nuḡanai, Kota eseḡaḡini tarimana na vabu ḡena ura veiḡana asi eveiato. Senaḡi ḡaro ta ḡia tauḡena eventuḡamaḡito, ekirato, ‘Au tu Barau garina asi

aveini ema tarimarima maki asi agubakaurini, ⁵ senaġi dagara sebona tu, mai vabu na au evaġa-doġe-ganiguni nai, ġena ura veiġana naveia, korana vanaġivanaġi beiaġomani, benamo au bevaġa-doġe-gani iaġoguni ġesi.”

⁶ Vereġauka ma ekirato, “Mo Kota eseġaġini tarimana kara etato, ġoseġaġia. ⁷ Be kamasi? Barau na eviriġirito tarimari, ġia ġenai boġi ema laġani mabarari ai ġetaġitaġini ema ġenoġinoġi-viniani tarimari, vevaġa-maoro nuġanai tu asi bevaġa-kavarini? Nevaġa-kavari ġana nai tu bekwaiboni? ⁸ Au na akiramini, ġeri maoro ai ġia na bevaġa-kava ġariġaririni. Senaġi Tarimarima Natuna ma beiaġomani nai, ġia veġabi-dadama tanobarai bedoġariani ba asiġina?”

Farisea tarimana ema takesi gogo tarimana

⁹ Tarima kotari ġeri tuġamaġi ġia tu vei-iobukaiobuka, a tarimarima mabarari tu veirakava tarimari. Iesu na mai tarima ġeri barabore ekiraġiato, ekirato, ¹⁰ “Tarima ruarua Rubu Veaġa ġana ġeiaġoto, ġea ġuriġurito; ta tu Farisea tarimana, a ta tu takesi gogo tarimana. ¹¹ Farisea tarimana ġereġana reke tai eruġato, benamo eġauġauto, ekirato, ‘Barau o, avaġa-namomuni, korana au tu dia tarima mabarari kavana, be seġafore tarimari, vei ġeġeva-ġeġeva tarimari, veġura-vanaġi tarimari. Avaġa-namomuni, korana au tu dia iomo takesi gogo tarimana kavana. ¹² Fura o wiki ta nuġanai au tu ġaro ruarua aġani-veaġani, ema adoġarini dagarari karava gabanana (10) aveirini, benamo karava sebona tu ġoi avinimuni.’

¹³ Senaḡi takesi gogo tarimana tu manaḡai eruḡato, asi eboḡe-raḡeto gubai, kobana ebota-iato, ekirato, ‘Barau o, au tu rakava tarimagu, noma vetuḡagu!’

¹⁴ Au na akiramini, takesi gogo tarimana tu Barau na evaḡa-moḡoniatu, ma vei-iobukaiobukana ḡesi vanuḡa ḡana eḡenoḡoito, a Farisea tarimana tu asiḡina. Korana tauḡena moḡo eveḡabivaraḡeni tarimana tu, Barau na bevaḡa-variḡoani, a tauḡena evevaḡa-variḡoni tarimana tu, bevaḡa-varaḡeani.”

*Iesu na mero misiri evaḡa-namorito
Mataio 19:13-15; Mareko 10:13-16*

¹⁵ Tarima kotari mero misimisiri Iesu ḡenai ḡeḡwa-iaḡorito, ḡimana iatari ai bene toreri ḡana. Ḣena mero na ḡeḡitarito, benamo ḡekiraḡoirito. ¹⁶ Senaḡi Iesu na mero misiri ekea-iaḡomarito, ḡena mero ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri au ḡegu ai ḡeiaḡoma, asi ḡolairi, korana maniḡesina kavana tu Barau ḡena Basileia tarimari. ¹⁷ Moḡoni au na ḡomi akiramini, dei na Barau ḡena Basileia asi beḡabi-raḡeani mero misina kavana, Basileiai asi beraka-toḡani.”

*Farefare vovoka tarimana
Mataio 19:16-30; Mareko 10:17-31*

¹⁸ Iuda tarimari ḡeri vere tauna ta na Iesu edanaḡiato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu namona, au kara baveini vau, maḡuri vanaḡivanaḡi badoḡariani?” ¹⁹ Iesu na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Ḣoi karase nai au namogu okiraḡini? Tarima ta asi namo, Barau moḡo ḡereḡana. ²⁰ Taravatu

ma ribamu, ‘Asi bono veḡura-vanaḡi, asi bono vaḡivaḡi, asi bono lema, asi bono vevaḡa-daḡa ḡofaḡofa, tamamu sinamu bono gubakauri.’”

²¹ Mo tarima ekirato, “Au keigu na beiaḡoma toma mani taravatu mabarari akorana-iaḡirini.” ²² Iesu na mo guruḡa eseḡaḡiato, benamo ekiraiato, “Ḡoi tu dagara sebonai moḡo orabuni. Gemu farefare mabarari novoivoi-iaḡiri, moniri tu asi-ḡeri ema asi-ḡari tarimari bono viniri, benamo gubai ḡoi ḡemu farefare bodoḡaririni. Moḡesi boveini vau, au murigu ai bonoma raka.” ²³ Mo guruḡa eseḡaḡiato nai, nuḡana emeto-rakavato, korana ḡia tu farefare ḡutuma tarimana.

²⁴ Iesu na eḡitaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimari Barau ḡena Basileia ḡeri rakatoḡa tu gwaḡiḡi rakava! ²⁵ Kamela nila kadarena na ḡena rakatoḡa tu kotuna gwaḡiḡi, a farefare vovoka tarimana Barau ḡena Basileia rakatoḡana ḡia ḡenai tu gwaḡiḡi rakava.”

²⁶ Tarimarima na mai guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo Iesu ḡedanḡiato, ḡekirato, “Be, deikarari vau maḡuri beḡe doḡariani?” ²⁷ Iesu evaḡaveseto, ekirato, “Tarimarima na asi beḡe veirini riba dagarari tu Barau na beveirini riba.”

²⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Ḡoi ribamu, ḡai tu ḡema dagara mabarari ḡaraga-kwanerito, murimu ai ḡarakani.” ²⁹ Iesu na ekirarito, “Moḡoni akiramini, tarima ta ḡena numa eraga-kwaneato, o ḡaraḡona, kakana, tarina, tamana, sinana, natuna Barau ḡena Basileia uranai, ³⁰ ḡia na mai maḡuri nuḡanai dagara ḡutuma beḡoitḡoni, ema mo negai vau maḡuri

vanaġivanaġi bedoġariani.”

Iesu na ġena mase ma ekiraġi-foforiato

Mataio 20:17-19; Mareko 10:32-34

³¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) eġori-veġitarito, benamo ekirarito, ekirato, “Goseġaġi! Ġita tu Ierusalem a ġana tavarage ni. Monai peroveta tauri na Tarimarima Natuna varina ġetore-guinetto guruġari aniri mabarari beġe moġonini. ³² Irau bese (o Roma) tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na beġe vaseva vaseva-iaġiani, beġe rikiriki-iaġiani e beġe kanunu-kanunuani. ³³ Beġe botaiani e beġe vaġi-maseani, senaġi ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.”

³⁴ Iesu ġena mero mo guruġa tauna asi ġeġoitaġoato. Guruġa anina ġia ġeri ai tu vekuretoġa. Ġia asi ribari Iesu na kara ekiraġiato.

Iesu na mata-bubu tauna evaġa-namoato

Mataio 20:29-34; Mareko 10:46-52

³⁵ Iesu tu Ieriko ekavinaġiato nai, mata-bubu tauna ta dabara rikinai etanu-taġoto-ġoi, enoġinoġito-ġoi. ³⁶ Tarimarima ġutuma dabarai ġeraka-vanaġito eseġaġito, benamo evedanaġito, “Mai guru anina tu kara?” ³⁷ Ġekirato, “Iesu, Nasareta tauna, eraka-vanaġini.” ³⁸ Benamo ekea-fouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuġagu!” ³⁹ Ġoirai ġerakato tarimari na ġekira-ġoiato, senaġi ġia ekea-ġiġiraġe ġiġiraġetoġoi, “Davida Natuna o, au novetuġagu!”

⁴⁰ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, “Ġoġori-iaġomaia!” Ġia eiaġomato, benamo Iesu na

edanaĝiato, ekirato, ⁴¹ “Kara ourani ĝemu ai naveia otoni?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Vereĝauka o, matagu noma vaĝa-iaĝaia.” ⁴² Iesu ekirato, “Be, matamu nenamo, ĝemu veĝabidadama na bevaĝa-namomu.” ⁴³ Vaĝa-sebo matana enamoto, eboĝeboĝe-ginikauto, Iesu murinai erakato, Barau evaĝa-raĝeato. Mo veĝa ĝeĝitaiato tarimari mabarari na maki Barau ĝevaĝa-raĝeato.

19

Iesu ema Sagaio

¹ Iesu Ieriko ai eraĝasito, benamo vanuĝa nuĝana na eraka-iaĝoto-ĝoi. ² Monai tu takesi gogo tarimari ĝeri vere ta arana Sagaio; ĝia tu moni ema farefare vovoka tarimana. ³ Ĝia ĝena ura tu Iesu neĝita-vetoĝaia ĝia tu dei, senaĝi tarimarima ĝutuma ema ĝia tu tau kubina nai, neĝitaia ĝana egera-kavato. ⁴ Moĝa lorinai eraga-guine-iaĝoto, sikamoa ĝauna tai eraĝeto, Iesu monana beraka-vanaĝini nai, bene ĝitaia ĝana.

⁵ Iesu mo gabu ai eraĝasito, eboĝe-raĝeto, eĝitaiato, benamo ekiraiato, “Sagaio, norakariĝo-ragaraga, korana au toma tu ĝoi ĝemu numai batanuni bene.” ⁶ Benamo Sagaio eragarakarigoto, ma iakuna ĝesi Iesu eĝori-iaĝoato ĝena numa ĝana. ⁷ Ĝeĝitaiato tarimari mabarari ĝemugumuguto, ĝekirato, “Mai tau tu rakava tarimana, ĝena numai ea tanuni.”

⁸ Sagaio eruĝa-vaisito, Vereĝauka evaĝa-guruĝaiaato, ekirato, “Vereĝauka, noseĝaĝi! Ĝegu farefare reke-ta tu gara veĝubu tarimari

bavinirini, ema ġena farefare aġabi-kavaiato tarimana tu, nega vaġa-vasivasi bavini-ġenoġoiani.”⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Toma vevaġa-maġuri tu mai numai bema raġasi, korana mai tarima maki Aberahamo natuna.¹⁰ Korana Tarimarima Natuna tu rekwarekwa tarimari vetauvetauri ema bene vaġa-maġuriri ġana eiaġomato.”

*Barabore - Vetuġunaġi tarimari moni ġenarito
Mataio 25:14-30*

¹¹ Mabarari ġeseġaġito-ġoi nuġanai, Iesu na ġeri barabore ta ekiraġiato. Korana ġia tu Ierusalem ekavi-naġiato nai, ġia matoru ġekirato, Barau ġena Basileia tu mo negai befoforini.¹² Benamo ġia ekirato, “Dagi baregona tarimana ta gabu manaġana ġana eiaġoto, kini o vere dagina bene ġabia vau, ma bene ġenoġoi ġana.¹³ Roġosi bere raka nai, ġena vetuġunaġi tarimari gabanana (10) ekea-iaġomarito, golo moniri ġia tata sebori-sebori evinirito, benamo ekirarito, ekirato, ‘Au murigu ai boġono ġauvei-iaġiri, be moni boruri tari ma boġono doġari.’

¹⁴ Senaġi ġena tanobara tarimari na asi ġeura-viniato-ġoi nai, murina na guruġa ġetuġuto, ġekirato, ‘Ġai asi ġaurani mai tarima ġai ġema vere ai bene iaġo.’¹⁵ Senaġi mo tarima na kini dagina ġeviniato murinai, eġenoġoi-iaġomato. Benamo ġena vetuġunaġi tarimari ekea-iaġomarito, beġene vaġa-ribaia, moni boruri vira ġia tata ġedoġarito.

¹⁶ Tarima giniguinena eiaġomato, benamo ekirato, ‘Vereġauka, golo monina sebona oviniguto

nuḡanai, au na tu moni gabanana (10) ma adoḡaririto.’ ¹⁷ Ġia na evaḡa-namoato, eki-rato, ‘Ġoi tu vetuḡunaḡi taumu namona! Da-gara misiri oḡauvei-iaḡi ginikaurini nai, au na vanuḡa mabarari gabanana (10) avinimuni, ḡoi na boḡita-ḡaurini.’ ¹⁸ Vaḡa-ruaruana eiaḡomato, benamo ekirato, ‘Vereḡauka, sebona oviniguto nuḡanai, au na moni imaima ma adoḡaririto.’ ¹⁹ Ġena vere na ekiraiato, ‘Ġoi tu vanuḡa imaima boḡita-ḡaurini.’

²⁰ Vetuḡunaḡi tarimana ta ma eiaḡomato, be-namo ekirato, ‘Vereḡauka o, ḡoi ḡemu moni se-bona tu iniḡa, au na muko ai akumuato, akure-toḡaiato. ²¹ Au tu ḡoi garimu aveito, korana ḡoi tu asi vegubakau taumu. Tarima ḡeri da-gara oḡabirini, ema dia ḡoi na ovarorito dagarari obasirini e okwarini.’ ²² Ġena vere na ekiraiato, ‘Ġoi tu vetuḡunaḡi tarimana rakavana! Tauḡemu ḡemu guruḡa na bavevaḡa-maoro vinimuni. Ġoi ribamu au tu asi vegubakau taugu, dia au ḡegu dagarari aḡabirini, ema dia avaroto dagarari abasirini. ²³ Be, karase nai ḡegu moni tu banikai asi otoreato? Benamo au bara ḡenoḡoi nai tu, ma torekauna o interestina ḡesi bara doḡaria.’

²⁴ Benamo monai ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi tarimari ekirarito, ekirato, ‘Mani moni sebona ḡenai maniḡa ḡoḡabia, moni gabanana (10) tarimana ḡovinia.’ ²⁵ Senaḡi ḡia na ḡekiraiato, ‘Vereḡauka, ḡia ḡena moni tu varau 10 beḡabia.’ ²⁶ Ġia evaḡa-veseto, ekirato, ‘Au na akiramini, ma ḡena-ḡana tarimana tu ḡutumari ma baviniiani, a asi ḡena-ḡana tarimana tu, ḡenai misina maki baḡabi-

vaġiani.

²⁷ Senaġi au ġebaru-viniguni tarimari, asi ġeurato au ġia bana guine-iaġiri ġetato tarimari, ġoġori-iaġomari, au ġoiragu ai ġoma vaġi-maseri!’ ”

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Ioane 12:12-19

²⁸ Eguruġa-ġosito vau, Iesu eraka-guineto, Ieruselema ġana evaraġeto. ²⁹ Betefage e Betania ekavinaġirito-ġoi nai, Olive Ġorona reke-nai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ekirarito, ekirato, ³⁰ “Ġoira vanuġana ġana ġoiāġo. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta barutari boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġomaia. ³¹ Bema tarima ta na bedanaġimini, bekirani, ‘Karase nai ġoruġaiani?’ betoni nai, ġomi boġono kira, ‘Vereġauka na eura-viniani.’ ”

³² Benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu na ekira-vararito ilailanai ġedoġariato. ³³ Doniki natuna ġeruġaiato-ġoi nuġanai, doniki biaguri na ġedanaġirito, “Ġomi tu karase mani doniki ġoruġaiani?” ³⁴ Ġevaġa-veseto, ġekirato, “Vereġauka na eura-viniani.”

³⁵ Benamo Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeiavarito vau, Iesu ġevaġa-tanu-kauato. ³⁶ Iesu eiaġoto-ġoi nai, tari-marima ġeri dabuġa barari dabarai ġeiavarito.

³⁷ Ieruselema varau ekavinaġiato, Olive Ġorona na evariġoto-ġoi, benamo Iesu ġena mero ġutuma

lelevaḡi ḡeiakuto, Barau ḡevonevone-raḡe vini-
ato, korana nuḡa-farevaḡi veiḡari ḡeḡitarito nai.

³⁸ Gekirato,

“Ḡera Vere baregona,

Vereḡauka aranai eiaḡomani Kinina,

sivaḡa-namoa!

Maino gubai bene barego ema vevaḡa-raḡe tu
guba tuḡunai!”

³⁹ Benamo Farisea tarimari kota na tarimarima
ḡutuma nuḡari na Iesu ḡekiraiato, ḡekirato, “Ve-
vaḡa-riba taumu, ḡoi ḡemu mero nokira-ḡoiri!”

⁴⁰ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au na aki-
ramini, bema ḡia asi beḡe koḡoni nai, mai fore
beḡe koḡoni.”

Iesu Ierusalemata ḡina eveito

⁴¹ Iesu vanuḡa barana Ierusalemata ḡana eraka-
kavinaḡito, eḡitaiato, benamo ḡina eveito,

⁴² ekirato, “Toma ḡaro ai ḡemu maino korana
boro ribaia bere namo! Senaḡi toma, ḡoi na
asi oḡitaiani. ⁴³ Ḡarona beraḡasini nai, ḡebaru-
vinimuni tarimari na tano beḡe ragaiani, beḡe
kobe-ḡeḡeraḡimuni, asi ḡemu rakarosi dabarana.

⁴⁴ Benamo ḡoi ema nuḡamu ai ḡetanuni tarimari
beḡe fuki-bubu-riḡomini tano ai; fore maki ta
iatanai asi beḡe iaḡuiani, korana Barau ḡena ve-
vaḡa-kava emariḡoto asi oribaiani nai.”

Iesu na Rubu Veḡa eiarevaiato

*Mataio 21:12-17; Mareko 11:15-19; Ioane 2:13-
22*

⁴⁵ Iesu Rubu Veḡa nuḡanai eraka-toḡato,
voivoi tarimari elai-rosirito, ⁴⁶ ekirarito, ekirato,
“Buka Veḡa nuḡanai tu maiḡesi ekirani, ‘Ḡegu

numa tu ġuriġuri numana beġe kiraġiani, senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa.”

⁴⁷ Iesu tu ġaro mabarari ai Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi. Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri na ġia beġene vaġia dabarana ġevetauato-ġoi. ⁴⁸ Senaġi asi ġeri dabara, korana tu tarimarima mabarari ġeurato-ġoi, Iesu ġena guruġa ta maki asi beġene vei-kettoa.

20

Jerusalema vereri na Iesu ġena seġuka korana ġevedanaġi-iaġiato

¹ Ġaro tai Iesu tu Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi, Vari Namona tarimarima eġobata-vinirito-ġoi. Benamo Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri Iesu ġenai ġeiaġoto, ² ġedanaġiato, ġekirato, “Kamara seġukai ġoi na mai dagara oveirini? Dei na mai seġuka evinimuto?”

³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaġi ta avinimini. Ġokira-varagu, ⁴ Ioane ġena babatiso veġana tu Barau ġenana eiaġomato, ba tarimarima ġerina?”

⁵ Ġia fakari ai ġeverorito, ġekirato, “Bema ġita bita kirani, ‘Barau ġenana,’ bita toni nai, ġia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ġovaġa-moġoniato?’ betoni. ⁶ Senaġi bema ġita bita kirani, ‘Tarimarima ġerina,’ bita toni nai, tarimarima mabarari na fore na beġe taki-maserani,

korana ġia ġekirani, Ioane tu peroveta tarimana, ġetoni.”⁷ Iesu ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai asi ribama,” ġetato.

⁸ Benamo Iesu na ġia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara seġukai mai dagara aveirini asi bakira-varamini.”

*Barabore - Tavoġa ġitaġauna tarimari rakavari
Mataio 21:33-46; Mareko 12:1-12*

⁹ Benamo Iesu na tarimarima mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta vine tavoġana evaroato vau, tavoġa ġitaġauna tarimari ġeri ai eraga-kwaneato. Benamo erakato gabu ta ġana. Monai ġaro ġutuma ea tanuto.¹⁰ Vine ġwari (o grapes) ġemaġeto, benamo ġia na ġena vetuġunaġi tauna ta etuġuato tavoġa narinarina tarimari ġeri ai, vine ġwari kota be-nea ġabi ġana. Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari na ġekwariato vau, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato.¹¹ Benamo vetuġunaġi tauna ta ma etuġuato, senaġi ġia maki ġevaġa-vevaġiato, ġevei-maiaka maiakaiato, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato.¹² Vetuġunaġi tauna vaġa-toitoina maki etuġuato, senaġi ġevaġa-vevaġi rakavaiato, kefina maki ma fauri vau ġelai-rosiato.¹³ Benamo tavoġa biaguna ekirato, ‘Au tu kara ma haveini? Au natugu, auravini-baregoani merona, na-tuġua, atuġamaġini ġia beġe ġubakauani!’¹⁴ Senaġi tavoġa narinarina tarimari na ġeġitaiato nai, tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, ‘Mani tu tavoġa biaguna natuna, be sivaġia, benamo tavoġa tu ġita ġera.’¹⁵ Benamo tavoġa murikanai ġeinu-rosiato, ġevaġi-maseato.

Iesu evedanaġito, ekirato, “Tavoġa biaguna tu kara beveiani ġia ġeri ai? ¹⁶ Ġia beiaġomani, tavoġa ġitaġauna tarimari bevaġi-ġosirini, benamo tavoġa tu tarima irauri ma bevinirini.” Tarimarima na mai guruġa ġeseġaġiatio nai, ġekirato, “Asiġi, maiġesi asi bene vetore!”

¹⁷ Iesu na eġitarito, benamo edanaġirito, ekirato, “Be, mai guruġa Buka Veaġa nuġanai anina tu kara? Maiġesi ekirato, ‘Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniatio ma ġefitoġaiatio forena tu duġu forenai eiaġoto.’

¹⁸ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana beġwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, belau-fatafataiani.”

*Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri
Mataio 22:15-22; Mareko 12:13-17*

¹⁹ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiatio-ġoi tarimari e Rubu Veaġa vereri baregori na Iesu inimoġo beġene ġabia dabarana ġevetauato-ġoi, korana ġia ribari, Iesu na mai barabore tu ġia iatari ai ekiraġirito-ġoi nai. Senaġi tarimarima ġutuma vegogo-taġo naima ġegarito. ²⁰ Moġa lorinai ġeġita-taġoato moġo. Gabivau ġofaġofa tarimari ġetuġurito, ġia na beġene danaġia noġa veiobukaiobuka tarimari kavana; beġene danaġia, bema Iesu ġena guruġa beiaġo-irauni nai, Iesu beġene ġabia, Roma gavanana ġimana seġukanai beġene torea. ²¹ Mo ġofaġofa tarimari na Iesu ġedanaġiatio, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu

o, ġai ribama, ġemu guruġa e ġemu vevaġa-riba tu maoromaoro. Tarimarima ġeri dagi asi otuġamaġirini, senaġi ġoi na Barau ġena dabara ovevaġa-riba-iaġi ġitakauani ma moġonimu ġesi. ²² Nokirama, Kaisara, Roma ġeri vere, takesi moniri bitana vinia tu namo ba asiġi?" ²³ Iesu na ġeri ġofaġofa varau eġitaiato, benamo ekirarito, ekirato, ²⁴ "Silva monina ta ġovaġa-ġitagu! Mai tu dei iouiouna e dei arana?" Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Mai tu Kaisara laulauna e arana," ġetato. ²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, "Kaisara ġena, Kaisara boġono vinia, Barau ġena, Barau boġono vinia."

²⁶ Iesu ġena guruġa tarimarima ġoirari ai tu maoro nai, asi ġeri dabara ġia beġe ġofadarereani, senaġi ġena vevaġa-vese na nuġari ġefarevaġito, asi ma ġeguruġato.

Variġisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 22:23-33; Mareko 12:18-27

²⁷ Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġeri tuġamaġi tu, mase tarimari asi ma beġe variġisi-ġenoġoini. Iesu ġedanaġiato, ġekirato, ²⁸ "Vevaġa-riba taumu o, Mose na taravatu ġai ġema maiġesi etoreato, 'Bema tau ta kakana bemaseni, ma vabuna tu roġo maġuri, senaġi asi naturi nai tu, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġoa. Korana tu ġia na naturi tari beġene vaġa-maġuriri mo mase tauna ġena.'" ²⁹ Tarikaka tau moġo korina mabarari tu imaima ruarua (7). Tau guinena na vavine ta eġaraġoato, ma emaseto, natuna ta asi evaġa-ġoraiato. ³⁰ Tau vaġa-ruaruana na vabu ma eġaraġoato, ³¹ tau

vaĝa-toitoina maki moĝesina moĝo. Moĝa nuĝanai ĝia mabarari tu imaima ruarua (7), senaĝi mabarari ĝemaseto, naturi ta asi ĝevaĝa-ĝoraiato. ³² Dokonai mo vavine maki emaseto. ³³ Variĝisi-ĝenoĝoi ĝaronai mo vavine tu dei ĝaraĝona, korana ĝia tu tau imaima ruarua (7) na ĝeĝaraĝoato nai?”

³⁴ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Mai tano-barai tau e vavine ĝeveĝaraĝoni, ³⁵ senaĝi roĝo beiaĝomani Basileianai, vei-iobukaiobuka tarimari beĝe variĝisi-ĝenoĝoini. Ĝia tu asi beĝe veĝaraĝoni. ³⁶ Ĝia asi beĝe maseni maki, senaĝi aneru kavana beĝe tanuni. Barau natunai beĝe iaĝoni, korana ĝia tu variĝisi-ĝenoĝoi tarimari. ³⁷ Mose na evaĝa-moĝoniato, mase na ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini. Ĝau eĝaraiato-ĝoi varina nuĝanai, Mose na Vereĝauka tu ‘Aberahamo ĝena Barau, Isako ĝena Barau, Iakobo ĝena Barau’ ekiraĝiato. ³⁸ Moĝoni, ĝia tu maĝuri tarimari ĝeri Barau, dia mase tarimari ĝeri Barau. Korana Barau ĝenai tu, tarimarima mabarari tu maĝuri.”

³⁹ Taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari kota ĝekirato, “Vevaĝa-riba taumu o, vevaĝa-vese namona tu maniĝa.” ⁴⁰ Benamo moĝa murina na asi ma ĝedanaĝi-ĝenoĝoiato, ĝegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ĝena Vereĝauka?

Mataio 22:41-46; Mareko 12:35-37

⁴¹ Iesu na ekirarito, ekirato, “Ĝia tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ĝetoni? ⁴² Davida tu Salamo nuĝanai ekirato, ‘Barau na ĝegu Vereĝauka ekiraiato:

Au ġimagu aroribana rekenai bono tanu,
⁴³ bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi
 kwakumu gaburenai batorerini.’

⁴⁴ Davida na Keriso tu ‘Vereġauka’ etato. Kamasi
 nai Keriso tu Davida natuna?”

*Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari
 ġeri ġofaġofa*

*Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 11:37-
 54*

⁴⁵ Tarimarima mabarari ġoirari ai Iesu na ġena
 mero ekirarito, ekirato, ⁴⁶ “Taravatu ġevevaġa-
 riba iaġiani tarimari ġerina lorimi boġono vetore.
 Ġia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi
 gaburi ai beġene rakaorakao, tarimarima na
 beġene vaġa-namori urari ai. Rubu nuġari ai ema
 ġani-vegogo gaburi ai ġeri ura tanutanu namori
 ai beġene tanu. ⁴⁷ Ġia na vabu ġeri numa ma
 farefare ġevaġa-koririni. Ġeri ġauġau tu mauka
 kenene, senaġi ġeġofaġofani. Moġesi ġeveini tari-
 mari meto barego vedaurea beġe ġabini.”

21

Vabu ġena boubou monina

¹ Iesu eboġe-vaisto nai, moni vovoka tarimari
 ġeri boubou moni mauġai ġeġurato-ġoi eġitarito.

² Asi-ġena ema asi-ġana vabuna ta eiaġomato,
 eġitaiato, ġena moni misiri ruarua moġo eġura-
 riġorito, (mai tu noġa moġo toea sebona kavana).

³ Benamo Iesu ekirato, “Moġoni, au na akiramini,
 mai vabu na beġuraia monina tu mabarari ġeri
 vini bevanaġiri. ⁴ Korana mabarari ġeri moni
 vovoka ġerina koturi moġo beġe vini, senaġi

mai vabu tu ġena moni misina ġenana moġo, ġena maġuri ai bere vevaġa-kava-iaġiri dagarari mabarari beġurari.”

*Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito
Mataio 24:1-14; Mareko 13:1-13*

⁵ Iesu ġena mero kota na Rubu Veaġa ġeguruġa-iaġiato, ġitaġitana ma marevana, ma ġena fore namori ġesi ema Barau ġevarevare-viniato varevare dagarari namori na ġevaġa-veraiato, ġetato. Senaġi Iesu ekirato, ⁶ “Ġarona beraġasini, mainai ġoġitarini dagarari mabarari tarima tari na beġe vare bubu-riġorini, fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni.”

⁷ Benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, aitoma beġorani? Ema beġorani nai, kamara vetoġa na bevaġa-moġoniani?” ⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi lorimi boġono vetore, beġe ġofamini ġesi. Korana tu tarimarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Tarimana tu au maiġegu!’ ema, ‘Ġarona beraġasi!’ beġe toni. Senaġi ġia muriri ai asi boġono raka. ⁹ Bema ġomi na vetari o tuari gururi e gururaġe boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Mai dagara beġe ġora-guineni, senaġi dokona asi roġo beraġasini.”

¹⁰ Iesu ma ekirato, “Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. ¹¹ Gabu ġutuma nuġari ai tano beġe iagaiagani, doġe beġe ġorani, ema tarimarima ġutuma keve beġe doġarini ta ġenana bevanaġini ta ġenai. Vevaġa-gari vetoġari baregori guba na beġe foforini.

¹² Senaḡi mo dagara roḡosi beḡene ḡora nai, ḡia na ḡomi beḡe ḡabimini, beḡe vaḡa-midigumini. Rubu ai beḡe vaḡa-kotamini, dibura numari ai beḡe tore-toḡamini. Kini e gavana ḡoirari ai beḡe ḡori-iaḡomini, korana au ḡoḡabi-raḡeguni nai. ¹³ Mai tu ḡomi ḡemi nega namona au vaḡa-moḡonigu ai boḡo iaḡoni. ¹⁴ Boḡono vetuḡamaḡi, ḡemi vevaḡa-veše guruḡari asi boḡono tuḡamaḡi-guine guineri, ¹⁵ korana tu au na guruḡa e iaunega bavinimini, beḡe baru-vinimini tarimari na beḡe kira-ḡoimini, senaḡi asi beḡe kokoreni.

¹⁶ Tamami, sinami, kakami, tarimi, garagarami, e ḡatami na tarimarima ḡimari ai beḡe re-vamini. Ḗomi kota maki beḡe vaḡi-masemini. ¹⁷ Tarimarima mabarari na beḡe iau-rakavamini, korana au ḡoḡabi-raḡeguni nai. ¹⁸ Senaḡi debami ḡuiri sebona maki asi berekwa-rekwani. ¹⁹ Boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini nai tu, boḡo maḡurini.”

Ierusalembe beḡe vaḡa-rakavaiani

Mataio 24:15-21; Mareko 13:14-19

²⁰ “Vetari o tuari doḡorori na Ierusalembe beḡe tanu-ḡeḡeraḡiani boḡo ḡitaiiani, benamo boḡo rib-ani, Ierusalembe dori ḡevaḡa-rakavaiani. ²¹ Mo negai Iudeai ḡetanuni tarimari tu ḡoro ḡana beḡene raga-iaḡo. Vanuḡa barana Ierusalembe nuḡanai ḡetanuni tarimari tu, vanuḡa beḡene raga-kwanea, ema gunikai ḡetanuni tarimari tu vanuḡa barana nuḡanai asi beḡene raka-toḡa. ²² Korana mo negai tu Barau na tarimarima ḡeri rakava voini bevinirini Buka Veḡai ḡetore-guineato vaḡa-moḡoniri. ²³ Vavine ma baniri e ḡabi-variḡu vavineri kika ma vetuḡari! Midigu

barego mai tano ai beḡe raḡasini, ema Barau na ḡena bese tarimari bevaḡa-maoro vinirini. ²⁴ Tarima kota tu vetari baḡari na beḡe vaḡi-maserini, kota tu beḡe ḡabi-maḡuririni, tanobara mabarari ḡana beḡe ḡori-iaḡorini, beḡea diburarinini; ema irau bese tarimari na Ierusalema beḡe fana-tariani, beiaḡoni mo, ḡeri ḡaro bea korini.”

*Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma
Mataio 24:29-31; Mareko 13:24-27*

²⁵ “Ḡaro, ḡue, ema visiḡu nuḡari ai vetoḡa beḡe ḡorani. Tanobara beseri davara ema ureure gururi ai beḡe gari-rakavani. ²⁶ Tarimarima beḡe keto-founi gari dainai, ḡeri tuḡamaḡi maki roḡo beḡe korini mo beḡe ḡorani dagarari dairi ai; korana tu guba seḡukari beḡe iaḡaiagani. ²⁷ Mo negai Tarimarima Natuna beḡe ḡitaiani, magube nuḡana na beiaḡomani ma seḡukana e ma manana baregona ḡesi. ²⁸ Mo dagara beḡe ḡorani nai, boḡono variḡisi, boḡono boḡe-vaisi, korana vaḡa-maḡurimi tu varau bekavinaḡi.”

*Barabore - Vevaḡa-riba figi ḡauna ḡenana
Mataio 24:32-35; Mareko 13:28-31*

²⁹ Iesu na ḡeri barabore ta ekiraḡiato, ekirato, “Figi ḡauna ema ḡau mabarari ḡoḡitari. ³⁰ Lauri variḡuri ḡefafani ḡoḡitarini, ḡomi ḡoribani, ḡaro ḡena tora taimina varau bekavinaḡi. ³¹ Moḡa ilailanai, ḡomi maki bema boḡo ḡitarini, mai dagara beḡe ḡorani nai, boḡo ribani, Barau ḡena Basileia tu bekavinaḡi.

³² Moḡoni akiramini, mai ḡuru asi bekorini, beiaḡoni mo, mai dagara mabarari beḡe ḡorani.

³³ Guba e tanobara beḡe rekwa-rekwani, senaḡi au ḡegu guruḡa tu asi beḡe rekwarekwani, beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini.”

Boḡono venari

³⁴ “Lorimi boḡono vetore, ḡaniḡani e niuniu ḡutuma, ema tanobara ḡena tuḡamaḡi dagarari na ḡomi nuḡami beḡe vaḡa-metorini ḡesi. Benamo mo ḡaro na nuḡami bevaḡa-farevaḡirini. ³⁵ Korana mo ḡaro tu tanobarai ḡetanuni tarimari mabarari ḡeri ai beraḡasini. ³⁶ Moḡa lorinai boḡono venari, boḡono ḡauḡau ḡaro mabarari ai, beḡe ḡorani dagarari mabarari ḡerina boḡono raga-maḡuri ḡana, korana Tarimarima Natuna ḡoiranai roḡo boḡo ruḡani.”

³⁷ Ḳaro mabarari ai Iesu tu Rubu Veaḡai evevaḡa-ribato-ḡoi, a lavilavi ai tu eraka-rosito-ḡoi, Olive Ḳorona tuḡunai ea genato-ḡoi. ³⁸ Boḡiboḡi iamoiamonai tarimarima mabarari Rubu Veaḡai ḡevegogoto-ḡoi ḡia ḡena guruḡa beḡene seḡaḡia ḡana.

22

Iesu beḡene vaḡia dabarana ḡevetauato

¹ Asi etubuni faraona verekona arana Pasova varau ekavi-naḡito. (Mo tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo, asi evaḡirito verekona). ² Rubu Veaḡa vereri baregori ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari na Iesu beḡene ḡabia, benamo beḡene vaḡi-ḡairia dabarana ḡevetauato, korana tarimarima gariri ḡeveito.

*Iudas na Iesu erevaiato
Mataio 26:14-16; Mareko 14:10-11*

³ Mo negai Satani na Iudas Isakariota, tarima ta gabanana ruarua (12) fakari ai, eborogiato. ⁴ Benamo Iudas eiaḡoto Rubu Veāḡa vereri baregori ema Rubu Veāḡa narinarina tarimari ḡeri vere ḡeri ai, Iesu tu ḡia ḡimari ai kamasi bene tore-kaua dabarana ḡeboioḡa-vegogoato. ⁵ Ḡia ḡeiau-rakavato, ḡekira-toreato, moni beḡe vini-ani, ḡetato. ⁶ Iudas na eḡabi-raḡeato, benamo Iesu ḡia ḡimari ai vekuretoḡai betore-kauani dabarana evetauato-ḡoi.

*Ginitaḡo mamoenā ḡerovina-toreato
Mataio 26:17-25; Mareko 14:12-21*

⁷ Ginitaḡo mamoeni beḡe vaḡirini ḡarona varau eraḡasito. ⁸ Benamo Iesu na Petero ma Ioane etuḡurito, ekirato, “Ḡoiaḡo, Pasova verekona boḡono dabaraia, bitana ḡania.” ⁹ Ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ḡai tu ainai baḡana dabara-torea?” ¹⁰ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Vanuḡa baregonai boḡo raka-toḡani nai, tarima ta nanu gwaḡutuna befaḡaiiani boḡo ḡoitaḡoani. Murina na boḡono iaḡo, ḡia beḡeḡekauni numanai boḡono raḡekau. ¹¹ Benamo numa tarimana boḡono vaḡa-guruḡaia, boḡono kira, “Vevaḡa-riba tauna ekirani, ‘Varivari daiḡutuna tu aiḡa, au ema ḡegu mero ḡesi monai ginitaḡo mamoenā baḡana ḡania?’ ¹² Benamo ḡia na daiḡutu baregona ta numa tuḡunai bevaḡa-ḡitamini, ḡeiareva-toreato. Monai boḡono dabara-torea.” ¹³ Benamo ḡeiaḡoto, Iesu na ekiraḡirito kavana ḡedoḡaririto. Monai vereko ḡedabaraiato.

Ĝani-vegogo veaĝana

Mataio 16:26-30; Mareko 14:22-26; 1 Korinto 11:23-25

¹⁴ Ginitaĝo mamoea beĝe ĝaniani aoana eraĝasito. Iesu tu ĝena apostolo tarimari ĝesi ĝaniĝani gabunai ĝetanu-tarito. ¹⁵ Benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Au ĝegu ura baregona mai ginitaĝo mamoea ĝomi ĝesi bitana ĝani-vegogo-guinea vau, midigu bana ĝani. ¹⁶ Korana tu akiramini, ginitaĝo mamoea asi ma baĝaniani, beiaĝoni mo, ginitaĝo anina korikorina bea foforini Barau ĝena Basileia nuĝanai.”

¹⁷ Benamo Iesu na kapusi ta eĝabiato, evaĝa-namoato, ekirato, “Maiĝa tu ĝoĝabia, mabarami boĝono niua. ¹⁸ Korana tu akiramini, vine nana asi ma banu-ĝenoĝoiani, beiaĝoni mo, Barau ĝena Basileia beiaĝomani vau.”

¹⁹ Benamo Iesu na beredi eĝabiato, evaĝa-namoato, ebuki-ĝutuato, evinirito, ekirato, “Mai tu au tauĝanigu, ĝomi avinimini; maiĝa boĝono veia, au vetuĝamaĝi-iaĝigu ĝana.”

²⁰ Ĝeĝani-ĝosito vau, kapusi ma eĝabiato, ekirato, “Mai kapusi tu Ginitaĝo Variĝuna, au raragu na bevaĝa-moĝoniani, bevebubuni ĝomi vaĝa-maĝurimi ĝana. ²¹ Senaĝi au berevaguni tarimana tu mainai au ĝesi taĝani-vegogoni! ²² Moĝoni, Tarimarima Natuna bemaseni, Barau na ekiraĝi-guineato ilailanai, senaĝi berevaiani tarimana vetuĝana kekei!” ²³ Benamo tauĝeri ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝia deikara na moĝesi beveiani.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 20:25-28; Mareko 10:42-45

24 Benamo Iesu ġena mero tauġeri ġeveġare-veġareto, deikara ġia fakari ai barego lelevaġi. 25 Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Irau bese tarimari ġeri vere na tarimarima ġedori-naġinaġirini, ema veguine-iaġi tarimari baregori na ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini, ema tarimarima na beġene vevato-iaġiri ġetoni. 26 Senaġi ġomi tu dia moġesina. Ġomi fakami ai tau guinena tu tau muriseinai bene iaġo, ema vere tauna tu vetuġunaġi taunai bene iaġo. 27 Dei tu barego, ġaniġani gabunai etanu-taġoni tarimana ba vetuġunaġi tarimana? Ġaniġani gabunai etanu-taġoni tarimana, ene? Senaġi au tu ġomi fakami ai vetuġunaġi tarimana noġa.

28 Ġomi tu au ġeribaġaniguto-ġoi nai, ġotanu-gwaġiġito-ġoi tarimami. 29 Moġa lorinai au Tamagu na maoro eviniguto, Basileia ta au ġegu ekiraġiato ilailanai, au maki Basileia ta ġomi ġemi akiraġiani. 30 Benamo ġomi maki au ġegu Basileiai bita ġaniġani-vegogoni e bita niuniu-vegogoni, ema ġomi teronai o vere seari ai boġo tanuni, Israela beseri gabanana ruarua (12) boġo vaġa-maoro vinirini.”

Iesu na Petero ġena vekira-ġuniġau ekiraġi-toreato

Mataio 26:31-35; Mareko 14:27-31; Ioane 13:36-38

31 “Simona, Simona o, noseġaġi! Au na akiramini, Barau na Satani maoro eviniato, ġomi bene ribaġanimi, namo e rakava bene tore-kirari ġana, noġa iaraġa tarimana na widi ema momo etore-kirarini kavana. 32 Senaġi au na ġemu varau aġuriġurito, ġemu veġabidadama asi bene keto

ġana. Benamo ma bovetuġamaġi-ġenoġoini au ġegu ai nai, tarikakamu bono vaġa-kokoreri.”

³³ Petero evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, au tu ġoi ġesi dibura numai beġe torerani ema bita mase-vegogoni!” ³⁴ Iesu ekirato, “Petero, au na akiramuni, toma kokoroku asi begoġini, beiaġoni mo, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni, bokirani, ‘Au tu asi ribagu ġia,’ botoni.”

Nega rakavana

³⁵ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na ġomi atuġumito nai, asi ġemi fusefuse, dura, o tamaka. Ġomi dagara tai ġorabuto ba? Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Asiġina!”

³⁶ Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Senaġi toma ġomi deikara ma ġena fusefuse ema dura, bene ġabiri; ema deikara asi ġena vetari baġana, ġena koudi bene voivoi-iaġia, benamo ta ma bene voia. ³⁷ Korana au na akiramini, Buka Veaġa nuġanai ekirani, ‘Seġafore tarimari ġesi beġe iavi-vegogoani.’ Mo guruġa au ġegu ai bemoġonini.” ³⁸ Iesu ġena mero ġevaġa-veseto, ġekirato, “Noġitaia, Vereġauka, vetari baġari ruarua maiġeri.” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Benamo!”

Iesu eġuriġurito Getesemane ai

Mataio 26:36-46; Mareko 14:32-42

³⁹ Benamo Iesu tu vanuġa barana eraga-kwaneato, Olive Ġorona ġana eiaġoto eveito-ġoi kavana. Ġena mero ġia murinai ġerakato. ⁴⁰ Monai ġeraġasito, benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Boġono ġauġau, be

veribaḡani ai asi boḡono moira.” ⁴¹ Benamo ḡereḡana eraka-ḡerevaḡito, fore tafiurini ḡea keto-tarini ḡena manaḡa ilailanai, benamo evetui-tarito, eḡuriḡurito. ⁴² Ekirato, “Tamagu o, bema nuḡamu ilaila nai, mai midigu bedina au ḡeguna noma ḡabi-vaḡia; senaḡi dia au ḡegu ura, ḡoi ḡemu ura moḡo.”

[⁴³ Benamo aneru ta guba na emariḡoto, Iesu kokore eviniato. ⁴⁴ Midigu barana na ḡia nuḡana evaḡa-vonuato, benamo eḡauḡauto ma nuḡana mabarana ḡesi, eiaḡoto mo, seḡurina tano ai eriḡoto rara kabudona noḡa.] ⁴⁵ Eḡauḡau-ḡosito vau, evariḡisito, ḡena mero ḡeri ai eḡenoḡoi-iaḡoto, genari ai eḡoitaḡorito, dabarari ḡedokoto nai. ⁴⁶ Benamo ḡia na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Karase nai ḡomi ḡogenani? Ḡovariḡisi, ḡoḡuriḡuri, be veribaḡani ai asi boḡono moira.”

Iesu tuari tarimari na ḡeḡabi-tariato

Mataio 26:47-56; Mareko 14:43-50; Ioane 18:3-11

⁴⁷ Iesu roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, tarimarima ḡutuma ḡeraḡasito, Iudas, mero ta gabanana ruarua (12) fakari ai, ḡia na eḡori-kaurito. Iesu eiaḡo-viniato bene veraua ḡana. ⁴⁸ Senaḡi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Iudas o, Tarimarima Natuna verau na borevaiani ba?”

⁴⁹ Iesu sevinai ḡeruḡa-taḡoto merori na ḡeḡitaiato kara beḡorani, benamo ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vetari baḡana na baḡana basiri ba?” ⁵⁰ Benamo ḡia ta na Rubu Veaḡa verena baregona ḡena vetuḡunaḡi tarimana vetari baḡana na

eiaġo-viniato, benamo seġana aroribana ebasi-vaġiato. ⁵¹ Senaġi Iesu ekirato, “Benamo, ġovaġa-dokoa!” Mo tarima seġana eġabi-karaiato, evaġa-namoato.

⁵² Benamo Iesu ġabiġabina ġeiaġomato tari-mari, Rubu Veaġa vereri baregori e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeri baregona ema Iuda vereri ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi boġo iaġoma ma ġemi vetari baġari e ma ġemi fato ġesi, noġa moġo seġafore tarimana ta ġabiġabina ġoro iaġoma kavana? ⁵³ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veaġa nuġanai, senaġi asi ġoġabi-tariguto. Mai tu ġomi ġemi nega, mukuna (o Satani) ġena seġuka negana.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:57-58; 26:69-75; Mareko 14:53-54; 14:66-72; Ioane 18:12-18; 18:25-27

⁵⁴ Benamo ġia na Iesu ġeġabi-tariato, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa ġana ġeġori-iaġoato. Petero maki ġia murinai erakato, senaġi ma fakana. ⁵⁵ Numa maġuna nuġanai tarima kota na karava ġevaġa-ġaraiato, benamo ġetanu-ġeġeraġiato. Petero maki ġia seviri ai etanutarito. ⁵⁶ Benamo vetuġunaġi ġuiatona ta na karava mamananai eġitaiato, eġita-karakaraiato, ekirarito, ekirato, “Mai tarima maki Iesu ekavaiato-ġoi!” ⁵⁷ Senaġi ġia evekira-ġuniġauto, ekirato, “Ġoi vavine, au tu asi ribagu ġia!”

⁵⁸ Nega kotuna evanaġito nuġanai, tarima ta na Petero eġitaiato, ekiraiato, “Ġoi maki ġia karori ta!” Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi tau, au tu asiġi!” ⁵⁹ Aoa ta evanaġito vau, tarima ta

ma eguruḡato ma nuḡana mabarana ḡesi, ekirato, “Moḡoni, ḡia maki Iesu ḡesi tarimana ta, korana ḡia maki Galilea tauna!” ⁶⁰ Senaḡi Petero evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡoi tau, au asi ribagu ḡoi kara okiraḡiani!” Ḡia roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, kokoroku egoḡito.

⁶¹ Benamo Vereḡauka eruḡa-kureto, ḡia na Petero eḡitaiato nai, Vereḡauka ḡena guruḡa etuḡamaḡi-doḡariato, ekiraiato, “Toma kokoroku asi begoḡini, beiaḡoni mo, ḡoi na au vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni.” ⁶² Benamo Petero erakarosito, etaḡi-rakava rakavato.

Iesu ḡevaseva-vaseva iaḡiato

Mataio 26:67-68; Mareko 14:65

⁶³ Iesu ḡenariḡauato tarimari na ḡevaseva vaseva-iaḡiato e ḡekwariato. ⁶⁴ Matana ḡekumuḡauato, ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡoi tu peroveta tarimana, be nokiraḡia, dei na bekwarimu?”

⁶⁵ Guruḡa rakavari ḡutuma ḡia ḡeviniato.

Iesu kanisoro tarimari ḡoirari ai

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Ioane 18:19-24

⁶⁶ Elaḡanito, Iuda vereri, e Rubu Veḡa vereri baregori, ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ḡeraka-vegogoto. Iesu ḡeḡori-iaḡoato Iuda kanisoro tarimari ḡoirari ai. ⁶⁷ Benamo ḡekiraiato, ḡekirato, “Nokira-varama, ḡoi tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna), ba?” Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Bema au na bakiramini, ḡomi na asi boḡo vaḡa-moḡoniguni, ⁶⁸ ema bema vedanaḡi ta bavini-mini, asi boḡo vaḡa-veseguni. ⁶⁹ Senaḡi toma

beiaḡoni mo ḡoira laḡaniri ai, Tarimarima Natuna tu Seḡuka Barauna ḡimana aroribanai betanutaḡoni.”

⁷⁰ Benamo mabarari ḡekirato, “Be, ḡoi tu Barau Natuna otoni?” Ġia evaḡa-veseto, ekirato, “Ġomi na ḡokiraḡiani maniḡa.” ⁷¹ Ġia ḡekirato, “Karase vevaḡa-moḡoni tarimari tari roḡo tavetaurini? Ġia tauḡena muruna na bekiraḡia bita seḡaḡia.”

23

Iesu Pilato ḡoiranai

Mareko 15:1-5; Ioane 18:28-38

¹ Benamo vegogo tarimari mabarari ḡevariḡisito, Iesu ḡeḡori-iaḡoato gavana Pilato ḡenai. ² Monai ḡeḡofaḡofa-iaḡiato, ḡekirato, “Mai tarima maiḡa baḡa doḡaria, ḡai ḡema bese tarimari eḡorikau-kerererini, ekirani, Kaisara, Roma ḡeri vere, ḡena takesi moniri asi beḡene vinia etoni, ema tauḡena evekiraḡini, ḡia tu Keriso, Barau na ekiraḡi-toreato verena o kinina.”

³ Benamo Pilato na edanaḡiato, ekirato, “Ġoi tu Iuda tarimari ḡeri vere ba?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Oi, okiraḡiani maniḡa.” ⁴ Benamo Pilato na Rubu Veaḡa vereri baregori e tarimarima ḡutuma ekirarito, ekirato, “Kerere ta asi badoḡaria mai tarima ḡenai.” ⁵ Senaḡi mo tarimarima roḡo ḡeḡiḡiraḡeto, ḡekirato, “Ġia ḡena vevaḡa-riba guruḡari na Iudea tarimari mabarari nuḡari evei-veḡonurini. Galileai esinaiato mo beiaḡoma mai gabu ai.”

Iesu Heroda ḡoiranai

⁶ Mo guruḡa eseḡaḡiato nai, Pilato evedanaḡito, ekirato, “Mai tarima tu Galilea tarimana ba?”
⁷ Benamo Pilato eribato, Iesu tu Heroda ḡena seḡuka gaburenai nai, Iesu Heroda ḡenai ḡetuḡu-iaḡoato. Ḣia maki Ierusalemi mo ḡaro ai.
⁸ Heroda eiaku-rakavato Iesu eḡitaiato nai, korana Heroda na Iesu varina eseḡaḡiato, ema kai-veḡata evaḡa-nogato Iesu bene ḡitaia ḡana. Ḣia eurato Iesu na nuḡa-farevaḡi veiḡari kota bene veiri bene ḡitari. ⁹ Moḡa lorinai vedanaḡi ḡutuma Iesu edanaḡiato, senaḡi ḡia asi evaḡa-veseto. ¹⁰ Rubu Veaḡa vereri baregori ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari monai ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi, Iesu ḡeḡofaḡofa-iaḡi lelevaḡiato-ḡoi. ¹¹ Heroda ema ḡena vetari tarimari o soldia na Iesu ḡerikiriki-iaḡiato-ḡoi, ḡevei-veḡare veḡareato, ema dabuḡa namona ta ḡevaḡa-dabuḡa-iaḡiato, benamo ma ḡetuḡu-ḡenoḡoiato Pilato ḡenai. ¹² Pilato ema Heroda ḡevebaru-vevinito-ḡoi, senaḡi mo ḡaro ai ḡeveḡata-ḡenoḡoito.

Iesu vaḡa-ruaruana Pilato ḡoiranai

Mataio 27:15-26; Mareko 15:6-15; Ioane 18:38-19:16

¹³ Pilato na Rubu Veaḡa vereri baregori, e Iuda vereri, ema tarimarima mabarari ekea-vegororito, ¹⁴ ekirarito, ekirato, “Ḣomi na mai tarima boḡo ḡori-iaḡomaia au ḡegu ai, ḡokirani, ḡia na tarimarima eḡorikau-kerererini ḡotoni. Toma au na ḡomi ḡoirami ai ḡemi guruḡa bave-tauri, senaḡi kerere ta asi badoḡaria. ¹⁵ Heroda maki kerere ta asi edoḡariato ḡia ḡenai nai, ma

betuġu-ġenoġoi iaġomaia ġita ġerai. Ġomi na ġoġitaiani, ġia tu rakava ta asi eveiato bene mase ġana. ¹⁶ Moġa lorinai au na mai akwariani vau baruġaiani.” [¹⁷ Vanaġivanaġi eveini kavana Pilato na Pasova verekona ġaronai dibura numai etanuni tarimana ta beruġaiani.]

¹⁸ Senaġi tarimarima mabarari ġekoġo-vegogoto, ġekirato, “Bono vaġia! Barabas noruġaia, novinima!” ¹⁹ Barabas tu dibura numai ġekou-ġauato, korana vanuġa barana nuġanai ġevevaġito ema tarima ta ġevaġi-maseato nai.

²⁰ Pilato enuġa-vekwaraġito Iesu bene ruġaia, moġa lorinai tarimarima ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ²¹ senaġi ġia ma ġekoġo-ġenoġoi ġenoġoito-ġoi, ġekirato, “Novaġa-satauroa, novaġa-satauroa!”

²² Nega vaġa-toitoina evaġa-guruġarito, eki-rato, “Karase nai, kamara rakava mai tarima na eveiato? Au na rakava ta asi aġoitaġoani eveiato bene mase ġana. Moġa lorinai au na mai akwariani vau baruġaiani.”

²³ Senaġi ġia ġekoġoto ma nuġari mabarari ġesi, ġekirato, novaġa-satauroa; benamo dokonai ġia ġeri ura ekwalimuto. ²⁴ Benamo Pilato na ġia ġeri ura eġabi-raġeato. ²⁵ Mo vevaġi ema vaġivaġi dainai dibura numanai etanuto tarimana, eruġa-fitoġaiato ġeri noġinoġi ilailanai, a Iesu tu evinir-ito ġeri ura veiġana beġene veia.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Ioane 19:17-27

²⁶ Vetari tarimari na Iesu ġeġori-rosiato, benamo ġeġori-iaġoato-ġoi nai, tarima ta ġesi ġevedoġarito, Simona, Kurene tarimana, ġia tu gunika na ema raka-rosito vanuġa barana ġana eiaġoto-ġoi nai, tuari tarimari na ġeġabi-tariato, satauro ġia faġanai ġetore-kauato. Ġia na satauro efaġaiato, benamo Iesu murina na eiaġoto-ġoi.

²⁷ Tarimarima ġutuma tu Iesu murinai ġerakato. Ġia vefakari ai tari tu vavine, ġia tu Iesu taġina ġeveito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. ²⁸ Benamo Iesu eruġa-kureto, evaġa-guruġarito, ekirato, “Ierusalem vavinemi! Au taġigu asi ġotaġi, senaġi tauġemi taġimi ema natumi taġiri ġovei. ²⁹ Korana ġaro rakavari beġe iaġomani, tarimarima maġesi beġe kirani, ‘Sinage gabani vavineri ema ratari asi ġerururini vavineri beġene iaku!’ ³⁰ Benamo ġoro baregori beġe vaġa-guruġarini, beġe kirani, ‘Ġai iatamai ġoketokau!’ ema ġoro keiri beġe kirarini, ‘Ġai ġolautarima!’ ³¹ Bema au, ġau maġurigu, na maġesi beġe veiguni nai tu, ġomi, ġau matuġumi, kamasi beġe veimini?”

³² Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġeġori-rosirito ġia ġesi beġene vaġa-sataurori ġana. ³³ Gabu ta arana “Deba Ġavana” ai ġeraġasito. Monai seġafore tarimari ġesi ġevaġa-satauroato, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. ³⁴ Iesu ekirato, “Tamagu o, ġeri rakava bono tuġamaġi-fitoġari, korana kara ġeveiani ġia asi ribari.” Benamo laki ġerena ta ġeveiato vau, ġena dabuġa ġevarerito.

³⁵ Tarimarima ġeruġa-tarito, ġe-marereto-

gōi, ema Iuda tarima baregori na gērikiriki-iaḡiato-gōi, gēkirato, “Gīa na tarima tari evaḡa-maḡuririto, a gīa tauḡena tu asi bevevaḡa-maḡurini bema gīa Keriso, Barau na eḡabi-viriḡiato vevaḡa-maḡuri tauna.” ³⁶ Vetari tarimari na maki ḡevaseva-vaseva-iaḡiato, gīa ḡenai ḡeiaḡoto, vine nanuna mamakina ḡeduḡi-viniato, ³⁷ benamo gēkirato, “Bema gōi Iuda tarimari ḡeri vere otoni, gōi tauḡemu novevaḡa-maḡuri.” ³⁸ Toretore ta maki gīa iatanai ḡetoreato, ekirato: “MAI TU IUDA TARIMARI ḠERI VERE.”

³⁹ Seḡafore tarimana ta, gīa ḡesi ḡevaḡa-satauro vegogoato tarimana, na evaneato, ekirato, “Goi tu dia Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna)? Gōi tauḡemu novevaḡa-maḡuri, ḡai maki novaḡa-maḡurima!” ⁴⁰ Gīa karona na ekira-gōiato, ekirato, “Goi Barau garina asi ogarini? Gōi maki bomaseni gīa ilailanai. ⁴¹ Dagara sebona, ḡita taura ruarua tamaseni ḡera rakava voiri dainai, senaḡi mai tarima tu asi ḡena veirakava.” ⁴² Benamo gīa na Iesu enoḡiato, ekirato, “Iesu, ḡemu Basileia boḡabiani nai, au maki bono tuḡamaḡigu.” ⁴³ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Moḡoni akiramuni, toma ḡaro ai gōi tu au ḡesi paradaiso ai.”

Iesu ḡena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Ioane 19:28-30

⁴⁴ Ḡaroḡota, horaḡauna 12 koloko varau eḡabiato, ḡaro ḡena seḡuka ekorito, tanobara mabarana mukuna na eḡabi-ḡauato, eiaḡoto mo, horaḡauna 3 koloko. ⁴⁵ Benamo Rubu Veaḡa

nuġanai veaġa lelevaġi daiġutuna kouġauna dabuġana o ketin evedare-kikimato.

⁴⁶ Iesu ekoġoto, ekirato, “Tamagu o, iaukagu tu ġoi ġimamu ai atoreani!” Eguruġa-ġosito vau emasefo.

⁴⁷ Vetari verena na mo veiġa eġitaiato, benamo Barau evaġa-raġeato, ekirato, “Moġoni veġata, mai tarima tu vei-iobukaiobuka tarimana!”

⁴⁸ Marere tarimari ġutuma na mo veiġa eġorato dagnarana ġeġitaiato, benamo kobari ġeifarito, ġevetuġamaġi-rakavato, ġeri numa ġana ġeġenoġoito.

⁴⁹ Senaġi Iesu ġeribaiato tarimari mabarari, Galilea na ġia murina na ġeiaġomato vavineri maki, manaġai ġeruġato, ġeġorato dagnarari ġeġitarito.

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15:42-47; Ioane 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Tarima ta arana Iosefa etanuto-ġoi Iudea vanuġana Arimatea nuġanai. Ġia tu varina namo tarimana ta, Barau ġena Basileia evaġa-nogaġato-ġoi. Ġia maki Iuda kanisoro tarimana, senaġi ġevekira-toreto veiġana asi eġabi-raġeato.

⁵² Benamo Pilato ġenai eiaġoto, Iesu tauġanina bene ġabi-riġoa etato. ⁵³ Moġa murinaġi Iesu tauġanina eġabi-riġoato, dabuġa kurokuro na mona na ekumuato, gara gabuna fore ġebasiato kouġanai etore-toġaiato. Mo gara tu variġuna, nuġanai mase ta roġosi beġere torea. ⁵⁴ Mo veiġa tu Fraidei lavilavi ai eġorato, Sabadi ġana ġevei-toreato-ġoi ġarona, Sabadi dori eraġasito nai.

⁵⁵ Galilea na Iesu ġesi ġeiaġomato vavineri, Iosefa murina na ġeiaġoto, gara kouġana ema Iesu tauġanina aiġesi etore-toġaiato ġeġitaiato.

⁵⁶ Benamo ġeġenoġoito Ierusalemata sitina ġana, muramura ma bonari ema daudau muramurari ġeġabi-torerito.

Sabadi ai ġeiaġaraġito taravatu ekirani lorinai.

24

Iesu evariġisi-ġenoġoito

Ioane 20:1-10

¹ Fura ġarona ġiniguinenai o Sandei ai, vavine tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana ġeiaġoto, muramura bonari namori ġerovina-torerito da-garari ġeġwa-iaġorito. ² Gara kouġana forena tu kure-veġita, irau ai vetore ġeġitaiato. ³ Gara kouġana na ġeraka-toġato, senaġi Iesu Vereġauka tauġanina tu asi ġedoġariato. ⁴ Ġia roġo mo ġedaradarato-ġoi nuġanai, tau ruarua ġia seviri ai ġeruġa-tarito, ġeri dabuġa tu kuro-ġaroġarori.

⁵ Vavine tu ġegari-rakavato, tano ai ġetutuġu-tarito, benamo mo tarima na ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Karase nai maġuri tarimana mase gabunai ġovetauani? ⁶ Ġia tu dia mainai; mase na ma bevariġisi-ġenoġoi. Galileai etanuto-ġoi nai, evaġa-guruġamito guruġana boġono tuġamaġia,

⁷ ekirato, ‘Tarimarima Natuna tu rakava tarimari ġeri ai beġe revaiani, beġe vaġa-satauroani, ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.’ ”

⁸ Benamo vavine na mo guruġa ġetuġamaġi-doġariato. ⁹ Gara ġeraga-kwaneato, ġeġenoġoito, mo dagara eġorato dagarana varina mabarana

Iesu ġena mero gabanana sebona (11) ma karori ġesi ġekira-vararito. ¹⁰ Vavineri tu maiġeri: Maria, Magadala vavinena, e Ioana, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema karori tari maki. Ġia na mai vari Iesu ġena apostolo tarimari ġeri ġekiraġito. ¹¹ Senaġi vavine ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito, korana apostolo ġetuġamaġito, ġia noġa ġeguruġa-babobaboto-ġoi. ¹² Senaġi Petero tu evariġisito, eraga-iaġoto, gara kouġanai ea boġe-toġato, senaġi Iesu ġekumuato dabuġari moġo eġitarito. Benamo numa ġana eġenoġoi-iaġoto nuġanai, ġeġorato dagarari etuġamaġirito nai, eġaba-rakavato.

Iesu Emausa dabaranai eforito
Mareko 16:12-13

¹³ Mo ġaro sebonai Iesu ġena mero ruarua tu Emausa vanuġana ġana ġeiaġoto; mo gabu ġena manaġa Ierusalemna na tu 11 kilomita kavana. ¹⁴ Ġerakato-ġoi nuġanai, ġeġorato dagarari ġeguruġa-guruġa iaġirito-ġoi. ¹⁵ Ġeri raka guruġa-guruġai Iesu maki eraka-kavi-iaġoto, ġia ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi. ¹⁶ Senaġi tauri ruarua asi ġeribato ġia tu dei.

¹⁷ Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġomi tu kara mai dabarai ġoraka-guruġa guruġa-iaġiani?” Benamo tauri ruarua ġeruġa-tarito, ġeboġe-vetuġato. ¹⁸ Benamo ġia ta, arana Kleopa, na evaġa-veŋeato, ekirato, “Ierusalemna ġana ġeiaġomato tarimari fakari ai betaġu ġoi moġo ġereġamu mainai beġe ġora dagarari asi ribamu?” ¹⁹ Iesu evedanaġito, ekirato, “Kamara dagara?” Ġia

ġevaġa-veseto, ġekirato, “Iesu, Nasareta tari-
mana, ġenai ġeġorato dagarari. Ġia tu peroveta
tarimana, Barau ġoiranai e tarimarima mabarari
ġoirari ai ġena veiġa ema ġena guruġa maki ma
seġukari. ²⁰ Ġita ġera Rubu Veaġa vereri baregori
ema ġera veġorikau tarimari na ġerevaiato bene
mase ġana, ġevaġa-satauroato. ²¹ Senaġi ġai
ġatuġamaġito, ġia na Isaraela tarimari bevaġa-
maġuririni.

Mai dagara eġorato beiaġoma toma tu varau
ġaro toitoi beġe iaġo. ²² Moġa iatanai, ġema
vavine tari na ġai nuġama beġe vaġa-farevaġiri.
Ġia tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana beġe iaġo.
²³ Senaġi tauġanina asi beġe doġaria. Benamo
beġe ġenoġoi-iaġoma, beġe kira tu, aneru beġe
ġitari, mo aneru na beġe kirari, ‘Ġia tu varau
bemaġuri-ġenoġoi,’ beġesi. ²⁴ Ġai karoma tari
maki gara ġana beġe iaġo, vavine na beġe kiraġia
kavana beġe doġaria, senaġi Iesu asi beġe ġitaia.”

²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi
tu babo, peroveta tarimari ġeri guruġa vaġa-
moġoniri ai maki kwaibo rakava! ²⁶ Keriso tu
moġesi bene midigu-midigu murinai vau, mareva
namonai bene raka-toġa, ene?” ²⁷ Benamo ġia
varina Mose e peroveta tarimari ġeri bukai ema
Buka Veaġa mabarana maki ġetorerito guruġari
aniri evaġa-ribarito.

²⁸ Ġeiaġo-viniato-ġoi vanuġana Emausa
ġekavinaġiato, benamo ġia tu bene raka-vanaġi
etato. ²⁹ Senaġi ġekira-ġoiato, ġekirato, “Ġai ġesi
notanu, korana belavilavi ema ġaro maki mai

emukunani bene.” Benamo ġia ġesi ġerakatoġato, ġetanuto. ³⁰ Ġaniġani gabunai ġetanutaġoto-ġoi nai, Iesu na beredi eġabiato, evaġa-namoato, edudu-ġutuato, tauri ruarua evinirito. ³¹ Benamo matari ġevekeoto, ġeribato mo tu ġia. Senaġi ġia tu ġoirari ai erekwa-rekwato.

³² Benamo tauri ruarua ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, “Dabarai evaġa-guruġarani-ġoi nai, ema Buka Veaġai ġetorerito guruġari aniri ġera ekiraġi-maġatarini-ġoi nai, ġita nuġara tu ġeseġuseġuni-ġoi, noġa moġo karava na ġeġararini-ġoi, ene?”

³³ Benamo maoromaoro ġevariġisito, Ieruselema ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto, Iesu ġena mero gabanana sebona (11) ma karori ġesi vegogo-taġori ai ġedoġaririto. ³⁴ Ġia na tauri ruarua ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Moġoni veġata, Vereġauka tu bevariġisi-ġenoġoi ema Simona ġenai maki efoforito.” ³⁵ Benamo tauri ruarua na dabarai eġorato dagarana ema kamasi Iesu na beredi edudu-ġutuato vauro, Iesu ġia na ġeġita-leaiato ġeri ġekiraġito.

Iesu tu ġena mero ġeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Ioane 20:19-23

³⁶ Mo tarima ruarua roġo ġeguruġato-ġoi nuġanai, Vereġauka ġia fakari ai eruġa-rosito, benamo ekirarito, ekirato, “Maino ġemi ai bene tanu.” ³⁷ Ġia tu nuġari maki ġefarevaġi-rakavato ema ġegarito, ġia mataboru ġekirato, murava ta ġeġitaiao. ³⁸ Senaġi ġia ekirato, “Karase nai nuġami beġe vekwaraġi-rakava? Kara dainai

gōdaradarani? ³⁹ Ĝimagu ema kwakugu ĝoma ĝitari, benamo boĝono riba mai tu au. Ĝoma ĝabikaragu, benamo boĝono riba, korana murava tu asi viriĝona ema asi turiĝana, ĝoĝitaguni au tu ma viriĝogu e ma turiĝagu.” ⁴⁰ Moĝesi ekirato, benamo ĝimana ema kwakuna evaĝa-ĝitarito. ⁴¹ Senaĝi ĝia tu roĝo ĝedaradarato-ĝoi ĝeri iaku ema ĝeri nuĝa-farevaĝi dainai; benamo Iesu na edanaĝirito, ekirato, “Ĝaniĝani tari maniĝeri ba?” ⁴² Ĝia na maĝani-kone gabugabuna ta ĝeviniato. ⁴³ Benamo Iesu na eĝabiato, ĝoirari ai eĝaniato.

⁴⁴ Benamo evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Au tu roĝo ĝomi ĝesi tatanu-vegogoto-ĝoi nai, akiramito-ĝoi: Mose ĝena taravatu e peroveta tarimari ĝeri guruĝa ema Salamo ai au varigu ĝetorerito guruĝari mabarari beĝe moĝonini.” ⁴⁵ Benamo Iesu na nuĝari ekeorito, Buka Veaĝa guruĝari aniri beĝene tuĝamaĝi-fakari ĝana. ⁴⁶ Ma ekirarito, ekirato, “Maiĝesi ĝetoreato: Keriso tu moĝesi roĝo bemidigu-midiguni, ema ĝaro vaĝa-toitoinai mase na ma bevariĝisi-ĝenoĝoini. ⁴⁷ Ema ĝia aranai vetuĝamaĝi-kure ema rakava tuĝamaĝi-fitoĝari beĝene ĝobata-iaĝi-rovorovori tanobara mabarari ai, Ierusalem na bene vematama. ⁴⁸ Mai dagara vaĝa-moĝoniri tarimami tu ĝomi. ⁴⁹ Au tauĝegu na tu Tamagu na ekiraĝi-toreato Iaukana batuĝuani, iatami ai befoforini. Ĝomi tu Ierusalem ai boĝono tanu, bene iaĝo mo, guba na bemariĝoni seĝukana boĝo ĝabiani.”

*Iesu Barau na eĝabi-varaĝeato guba ĝana
Mareko 16:19-20; Apostolo 1:9-12*

⁵⁰ Moĝa murinai Iesu na Ierusalemā na eĝori-rosirito, ĝeiaĝoto mo, Betania ĝana, benamo ĝimana eĝabi-vaisirito, evaĝa-namorito. ⁵¹ Evaĝa-namorito-ĝoi nuĝanai, Iesu tu ĝia ĝerina eveĝitato, Barau na eĝabi-varaĝeato guba ĝana. ⁵² Ĝia na ĝetoma-rakarigo viniato murinai, ma iakuri e ma verereri ĝesi Ierusalemā ĝana ma ĝeĝenoĝoi-iaĝoto. ⁵³ Benamo Rubu Veaĝai ĝetanuto-ĝoi, Barau ĝevaĝa-raĝeato-ĝoi.

GINITAŌ VARIŪUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini
Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1